Операція «мобілізація»

Проведення часткової мобілізації в масштабах країни стало справжнім випробуванням не лише для армійських структур та народного господарства, а й для всього населення країни. Одним із каменів спотикання чи навіть купою таких каменів стала недостатня інформованість людей, передусім через різночитання термінології. СТОР. 7

СТОР. 8

Терористи на замовлення

«За сусіда і його дружину»

Так зване волевиявлення в цьому регіоні нічого спільного зі справжнім референдумом не має. Те, що відбулось — фікція чистої води. Це навіть не соцопитування. Це суто політичний сценарій, спланований, з передбачуваними результатами. Насправді переважна більшість населення східних областей України (70%) віддає перевагу її єдності, тоді як підтримують від'єднання регіону тільки 18% його населення. СТОР. 13

СТОР. 18

Трагічна доля народу сонячного півострова

Народна армія

ЄДИНА КРАЇНА!

ЦЕНТРАЛЬНИЙ ДРУКОВАНИЙ ОРГАН МІНІСТЕРСТВА ОБОРОНИ УКРАЇНИ

12–17 ТРАВНЯ 2014 РОКУ №18 (5251)

РЕАЛІЇ ЧАСУ

НЕОГОЛОШЕНА ВІЙНА НОВОГО ТИПУ

Фото Олексія МАЗЕПИ

СТОР. 3

СУМУЄМО

Тринадцятого травня 2014 року поблизу населеного пункту Октябрське Слов'янського району Донецької області терористи із застосуванням важкої стрілецької зброї підступно напали на військову колону 95-ї окремої аеромобільної бригади високомобільних десантних військ Збройних Сил України, споряджену для виконання завдань за призначенням.

Воїни-десантники дали гідну відсіч бандитам, проте у нерівному бою уникнути втрат не вдалося. Відбиваючи напад, героїчно загинули капітан ЗАБРОДСЬКИЙ Вадим Йосипович, старший лейтенант ДУЛЬЧИК Віталій Георгійович, сержант САВИЦЬКИЙ Олег Вікторович, молодший сержант РУДИЙ Віталій Валентинович, старший солдат ЯКИМОВ Олександр Валерійович, солдат ХРУЩ Сергій Юрійович.

Керівництво Міністерства оборони, Генерального штабу та весь особовий склад Збройних Сил України глибоко сумує за загиблими бойовими побратимами та висловлює сердечні співчуття рідним і близьким військовослужбовців.

Запевняємо, що загибель воїнів Української армії не залишиться безкарною для тих, хто воює з українським народом.

Вічна пам'ять та вічна слава героям України, які віддали свої молоді життя за її майбутнє!

Виконувач обов'язків Міністра оборони України генерал-полковник Михайло КОВАЛЬ,
Начальник Генерального штабу — Головнокомандувач Збройних Сил України генерал-лейтенант Михайло КУЦИН

АКТУАЛЬНЕ ІНТЕРВ'Ю

РЕФОРМИ ДИКТУЄ СЬОГОДЕННЯ

Генерал-полковник Михайло Коваль очолив Міністерство оборони України у скрутний для країни час. Збереження територіальної цілісності залежить саме від війська. Водночас його реальний стан за окремими напрямками об'єктивно потребує невідкладного удосконалення. У нинішній ситуації армії доводиться перебудовуватись та підсилюватись, як кажуть, «на марші». Виконання яких першочергових завдань, критично необхідних реформ на часі? Про це та інше кореспонденту газети «Народна армія» вдалося запитати у виконувача обов'язків Міністра оборони України генерал-полковника Михайла КОВАЛЯ. СТОР. 4

АКЦЕНТИ ПРЕЗИДЕНТА

«АДЕКВАТНО РЕАГУВАТИ НА ДІЇ ТЕРОРИСТІВ — НАШ ОБОВ'ЯЗОК, ЗАХИЩАЮЧИ УКРАЇНУ»

Антитерористична операція на сході України може бути зупинена, коли буде складена зброя та звільнені всі заручники. Про це в.о. Президента України, Голова Верховної Ради України Олександр Турчинов сказав після наради з керівниками депутатських груп та фракцій.

— Ми обговорювали під час Погоджувальної ради питання про можливість прийняття відповідної декларації Верховної Ради України, — сказав він, додавши, що для розробки тексту цього документа може бути створена група з представників кожної фракції, «яка б внесла пропозиції щодо припинення Антитерористичної операції, коли буде складена зброя, коли будуть звільнені всі заручники».

Крім того, Олександр Турчинов наголосив, що влада виступає за те, щоб розв'язувати питання мирним шляхом. «Ми готові до співпраці, до розмови, до діалогу, ми ведемо цей діалог, працюємо і над змінами до Конституції, і над розширенням прав місцевого самоврядування, і над іншими важливими питаннями», — зазначив він, додавши, що ті, хто веде війну проти України, отримуватимуть адекватну відповідь.

— Адекватно реагувати на дії терористів — наш обов'язок, захищаючи Україну, захищаючи наших громадян, — пояснив керівник парламенту.

ШАНА ЗА ВІРНІСТЬ ВІЙСЬКОВОМУ ОБОВ'ЯЗКУ

«ДЕСАНТНИКИ СЬОГОДНІШНЬОГО ПОКОЛІННЯ ГІДНІ ДЕСАНТНИКІВ-ФРОНТОВИКІВ»

У межах робочої поїздки до Вінниці виконувач обов'язків Міністра оборони України генерал-полковник Михайло Коваль зустрівся з військовослужбовцями Збройних Сил України, які під час виконання завдань антитерористичної операції на Сході України зазнали кульових та осколкових поранень різного ступеня.

Під час спілкування з пораненими десантниками генерал-полковник Михайло Коваль вручив військовослужбовцям заохочувальну відзнаку Міністерства оборони України «Пам'ятний знак «За воїнську доблесть». Він розповів, що 23 роки тому сам проходив службу в десантних військах.

— Мені дуже приємно, що десантники сьогоднішнього покоління гідні десантників-фронтовиків, — зазначив генерал-полковник Михайло Коваль.

Також він повідомив, що кожен з тих військовослужбовців-контрактників Збройних Сил України, хто знаходиться на лікуванні, отримав чергові військові звання. Що стосується офіцерського складу, то незабаром теж буде прийняте рішення, відповідно до якого Міністр оборони України матиме право присвоювати позачергові військові звання на ступінь вище від штатного розкладу офіцерам, які відзначилися під час виконання бойових завдань.

За словами виконувача обов'язків Міністра оборони України, вітчизняне оборонне відомство розробило пропозицію, яка днями має бути ухвалена урядом, що тим військовослужбовцям, які беруть участь в АТО, в рази збільшити грошове забезпечення та кількість пільг і соціальних гарантій.

Андрій АГЄЄВ,
Вінниця
Фото автора

ГЕРОЯМИ НЕ НАРОДЖУЮТЬСЯ

БІЙ ПІД ОКТЯБРЬСЬКИМ

Того весняного дня ніщо не передвіщало біди. Хоча ця дата — 13 травня — деякими людьми вважається нещасливою. Колона українських військових здійснювала планове переміщення з метою перевірки блокпостів та доставки води і продуктів харчування. При в'їзді до населеного пункту Октябрьське, що за 20 кілометрів від Краматорська, на конвой напали із заздалегідь підготовленої засідки.

На спуску перед дамбою колона зменшила швидкість. Саме в цю мить пролунали перші постріли. Одразу два влучення з протитанкового гранатомета відкинули головний БТР на відбійник мосту. По трьох ГАЗ-66, що рухалися за ним, та зупиненим БТР із «зеленки» відкрили шквальний вогонь. Водій однієї з машин направив її вниз — до озера, решта дві, де були міномети, обійшли головну машину та, попри отримані пошкодження, рушили далі. Від влучення трасуючих куль почало горіти майно та боєприпаси, що знаходилися в кузовах. В одній з машин пожежа згасла, а друга згоріла вщент.

— Я знаходився на місці навідника. Командира взводу старшого лейтенанта Віталія Дульчика вибухом викинуло з машини після пострілу з гранатомета. Повернути башту та відкрити вогонь я не міг, бо на броні знаходилися мої поранені товариші, — розповів старший сержант В'ячеслав Кубрак. Десантники, які знаходилися під бронею, відразу відкрили вогонь у відповідь. Теж саме зробили й десантники з БТР, що замикав колону. Навідник солдат Денис Белявський, не звертаючи уваги на поранення в руку, випустив з великокаліберного кулемета по нападниках близько 100 куль. Стрільці молодші сержанти Тарас Ткалич та Ярослав Галяченко, які теж отримали важкі поранення, зістрибнули з броні та почали прикривати рух колони вогнем з землі.

Намагаючись вискочити із зони обстрілу та допомогти своїм товаришам, екіпаж другого БТР почав також обходити головну машину, але в силове відділення їхнього БТРа влучили з гранатомета. Проїхавши ще кілька десятків метрів, цей БТР зупинився та почав горіти. Тим часом у першій бронемашині водій солдат Сергій Соловйов з'ясував, що, попри пошкодження, вона здатна рухатись. Старший сержант В'ячеслав Кубрак взяв командування на себе та наказав: «Штовхаємо перед собою палаючий БТР. Хлопців необхідно вивести з зони обстрілу та дати можливість покинути бронемашину, поки не згоріли!»

Так вони рухалися майже кілометр. До речі, за кермом «скаліченого» БТР знаходився рідний брат пораненого навідника Дениса Белявського — Андрій. Опинившись поза зоною обстрілу, брати разом із бойовими товаришами пересіли на машину старшого сержанта В'ячеслава Кубрака та, від'їхавши на безпечну відстань, зайняли кругову оборону.

Тим часом до місця засідки прибула група швидкого реагування 95-ї окремої аеромобільної бригади, бійці якої розпочали зачистку місцевості від терористів. А на полі неподалік від палаючого БТР висадився повітряний десант загону спецпризначенців ЗС України. Згодом, перевіривши місцевість навколо села, вони виявили ще кілька місць можливої засідки та знайшли два гранатомети. Один з них був ще в герметичній упаковці, а другий — приведений до бою.

Хто напав на наших десантників? Як на мене, то відповідь очевидна. Зважаючи на характер пошкоджень військової техніки та тактику ведення бою, то не були місцеві жителі…

Той бій відбувся після святкування Дня Перемоги. Під час його українські військовослужбовці продемонстрували таку ж доблесть та героїзм, як і їхні діди й прадіди в роки Великої Вітчизняної війни. Як відомо, фронтовики ніколи не полишали своїх побратимів на полі бою, ризикуючи власним життям задля їхнього порятунку. От і в наші дні нащадки тих героїчних воїнів, зіштовхнувшись із зовнішньою агресією та терористами, теж продемонстрували зразки мужності та відваги. Тому ними пишатиметься народ України, а їхні прізвища увійдуть у героїчний літопис Збройних Сил України!

Олексій МАЗЕПА,
«Народна армія»

СКАСУВАННЯ НАРАХУВАННЯ ВІДСОТКІВ

«КРЕДИТНІ КАНІКУЛИ» ДЛЯ ЗАХИСНИКІВ ВІТЧИЗНИ

Найбільший український банк «ПриватБанк» ухвалив рішення скасувати нарахування відсотків за кредитами для позичальників, мобілізованих до лав Української армії, повідомляє Управління преси та інформації Міністерства оборони України.

Скасування нарахування відсотків діє на час проходження військової служби для клієнтів програм споживчого кредитування, кредитування малого бізнесу та тих, хто користується кредитними лімітами на картках. Також на період мобілізації клієнтів банк не буде нараховувати штрафні санкції за несвоєчасне внесення кредитних платежів за всіма видами кредитних програм.

— Правління банку вирішило скасувати нарахування відсотків за кредитами всім клієнтам, які в цей непростий для України період захищають її цілісність і мирне майбутнє, — зазначив заступник голови правління «ПриватБанку» Олег Гороховський. — Усім нашим мобілізованим клієнтам на час проходження служби не будуть нараховуватися відсотки за користування кредитами та штрафи за прострочені обов'язкові платежі.

Як повідомили в банку, щоб скористатися «кредитними канікулами», треба звернутися в будь-яке відділення чи зв'язатися із сервісним центром «ПриватБанку». Для підтвердження проходження військової служби клієнтам достатньо надіслати в банк копію військового квитка, в якому зазначено дату мобілізації.

Від імені Колегії Міністерства оборони України, виконувача обов'язків Міністра оборони України висловлюємо щирі співчуття генералу армії України ШКІДЧЕНКУ Володимиру Петровичу (Міністр оборони України з 12.11.2001 по 25.06.2003) з приводу непоправної втрати — смерті матері Варвари Іванівни.

Поділяємо ваше горе, сумуємо разом з вами, підтримуємо вас у годину скорботи.

РЕАЛІЇ ЧАСУ

НЕОГОЛОШЕНА ВІЙНА НОВОГО ТИПУ

За словами виконувача обов'язків Міністра оборони України генерал-полковника Михайла Коваля те, що відбувається на Сході України, — це війна нового покоління.

Підготовку до неї в Росії велася не один рік. Але ті, хто готував цю операцію, не розраховували, що Збройні Сили України виконуватимуть завдання так, як вони це роблять.

— Це непроста війна, адже ті, кого люди звикли вважати захисниками, стали чомусь ворогами. Ускладнюється вона й тим, що на нас напала одна з трьох країн, які є гарантом безпеки нашої держави. Війна ведеться не за правилами, оскільки терористи ставлять мирних мешканців живим бар'єром між собою і силовиками, залученими до антитерористичної операції.

На сьогодні військові частини та підрозділи Збройних Сил України спільно з представниками інших силових структур виконують завдання в ході антитерористичної операції під керівництвом Антитерористичного центру при Службі безпеки України. При цьому головним завданням Збройних Сил України в ході АТО є захист життя, добробуту і спокою українських громадян, а також територіальної цілісності нашої держави.

— На жаль, на відміну від сепаратистів армія не використовує ні мінометів, ні ракет, якими, наприклад, були збиті вертольоти. А сепаратисти їх застосовують, ховаючись біля житлових будинків. І це значно ускладнює ліквідацію таких вогневих точок, — зазначив Міністр оборони України.

Згідно з прийнятим Верховною Радою законом військовослужбовці Збройних Сил України, які беруть участь в АТО, отримають статус учасників бойових дій. На сьогодні опрацьована відповідна постанова Кабміну, кожного військовослужбовця, який виконує реальне завдання, буде внесено у список учасників бойових дій. При цьому очільник оборонного відомства зауважив, що наші Збройні Сили сміливо і впевнено виконують завдання, визначені законом.

— До прикладу, десантники і сапери, які виконують завдання в силах АТО. На початку операції міст через річку на трасі Харків-Донецьк був замінований вибухівкою, кількість якої в 4 рази перевищувала необхідну для його підриву. Сапери мужньо та професійно його розмінували, зберегли для місцевих жителів міст і не допустили людських втрат, хоча саме це місцеве населення намагалося не допустити наші війська до проходу через цю комунікацію. Також чудово проявили себе при деблокуванні аеродрому в Краматорську військовослужбовці Повітряних Сил. І таких прикладів мужнього виконання свого обов'язку офіцерами та солдатами Збройних Сил України чимало, — наголосив генерал-полковник Михайло Коваль.

Інф. «НА»
Фото Олексія МАЗЕПИ

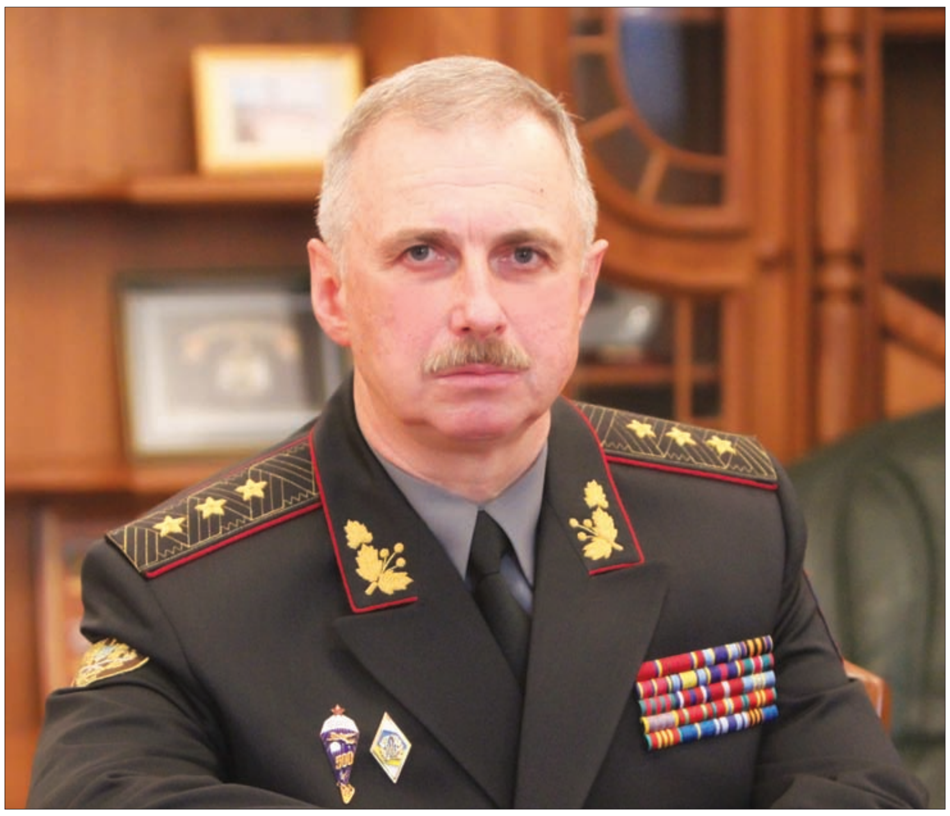

Народна армія
12–17 травня 2014 року

АКТУАЛЬНЕ ІНТЕРВ'Ю

РЕФОРМИ ДИКТУЄ СЬОГОДЕННЯ

Генерал-полковник Михайло Коваль очолив Міністерство оборони України у скрутний для країни час. Збереження територіальної цілісності залежить саме від війська. Водночас його реальний стан за окремими напрямками об'єктивно потребує невідкладного удосконалення. У нинішній ситуації армії доводиться перебудовуватись та підсилюватись, як кажуть, «на марші». Виконання яких першочергових завдань, критично необхідних реформ на часі? Про це та інше кореспонденту газети «Народна армія» вдалося запитати у виконувача обов'язків Міністра оборони України генерал-полковника Михайла КОВАЛЯ.

— Що найперше вам кинулося в очі після вашого повернення до армійських справ?

— Знаєте, я не схильний критикувати своїх попередників. Проте відразу помітив розбалансованість системи, яку важко прикрити чи виправдати незакінченістю реформ. Та й нинішня ситуація відразу визначила всі недоліки. Виявилося, що готовність війська до виконання завдань за призначенням дещо перебільшена. У нас десяток років проводилися заходи реформування, готувалися та схвалювалися відповідні програми, але… втілювалися в життя лише ті пункти, які не вимагали фінансування, або були прибутковими для навколоармійських підрядників чи на яких можна отримати політичні дивіденди. Та й сам напрямок реформування війська був хибним, адже базувався на таких стратегіях та доктринах, які мали за мету «нікого не образити».

Утім зараз ми маємо шанс швидко, без зайвої тяганини, базуючись на реальному стані справ, виробити реальні концептуальні, базові нормативно-правові акти і програми подальшого розвитку армії. Держава, здається, нарешті усвідомила, що той, хто не хоче годувати власну армію, годуватиме чужу, тож можна розраховувати на необхідне ресурсне забезпечення і втілити в життя такі критично необхідні для ЗС України реформи.

— На нинішню посаду вас призначили, коли Крим вже було окуповано, а ситуація продовжувала ускладнюватися. Чи знали Ви, що необхідно робити?

— Ми мали план дій, але не було досвіду його впровадження. Взяти хоча б проведення часткової мобілізації…

— Під час проведення навчань з мобілізації сам процес було відпрацьовано на численних заняттях. Але певні фактори вказували: мобілізація бригади — це майже максимум, на що здатна система.

— Вірно, досвіду проведення мобілізації в масштабах країни в нас не було. Зовсім. Але ми її таки провели. Передусім завдяки патріотичним настроям людей. Підприємці, в яких мобілізовували транспорт, їхні працівники з розумінням ставилися до процесу, погоджуючись на владнання суперечливих питань «після війни». До честі наших посадовців, відповідальних за законодавче забезпечення мобілізації, вони ретельно відслідковували гострі моменти, та вносили пропозиції щодо змін у законодавстві. Найбільше, до речі, поправок було в соціальній складовій, адже не є таємницею, що в цьому сегменті наше законодавство дуже сильно нагадувало ще радянське, в якому про приватний сектор економіки взагалі не йшлося.

— Це щодо оплати ратної праці, збереження робочих місць, виплати кредитів…

— І це також. Ми ще не закінчили призов, а вже почали виявлятися численні проблеми. Окремо можна зупинитися на роботі військкоматів. Мобілізація наочно продемонструвала, що укрупнення районів з одночасним скороченням штату задля економії коштів було помилкою. Там, де військкоми мали зв'язки, де люди були морально готові мобілізуватися без зайвих питань, там усе відбувалося більш-менш спокійно. Але були випадки, коли новопризначений військком реально не знав, за що братися, без зв'язків на місцях, не маючи помічників (бо поскорочували), без можливостей розгорнути інформаційну кампанію… Та найгірше те, що про такі труднощі ми дізнавалися вже за фактом зриву планів мобілізації, коли часу на виправлення ситуації вже не залишалося, і доводилося втручатися, аби мінімізувати наслідки. Забігаючи наперед скажу, що мобілізація для нас була, як біг з перешкодами. Та ми зробили висновки і запроваджуватимемо в цій сфері кардинальні зміни.

— Але мобілізація — це не лише призов військовозобов'язаних, це і повернення до строю техніки з тривалого зберігання. А там, наскільки відомо, було чимало роботи.

— Техніка, яка знаходиться на зберіганні, також повинна обслуговуватися, аби бути завжди готовою до використання. Оскільки її масове зняття зі зберігання завжди пов'язане з війною, а відтак, зі швидким введенням у стрій, її утримання — відповідальна та досить витратна справа. Ставлення до неї, як до такої, що «їсти не просить», якраз і призвело до ситуації, коли армія виявилася неготовою своїми силами ввести у стрій всю техніку. Не вистачало ані деталей, ані витратних матеріалів, ані фахівців. І знову допоміг наш народ. Люди купляли запчастини, фахівці зі СТО ремонтували та обслуговували бойові машини. Чого вартий хоча б вчинок концерну «Укроборонпром», який власним коштом відновив чимало озброєння і військової техніки. І таких прикладів безліч! А що робити, якщо казна порожня?..

ДЕРЖАВА НАРЕШТІ УСВІДОМИЛА, ЩО ТОЙ, ХТО НЕ ХОЧЕ ГОДУВАТИ ВЛАСНУ АРМІЮ, ГОДУВАТИМЕ ЧУЖУ

Особисто я ніколи не сумнівався у високому рівні довіри суспільства до армії. Як бачимо, його не вдалося похитнути навіть відверто провокаційними діями, як-то спробою застосувати бойові підрозділи проти мирного спротиву на Майдані.

Понад сто двадцять мільйонів гривень зібрали українці, яким не байдужа доля війська. А як порахувати внесок органів місцевого самоврядування, державних закладів, приватних фірм, які організовували прибулим на прикриття кордону підрозділам справжній надійний тил: електропостачання, зв'язок, харчування, ремонт техніки, лазнепральне обслуговування? Навіть з концертами приїжджали та екскурсії влаштовували! На жаль, так не в усіх регіонах. Подекуди російська пропаганда встигла людям заморочити голову. Та, наскільки я знаю, у багатьох місцях «народний спротив» дедалі більше ідентифікується, як свавілля негідників. Народ не обдурити. Люди знають, хто насправді стоїть на «народних» блокпостах, захоплює державні установи та сіє хаос у регіоні.

— Нинішня ситуація виявила безліч проблем, багато чого навчила…

— Так, зважаючи на «швидкість життя» в сучасному світі, за три місяці ми пройшли шлях, на який у минулому сторіччі треба було б років зо п'ять. Набивши безліч видимих суспільству та суто внутрішніх «гуль», ми вибудовуємо якісно нову систему керування та взаємодії, зокрема й «кадровими» методами.

Військові, командири і начальники всіх рівнів набули неоціненну практику. Відроджуємо оперативне управління. До речі, досвід, набутий нашими військовослужбовцями під час миротворчих операцій, зараз стає нам у нагоді. Наприклад, проводячи антитерористичну операцію, керівництво держави ставить конкретне завдання не допустити жертв насамперед серед мирного населення. А виконавці знають, як слід діяти. Розумію, так важче, небезпечніше для військових, не надто, на перший погляд, ефективно. Але так ми позбавляємо ту ж таки РФ підстав для введення своїх військ на нашу територію під виглядом «миротворців».

ОСОБИСТО Я НІКОЛИ НЕ СУМНІВАВСЯ У ВИСОКОМУ РІВНІ ДОВІРИ СУСПІЛЬСТВА ДО АРМІЇ

Звернімо увагу на риторику офіційних спікерів Росії. Всі вони, не добираючи слів, характеризують наші дії як «геноцид», «вбивства мирних мешканців» тощо. Для них ці штампи є звичними, адже їхні антитерористичні операції зводяться до вбивств із особливою жорстокістю. Нещодавно в Росії провели чотири такі операції. Жодного полоненого. «Терористів ліквідовано» — лаконічно рапортують їхні ЗМІ. У них штурм автомобіля перетворюється на килимове бомбардування, а взяття будинку — на глибинну стратегічну наступальну операцію. Тому й у світі їм не вірять, адже звинувачувати — це одне, а підтвердити свої звинувачення — зовсім інше.

Варто сказати про ще один аспект. Свого часу Україна за міжнародними програмами допомоги отримала чимало зразків військової техніки, зокрема засобів управління і зв'язку. Хто вирішив її не використовувати й «поховати» у сховищах, замість того, щоб вивчити можливості, категорувати, стандартизувати, внести (якщо треба) зміни до керівних документів, зараз сказати важко. Але коли «ворог підійшов до воріт», стало не до «паперової тяганини». Ми відкинули надумані бюрократичні, прямо не передбачені законодавством процедури і починаємо користуватися всім, що маємо.

— А як щодо необхідної допомоги в оснащенні солдатів сучасними шоломами, бронежилетами, приладами нічного бачення?

— Я маю сказати, що забезпечення наших військовослужбовців цими речами — одне з пріоритетних завдань. Постачання засобів захисту, шоломів і бронежилетів вже відбувається, його темпи зростають. Просто наша потреба у них така велика, що ми ще тривалий час будемо відчувати їхню катастрофічну нестачу, навіть попри те, що наші волонтери їх відправляють у війська сотнями.

— Нині у війська чи не найвищий рівень народної підтримки. Як на мене, це цілком закономірно. У війську служать батьки, брати, сини…

— А ще це чудове підгрунтя для проведення реформ. І йдеться не про зміну чисельності та оргштатної структури. Йдеться про реформу всієї безпекової системи. Агресія проти нашої країни та методи, якими вона здійснюється, форми відповіді на неї світового співтовариства свідчать про появу нового типу війни. Її вже охрестили «спливаюча війна». Але, на мою думку, це досить вузьке визначення. Скажімо, тактичного рівня. На глобальному рівні вже факт агресії РФ проти нас та анексія нашої території означають, що вибудувана система світових важелів і противаг раптом застаріла й виявилася неефективною. Це можна порівняти з величез-

ним тектонічним зсувом. Він призводить до землетрусів, цунамі, а коли всі вирішать, що найгірше позаду, почнеться непомітна, проте невблаганна зміна клімату, обрисів континентів тощо. Щось таке відбувається і в геополітиці. Тільки замість зіткнення тектонічних плит відбувається зіткнення цивілізацій. Замість землетрусів і цунамі — зміни архітектури європейської та євроатлантичної безпеки, руйнування основних засад світового устрою, як-то недоторканність і суверенітет держав, не спрацьовують принципи міжнародного права. Як це не пафосно звучить, але вороття вже немає. Саме зараз формується новий світовий порядок. Яким буде наше місце в ньому, залежить лише від нас.

— Якщо говорити про майбутні обриси Збройних Сил України, то якими вони будуть, на що орієнтуватиметеся в реформах? На позаблоковість чи на участь у колективних системах безпеки?

— Звужувати питання до двополярності на кшталт «НАТО — не НАТО» — принципово не вірно. Система національної безпеки має бути саме системою, а не окремими фрагментами та структурами. Потрібен вектор, за яким діятимуть усі складові системи національної безпеки: політична, дипломатична, воєнна, інформаційна, кібернетична тощо. Синергія цих складових дасть значно більше, ніж мільйонні вкладення в окремі структури. І ми, в Міноборони і Генштабі, вже сьогодні розпочали цю нелегку інтелектуальну роботу. Якщо коротко, то йдеться про кардинальний перегляд саме підходів до безпеки і оборони держави, в їхню основу має лягти, якщо хочете, інша «філософія».

— Повертаючись до запитання про майбутнє нашого війська. Чи буде воно пов'язане з НАТО?

— Як на мене, вступ чи не вступ у НАТО — питання, яке не стоїть на порядку денному. Сучасний рівень співпраці з Альянсом досить високий. Але я переконаний, що навіть той формат відносин «конструктивного партнерства», який ми маємо, не використовується повністю. Дійсно, досвід країн Північноатлантичного альянсу потрібен як досвід країн, що вже пройшли етапи реформування своїх держав. Але, ще раз наголошую, через те, що світовий порядок порушено, цей досвід обмежено придатний для впровадження в нас. Зараз весь світ почне реформуватися, то навіщо нам те, що було актуальним учора? Та й входження до будь-якого блоку чи союзу має бути прораховане на «всі сто». Пам'ятаєте, ми вже пробували виконувати План дій щодо членства в НАТО? Докладно про позитив і негатив такого кроку знали лише фахівці. Більшість же будували своє ставлення до проблеми на підставі чуток і міфів. А їх активно формували росіяни. Не секрет, що Росія розглядає розширення і наближення НАТО, як ворожі дії. А оборона, як відомо, починається зі стримування. От вони і стримували, формуючи в нашій країні відповідну народну думку. Зараз, до речі, ситуація та ж сама, але значно гостріша. Росія намагається створити між собою й НАТО буферну зону. Хоч маленьку, хоч із депресивними територіями «сірої зони». В ідеалі вони навіть висувають вимогу, щоб нейтральний/позаблоковий статус ми закріпили в Конституції. Але працюють і над «планом Б» — за допомогою різного роду самозванців створити з частини нашої території якесь державне утворення між Україною і Росією.

— Тобто зараз головним є не приєднання до НАТО, а розбудова власної держави?

— Так, головне — «зшивати» країну, відкинувши всі чвари, не думаючи про вузькопартійні інтереси, об'єднуватися і брати відповідальність, адже вирішення «гамлетівської» проблеми «Бути чи не бути?» є для України як ніколи гострим і критичним.

Розмову вів
Роман БАКУМЕНКО,
«Народна армія»

СЛОВО ФАХІВЦЯМ

ВОЄННА БЕЗПЕКА ДЕРЖАВИ: ПРОБЛЕМИ ТА НАПРЯМИ ЇЇ ЗМІЦНЕННЯ

У сучасних умовах рівень розвитку засобів збройної боротьби розглядається як здатність держави захистити власні інтереси в різноманітних сферах діяльності. При цьому за своєю важливістю на перший план виходить якісний склад озброєння, військової та спеціальної техніки (ОВТ), а не тільки їхня кількість, вирішальною ж є технологічна перевага однієї зі сторін над іншою.

Таку перевагу дають не стільки виробничі потужності, як науковий потенціал держави, спроможність її наукових шкіл народжувати й доводити до стадії реалізації перспективні ідеї в царині оборони.

Як уже наголошувалося, найбільший вплив на форми ведення війни мають військова техніка та озброєння військ, рівень досконалості яких визначає могутність та ефективність збройних сил.

Водночас без нового науково-технічного доробку неможливо створювати сучасні зразки ОВТ, можна лише повторювати те, що вже давно існує, але не відповідає сучасним вимогам. Виходячи із цього, створення науково-технічного доробку для задоволення наукових потреб у підтриманні національної безпеки та оборони стає одним із пріоритетних напрямів військово-технічної політики держави, адже він забезпечує передумови для виробництва сучасного ОВТ.

Утім недостатня увага держави до цього пріоритетного напряму призвела до того, що в Україні виникла ситуація, коли, виходячи з наявності на світовому ринку озброєнь якісно нових систем, рівень бажань замовника випереджає рівень можливостей вітчизняних розробників та виробників ОВТ уже на 10–15 років, і цей розрив постійно зростає. Така ситуація створює умови для зниження безпеки держави, адже застаріле озброєння неефективне проти сучасних зразків ОВТ. І річ не лише в неналежному фінансуванні цього класу досліджень, а й у недостатньому розумінні призначення та особливості таких досліджень.

Одразу ж хочемо зауважити, що фундаментальність наукових досліджень у військовій сфері полягає не у грандіозності їхнього проведення чи кількості витрачених коштів, а в якісних змінах бойових властивостей нових чи модернізованих зразків військової техніки. З огляду на це, забезпечення воєнної безпеки держави нерозривно пов'язане із переозброєнням Збройних Сил сучасними зразками ОВТ. Утім темпи переоснащення Збройних Сил новими та модернізованими зразками ОВТ є значно нижчими за темпи їхнього фізичного старіння. Понад 80% озброєння і військової техніки вітчизняних ЗС експлуатуються 20 і більше років.

БЕЗ НОВОГО НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО ДОРОБКУ НЕМОЖЛИВО СТВОРЮВАТИ СУЧАСНІ ЗРАЗКИ ОВТ

Причиною такого стану, крім хронічного недофінансування, також є системні прорахунки в підходах до розробки Державної програми розвитку озброєння та військової техніки.

Як уже наголошувалося, поліпшення ситуації головним чином залежить від стабільності фінансування. Проте в нас ще є значні ресурси у сфері вдосконалення нашої організаторської діяльності.

По-перше, це уточнення військово-технічної політики держави та шляхів системного переозброєння всіх військових формувань сучасними зразками ОВТ.

По-друге, це вдосконалення нормативно-правової бази з питань забезпечення бюджетного фінансування реалізації компенсаційних схем у сфері імпорту продукції для потреб оборони, а також щодо спрощених механізмів ліцензування ОВТ, придбаного для Збройних Сил за кордоном. Третій чинник — це пріоритети державної політики у сфері безпеки та оборони, що мають врахувати спектр зовнішніх і внутрішніх особливостей.

Тому цілком логічно, що першим ефективним практичним кроком у вирішенні проблем воєнної безпеки має стати подолання розбіжностей між чинними вимогами та політичними деклараціями у сфері зміцнення оборони держави і практичними заходами щодо їхньої реалізації.

Чинними законодавчими та нормативними актами держави визначено, що основні зусилля у сфері оборонного будівництва мають спрямовуватися на створення мобільних, збалансованих, оптимальних за чисельністю, добре озброєних і професійно підготовлених, всебічно забезпечених і водночас не надто обтяжливих для держави Збройних Сил, здатних забезпечити недоторканність кордонів України і дати відсіч можливому агресору.

Усі зазначені вимоги і декларації безумовно вітаються суспільством, але для їхньої реалізації необхідно виконати щонайменше дві умови:

— забезпечення Збройних Сил відповідними фінансовими, кадровими, матеріально-технічними, інформаційними та іншими ресурсами;

— цілеспрямована робота й ефективна діяльність усіх гілок державної влади щодо зміцнення обороноздатності.

Отже, можна зробити висновок, що за всю історію незалежної України її Збройні Сили перманентно були заручниками обіцянок щодо збільшення фінансування. Під обіцянки розроблялися амбітні програми, які не забезпечувалися відповідними ресурсами. Попри те, відповідальність за невиконання програми покладалася на Збройні Сили, які залишалися сам на сам з галопуючим зростанням фінансових проблем. Нам необхідно розірвати це хибне замкнуте коло.

Як уже наголошувалося, з цієї причини нам не вдалося виконати низку запланованих заходів, зокрема здійснити у визначених обсягах закупівлю новітніх і модернізацію наявних зразків ОВТ, досягнути радикальних змін у підготовці військ (сил), ввести автоматизовану систему управління ЗС України, вивільнити Збройні Сили від виконання невластивих їм функцій.

Зазначені та інші чинники призвели до того, що в Україні на цей час не розроблений теоретично та не апробований на практиці (під час спеціальних навчань, тренувань, як це здійснюється в окремих міністерствах і відомствах) цілісний, ефективний діючий алгоритм функціонування органів державної влади щодо врегулювання кризових ситуацій воєнного характеру та в особливий період. У результаті національна системи державного управління в цій сфері за функціями, завданнями, структурою, формами і способами керівництва дедалі більше відстає від вимог часу, залишається недостатньо скоординованою та збалансованою й потребує суттєвої модернізації.

Підбиваючи підсумки, варто зазначити, що проблема зміцнення воєнної безпеки України потребує зростаючої уваги як держави, так і всього суспільства. Ключовим напрямом у цій сфері сьогодні як ніколи за часів незалежності України є завдання підвищення боєздатності її Збройних Сил та інших складових сектору безпеки до виконання завдань за призначенням. Невідкладними завданнями залишаються підвищення ефективності керівництва цими процесами при відповідному збільшенні ресурсного забезпечення всіх складових сектору безпеки.

Микола ЧЕПУРА,
науковий співробітник
ЦНДІ ОВТ ЗС України
Олександр ЩЕРБІНІН,
заступник директора Департаменту
соціальної та гуманітарної політики
Міністерства оборони України

У СХІДНИХ РЕГІОНАХ ДЕРЖАВИ

ОДИН ФРАГМЕНТ АТО

Сьогодні кожен мешканець України з тривогою слідкує за подіями, що розгортаються на її південному сході. Абревіатура АТО вже увійшла в лексикон навіть пересічних громадян.

Сам механізм проведення АТО складний та багатогранний. Проведення силових заходів — це лише вершина айсберга. Одне з головних завдань операції — збереження життя місцевих мирних жителів та військовослужбовців, задіяних в АТО.

Щоденно проведення АТО потребує залучення значної кількості матеріальних та людських ресурсів. Заступник начальника Генерального штабу Збройних Сил України генерал-лейтенант Віктор Муженко зазначає: «Кожен захід належить чітко спланувати. Ми маємо бути готові до будь-якого розвитку подій».

…8.30 — колонна з трьох БТРів, КамАЗа та ГАЗ-66 вирушає з базового табору, аби розвезти необхідні матеріальні засоби до найближчих 4 блокпостів. Слід зауважити, що матеріальне забезпечення деяких із них можливе лише повітряним шляхом. І тут треба додати, що терористи добре озброєні, мають у своєму арсеналі навіть ПЗРК та ПТУРи. Тож виконання простих, на перший погляд, завдань насправді може бути пов'язане з величезною небезпекою.

Наближаємося до першого пункту нашого маршруту. Обабіч траси, що веде до Слов'янська, стоїть замаскована військова техніка. Військовослужбовці ЗС України разом із бійцями Національної гвардії та працівниками ДПС здійснюють перевірку автотранспорту, що пересувається в бік захопленого міста та у зворотному напрямку. Як з'ясувалося з розмов із водіями та пасажирами кількох автівок, люди виїжджають з рідного міста, побоюючись за життя своєї родини.

— Я вже кілька тижнів сиджу без роботи, — скаржиться Сергій К., водій старенької іномарки, в якій, крім нього, знаходяться ще дружина та троє дітей. — Ми вимушені покинути Слов'янськ, бо дітей треба чимось годувати, та й у місті небезпечно. Вчорашні друзі — сьогодні непримиренні вороги, виходити на вулицю небезпечно, магазини практично не працюють, всюди чужі озброєні люди…

Рухаємося далі. На черзі блокпост із назвою СТО та своїм порядковим номером. До речі, кожен із постів військові між собою називають, виходячи з особливостей його розміщення. Відстань від цієї точки до захопленого міста — приблизно 1,5 кілометра. У бінокль можливо добре розгледіти будинки місцевих мешканців. До нас підходить головний сержант аеромобільної бригади із проханням поповнити аптечки зневболювальними засобами та антибіотиками. Під час останнього бою частину своїх запасів вони використали для надання першої медичної допомоги пораненим бійцям «Альфи». Розповідати про своїх героїв ніхто не бажає, кажуть кожен із бійців тут є героєм. Про це свідчать, зокрема, нагороди «За воїнську доблесть», які в ході робочої поїздки від імені Міністра оборони України найкращим військовослужбовцям вручав заступник начальника Генерального штабу Збройних Сил України генерал-лейтенант Віктор Муженко.

Третя точка нашого маршруту блокпост під назвою «Комбікормовий». За кілька кілометрів до нього нашу колону наздоганяє група приблизно із двадцяти цивільних автівок, очолювана автобусом. Навідник нашого БТРа бере автобус на приціл, хлопці під бронею готуються до всіляких несподіванок. Цього разу все обійшлося. Ми благополучно доїхали до блокпоста, а тоді з'ясувалося, що колона — це похоронна процесія. Буквально за кілька хвилин з боку так названої «зеленки» спрацювала сигнальна міна та пролунало кілька пострілів. Військові та місцеві жителі, що опинилися біля блокпоста, хутко заховалися за автівками та захисними спорудами. За мить усе вщухло, люди повернулися до своїх справ: цивільні авто після перевірки вирушили за своїми маршрутами, військові почали розвантажувати продовольство та інші матеріальні засоби.

Рухаємося до останнього пункту нашого маршруту — блокпоста «Рибгосп». Водій автобуса Національної гвардії прапорщик В. розповідає історію, як він дивом залишився живий. За мить до обстрілу поста він ліг відпочивати. Куля лише пробила кашкет. Військові показують сліди від куль на броні БМД та розповідають про періодичні обстріли з боку терористів…

Після виконання запланованих завдань повертаємося у базовий табір. Дорога у зворотному напрямку здалася спокійнішою та навіть значно коротшою. На все пішло 9 годин, подолано приблизно 120 км.

Під час поїздки вразило відношення місцевих жителів. Майже кожна четверта машина залишає військовим дарунки у вигляді продуктів харчування, солодощів. Переважна більшість місцевого населення підтримує дії наших хлопців та благає прийти на допомогу й скоріше очистити їхнє рідне місто від терористів. Правда, є й такі, котрі утримуються від коментарів чи виказують своє невдоволення, але їх, правду кажучи, небагато.

До речі, щоденно до військових звертаються місцеві з проханнями допомогти в тимчасовому розміщенні в безпечних регіонах України.

Коли верстався номер офіцерам нашої редакції за допомогою волонтерів та цивільних журналістів вдалося надати допомогу деяким з таких сімей. **Ось телефон одного з волонтерів — координатора, який опікується розміщенням біженців зі східних регіонів України 068 022 58 93 — Вікторія.**

Олексій МАЗЕПА, «Народна армія»

ФОТОФАКТ

ПРАПОР УКРАЇНИ — НА НАЙВИЩІЙ ТОЧЦІ СЛОВ'ЯНСЬКА

Десантник окремої аеромобільної бригади Сергій Шевчук та гвардієць Національної гвардії Мирослав Гай встановили прапор України на найвищій точці міста Слов'янськ — телевежі на горі Карачун.

Як повідомив Мирослав Гай, прапор піднімали «під салют з міномета та ПКМС» (кулемет Калашникова), інформує Управління преси та інформації МО України.

— Висота вежі більше 200 метрів. Слава ВДВ! Слава Національній гвардії! Слава Україні! — виголосили військовослужбовці.

Командир взводу Високомобільних десантних військ старший прапорщик Сергій КАЛЮЖНИЙ:

— Я прибув до Харківщини із Західного регіону. Проте не розділяю мешканців держави по областях. Адже ми всі — представники українського народу, а національність немає значення, якщо цінуєш Державний прапор та захищаєш свою землю. За такими принципами виховую підлеглих та своїх дітей. Вважаю, що тільки в єдності є сила нашого народу. Сьогодні на нас рівняється молоде покоління, нами пишаються матері та близькі люди. Тому ми просто не можемо зрадити їхні надії.

Заступник командира підрозділу спецпризначення старший прапорщик Олександр ГАНОВЧЕНКО:

— У перші дні активної фази антитерористичної операції отримав вогнепальне поранення і зараз перебуваю на лікуванні у військовому госпіталі. Так звані мирні люди влучили з вогнепальної зброї в руку. Точно знаю, що серед мешканців Краматорська та Слов'янська більшість проти федералізації і за мирне життя у складі єдиної та неподільної України. Саме заради них я й буду боронити рідну землю скільки буде потрібно. Такої думки дотримуються всі мої товариші по зброї.

Офіцер-психолог підрозділу Високомобільних десантних військ, кандидат технічних наук старший лейтенант Данило НАРИЖНИЙ:

— Мене у березні цього року призвали із запасу до лав Збройних Сил. До цього у Дніпропетровську викладав політологію студентам одного з вишів. Коли отримав повістку до райвійськкомату, то навіть зрадів. Адже від так званих «диванних» розмов про патріотизм у мене з'явилася реальна нагода стати на захист рубежів рідної держави. Вважаю, що кожен чоловік не словом, а ділом повинен довести любов до Батьківщини. Скажу відверто: скільки потрібно буде, стільки буду служити.

Записав Дмитро ГОРБУНОВ, «Народна армія»

ПОЗИЦІЇ БЕЗПЕКИ

«НАМ НАБАГАТО СПОКІЙНІШЕ, КОЛИ ВИ ПОРУЧ»

На півдні України нині тривожно. З анексією Криму цей край став прикордонним. Кореспондент «Народної армії» побував в розташуванні окремих підрозділів Збройних Сил України, які нині несуть службу в цьому регіоні.

По периметру польових таборів різноманітні фортифікаційні споруди. Пройти непоміченим неможливо. Та й самі місця їхньої дислокації обрані так, що подекуди навіть із висоти пташиного польоту непомітно, що на околиці того чи іншого населеного пункту поміж квітучими садами розташований військовий табір. Польове розгортання підрозділів було чітко продумано. Тут треба віддати належне військовим інженерам, які провели відповідну розвідку маршрутів висування, обирали ймовірні місця розгортання блокпостів, базових таборів тощо. Паралельно велися роботи зі створення мінно-вибухових загороджень. Фактично за кілька днів у визначених районах були облаштовані фортифікаційні обладнання першої черги. А далі більше. Нині всі блокпости, вогневі позиції надійно обладнані у фортифікаційному відношенні. Крім того, силами інженерних підрозділів перекриті всі ймовірні напрямки вторгнення.

Ці завдання, до речі, спільно з кадровими військовими виконують і «запасники», які пройшли навчання в одному з центрів підготовки.

Добру роботу продемонстрували і зв'язківці. Наскільки важливим для підрозділів є постійний безперебійний зв'язок з усіма органами військового управління, сподіваюсь, нашому читачу пояснювати непотрібно.

Своєю чергою підрозділи ППО розгорнули протиповітряну парасольку. Зенітно-ракетні комплекси малої дальності дислокуються на визначених територіях, що дозволяє здійснювати прикриття повітряного простору над державними об'єктами, угрупованнями військ та військовими частинами. З підрозділами ППО постійно проводяться тренування на бойових машинах та на робочих місцях.

— Основну увагу приділяємо організації взаємодії як в середині армійського угруповання, так і між відомствами. Наше завдання — знешкодити повітряну ціль ще до того, як вона завдасть удару по об'єктах нашої держави, — зазначає начальник ППО полковник Сергій К.

Коли одні підрозділи — на передових рубежах, інші в цей час на військових полігонах проходять етапи навчання: від занять в рамках модульної та фахової підготовки до професійного злагодження відділень, взводів, рот у загальній системі підготовки батальйонно-тактичної групи.

Окремі підрозділи доукомплектовувалися «запасниками», тому постійно проводяться практичні навчання цих військовослужбовців з вогневої, тактичної, тактико-спеціальної підготовок, водіння тощо. Вдосконалюються їхні сумісні дії в пішому порядку та на машинах, в різних видах бою. Кожен з етапів підготовки проходить в умовах, максимально наближених до бойових.

Активно діють і підрозділи армійської авіації Сухопутних військ та екіпажі Повітряних Сил, які здійснюють авіаційну підтримку дій механізованих та десантних підрозділів.

Більшість польотних завдань ведеться на гранично малих висотах, що фактично унеможливлює виявляти вертоліт протиповітряною обороною противника.

Військові авіатори зазначають, що професійно виконувати польотні завдання екіпажам допомагає досвід, набутий при виконанні ними миротворчих місій ООН. Фактично 90% льотного складу виконували завдання у Ліберії та Конго.

Також екіпажі армійської авіації Сухопутних військ Збройних Сил України на вертольотах типу Мі-8 та Мі-24 постійно проводять патрулювання над південними рубежами материкової частини нашої держави.

Військовослужбовці ЗС України, які виконують завдання на південних рубежах, є частими гостями в навчальних закладах, громадських організаціях.

— Нам набагато спокійніше, коли поруч з нами знаходяться українські військові. Ми вже неодноразово бачили, що вони гідно виконують свій обов'язок. Українські воїни — не тільки професіонали своє справи, а й чуйні люди. Ось нещодавно інваліда, який пересувається на візку, негода застала на шосейній дорозі. Тільки десантники, які в той час проїжджали там, зупинилися та запропонували чоловікові довезти його на своєму автотранспорті до домівки, — діляться своїми враженнями пересічні мешканці Генічеська, що на Херсонщині.

У свою чергу мешканці півдня всіма можливими засобами та силами допомагають особовому складу Збройних Сил України.

— Після того, як ми дізналися, що в нашому регіоні з'явилися українські військові, ми стали однією родиною з ними. Вони обороняють нас, державу, а ми підтримуємо їх із свого боку, — розповідає місцевий мешканець, який із двома синами та своїми онуками Владом та Іллею допомагають воїнам облаштовуватися на нових позиціях.

Сергій ФУРДИК,
Руслан ЛІННИК,
«Народна армія»

ВІДПОВІДІ НА АКТУАЛЬНІ ЗАПИТАННЯ

ОПЕРАЦІЯ «МОБІЛІЗАЦІЯ»

Проведення часткової мобілізації в масштабах країни стало справжнім випробуванням не лише для армійських структур та народного господарства, а й для всього населення країни. Одним із каменів спотикання чи навіть купою таких каменів стала недостатня інформованість людей, передусім через різночитання термінології.

Наприклад, коли було оголошено про часткову мобілізацію, йшлося про 45 діб тривалості цього процесу. Але багато хто зрозумів це так, ніби йдеться про термін перебування у війську. Чимало запитань викликало й грошове забезпечення військовозобов'язаних, відтермінування звільнення в запас строковиків тощо. Щоб розставити всі крапки над «і» та уникнути таких незрозумілостей під час другого етапу мобілізації, який, до речі, стартував 7 травня, було організовано своєрідний «лікнеп» від військових фахівців.

— Відповідно до Указу Президента від 17 березня 2014 року №303/2014 «Про проведення часткової мобілізації в Україні» з 18 березня до 2 травня 2014 проводилася часткова мобілізація. А згідно зі ще одним Указом Президента від 6 травня 2014 року №454/2014, починаючи з 7 травня в державі розпочато її другу чергу. Відповідно до нього протягом наступних 45 діб триватиме проведення часткової мобілізації у визначених областях України. Цей термін не входить до терміну проходження військової служби військовослужбовцями, призваними під час мобілізації, — розповів журналістам заступник начальника мобілізаційного відділу мобілізаційного управління Головного управління оборонного та мобілізаційного планування Генерального штабу Збройних Сил України полковник Олександр Правдивець. — Після призову військовозобов'язані набувають статусу військовослужбовців і проходять військову службу протягом певного періоду — місяць, рік, чи п'ять років — аж до виходу Указу Президента «Про демобілізацію». Тобто 45 діб — це період часу, за який можна вилучати мобілізаційний ресурс, а не період, на який призиваються військовозобов'язані.

Стосовно виклику військовозобов'язаних на збори терміном 10 діб офіцер пояснив, що до моменту виходу Указу Президента «Про проведення часткової мобілізації в Україні» військовозобов'язаних призивали на навчальні збори терміном саме 10 діб, оскільки ситуація в країні потребувала негайних дій, а швидке видання відповідного Указу Президента було ускладнене. Тож у військкоматах не мали інформації, що буде оголошена мобілізація і не могли проінформувати прибулих щодо їхньої подальшої долі.

Він вважає, що всі, хто спекулює на помилках та нестиковках, які виникали під час нової для країни масштабної справи (мобілізації), у час, коли країна де-факто веде війну, підігрують ворогові.

Значного резонансу в суспільстві набув і факт затримання на строковій військовій службі тих, хто на сьогодні відслужив встановлений термін і розраховував провести літо в колі сім'ї.

— Звільнення в запас строковиків, які призвані у квітні–травні 2013 року відбудеться лише після підписання Указу Президента України «Про демобілізацію», — коротко пояснив начальник відділу призову та комплектування управління комплектування та призову Головного управління персоналу Генерального штабу Збройних Сил України полковник Валерій Дендебера і додав, що військовослужбовці ЗС України, які були призвані на строкову військову службу навесні минулого року, відповідно до чинного законодавства можуть бути затримані на службі, з огляду на агресію Російської Федерації, на термін до шести місяців.

Ще одним питанням, яке активно обговорювалося в суспільстві, стало грошове забезпечення військовозобов'язаних, яке у квітні виявилося значно меншим за «проанонсоване». Ситуацію прояснив начальник відділу грошового забезпечення заробітної плати та розрахунків з особовим складом Головного фінансово-економічного управління Генерального штабу Збройних Сил України полковник Володимир Верцімага. За його словами, грошове забезпечення військовослужбовців має кілька складових. Зокрема, деякі надбавки нараховується за підсумками минулого місяця. Тобто у квітні — за березень, у травні — за квітень. Отже, лише у травні призвані військові зможуть отримати належне грошове забезпечення.

Йшлося під час брифінгу і про перспективи вдосконалення законодавства у сфері соціального захисту призваних до лав Збройних Сил під час оголошення мобілізації. У межах забезпечення соціальних і правових гарантій військовослужбовців Національний банк спільно з Кабінетом Міністрів України опрацьовують механізм створення так званих «кредитних канікул» для мобілізованих. А у Верховній Раді України зареєстрований законопроект, який, зокрема, передбачає звільнення військовозобов'язаних, призваних під час мобілізації на військову службу, від нарахування штрафних санкцій у зв'язку з несвоєчасним виконанням фінансових зобов'язань (кредитів, іпотек тощо).

Роман БАКУМЕНКО,
«Народна армія»

Народна армія
12–17 травня 2014 року

НЕ ПО-СУСІДСЬКИ

Під час одного з нещодавніх брифінгів щодо ходу антитерористичної операції (АТО) у південно-східних районах нашої країни її керівник генерал-лейтенант Василь Крутов звернув увагу представників вітчизняних та закордонних ЗМІ на те, що проти України сьогодні здійснюється агресія шляхом розв'язування війни принципово нового типу.

ТЕРОРИСТИ НА ЗАМОВЛЕННЯ

Типу, який фахівці вже встигли охрестити «спливаючою» або «гібридною» війною. Головною ознакою такого роду війни є її багатовекторна спрямованість. Тобто противник здійснює свою агресію не тільки у військовому відношенні, а й у інших сферах, починаючи від інформаційної і закінчуючи соціальною, економічною або фінансово-торговельною сферами. Тож варто уважніше придивитись до того, як це працює на практиці. Адже нинішня АТО дає для цього чимало конкретної практичної інформації…

Чотири прошарки «федералізму» Донбасу

Треба зразу зауважити, що ніяких «спонтанних» або «стихійно виниклих» протестів і акцій місцевого населення в охоплених нині сепаратизмом регіонах не було. Всі захоплення адміністративних будівель, територій та об'єктів здійснювалися за чітко розробленими і організаційно заздалегідь прописаними планами. Всі учасники цих терористичних атак та штурмів, також і на місцевому рівні, діють узгоджено і в режимі постійного уточнення порядку своєї взаємодії.

Перше, що впадає в очі, це те, що сили, задіяні супротивником у дестабілізації соціально-політичної обстановки в Донецькій, Луганській та інших областях України, є чітко структурованими і поділяються на певні групи відповідно до своєї спеціалізованої спрямованості і призначення. Їхня загальна кількість у всіх контрольованих поки що сепаратистами районах оцінюється фахівцями у 1000–1200 активних «багнетів».

Основними з них є :

— Так зване «керуюче ядро» (здебільшого це група колишніх або діючих фахівців частин спеціального призначення російських, а часом і українських силових відомств на чолі зі співробітниками ФСБ РФ, ГРУ ГШ ЗС РФ, переважно входять до складу Сил спеціальних операцій ЗС РФ — ССО). Вони нечисленні, ретельно законспіровані, і зовсім не «світяться» у ЗМІ, які працюють у зоні АТО, але саме вони є найбільш небезпечними і завзятими терористами. Саме ця група здійснює безпосереднє загальне керівництво діями решти терористичних груп і є основною складовою угруповань сепаратистів.

Вони відмінно озброєні, оснащені спеціальними засобами, зокрема сучасними засобами зв'язку і прихованого управління, іноді беруть участь у найбільш важливих акціях і операціях, де потрібне застосування вузькоспеціалізованих загальновійськових або розвідувально-диверсійних навичок і умінь.

— Групи, умовно кажучи, воєнних найманців або так званих «бойовиків». Переважно це українські й російські добровольці, які з ідейних або з комерційних міркувань беруть участь в операції з дестабілізації соціально-політичної обстановки у південно-східних регіонах нашої країни. У переважній більшості вони мають певний військовий досвід і навички. Разом із ними діють співробітники МВС України, які перейшли на бік сепаратистів, та частина так званих російських «козаків». Саме ця група й є основною «бойовою» силою у протидії українським підрозділам. Бойовики також здійснюють охорону і оборону найбільш важливих захоплених об'єктів.

Ця група сепаратистів має високий рівень мотивації (часто залежний від розміру фінансової винагороди), відмінний рівень озброєння і оснащення (включаючи складні й важкі системи піхотного озброєння — ПТРК, ПЗРК, різноманітні міни, спеціалізоване стрілецьке озброєння). Діють «бойовики» строго за заздалегідь розробленими планами і графіками, переважно використовуючи тактику ведення диверсійно-партизанської війни. Варто наголосити, що серед учасників цієї групи є значна кількість так званих «ідейних солдатів», різного роду військових «романтиків» (воєнно-історичних реконструкторів, членів «патріотичних» клубів і воєнізованих політичних організацій, нерідко незареєстрованих ні в Україні, ні в РФ).

— Наступна група не надто численна. Що визначається особливостями її призначення. Це так звана негласна або агентурна група. До неї належать законспіровані (часто залегендовані) особи (як російські громадяни, так і завербовані українські), які займаються трьома основними питаннями — збором і передачею розвідувальної інформації як для «керуючого ядра», так й для потреб центру керування в суміжній країні, координацією протестів і акцій «мирних прибічників», фінансуванням цих дій і матеріально-ресурсною підтримкою. Ці люди зазвичай добре оснащені спеціалізованими засобами ведення агентурної роботи, зв'язку, але досить рідко озброєні, адже діють переважно у невійськовому середовищі.

— «М'ясо», «консерви» або «співчуваючі» — саме так називають наступну групу сепаратистів. Це найчисленніша група, в переважній більшості поповнюється з місцевих активістів і співчуваючих громадян, здебільшого люмпенізованих і кримінальних верств населення. Вони несуть сигнальну і спостережну службу на барикадах, створюють масовість на мітингах, словом, покликані імітувати «мирний характер», «народність» і «масову підтримку», є основною «діючою силою» при блокуванні переміщень підрозділів і частин ЗС України, МВС України, СБУ. Багато з низ зловживають алкоголем, наркотиками. Вони часто скочуються до відверто кримінального способу дій, повністю керуються і контролюються першими двома групами, служать своєрідним «живим щитом» для їхніх акцій. Розглядаються основною масою «бойовиків» виключно як «витратний матеріал» для зображення «звірств київської хунти». Мають високий відсоток втрат і першими потрапляють під вогонь в зонах бойових зіткнень (на блокпостах, захоплених об'єктах, а також під час блокування пересування підрозділів українських силових відомств, залучених до участі в АТО).

Коли жертви не бувають зайвими

Слід зазначити, що всі названі групи сепаратистів ретельно координують свої дії, а також взаємодіють за загальним планом.

Наприклад, типове захоплення адміністративної будівлі або роззброєння військової колони зазвичай здійснюється у такий спосіб. Будівля або колона техніки блокується активістами з числа представників 4-ї групи таким чином, щоб унеможливити вчинення військовиками або бійцями Нац-

ТЕРОРИСТИЧНИЙ АРСЕНАЛ

«МИРНІ АРГУМЕНТИ» ПРИБІЧНИКІВ

Машина пропаганди, на яку перетворилися російські ЗМІ останнім часом, наполегливо товкмачить, що «погано озброєні» мешканці Донбасу у вигляді так званого «народного ополчення» майже тільки з палицями та пляшками з «коктейлем Молотова», протистоять до зубів озброєним каральним загонам «київської хунти».

Наскільки це відповідає дійсності — питання риторичне.

Вітчизняні фахівці, аналізуючи події АТО, вже відзначили наявність на озброєнні терористичних угруповань таких зразків озброєння, які переконливо доводять, що ні про який «мирний та спонтанний» протест мешканців південного сходу України говорити недоречно. Адже їхнє застосування, та ще й достатньо ефективне, можливе лише добре підготовленими фахівцями, яких «мирними громадянами» вважати явно недоречно…

ПЗРК «Ігла-С»

Зокрема:

Переносний зенітний ракетний комплекс «Ігла-С» (9К338), призначений для боротьби із повітряними засобами нападу противника:

— зона ураження: по висоті — 10–3500 м, по відстані — 6000 м;

— швидкість цілей, які можуть бути уражені: назустріч — 400 м/с; навздогін — 320 м/с;

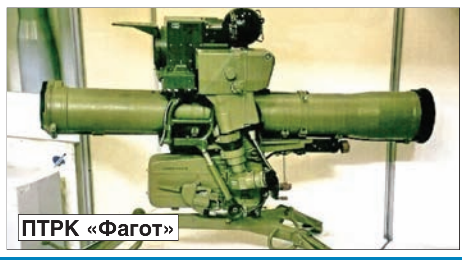
— маса ПЗРК — 19 кг;

— маса бойової частини — 2,5 кг;

— час переведення ПЗРК з похідного стану в бойовий — 13 сек.

Зафіксований принаймні один випадок використання даного типу озброєння 2 травня 2014 року, коли в районі міста Слов'янськ ним були збиті два бойові українські вертольоти Мі-24 армійської авіації Сухопутних військ Збройних Сил України.

Протитанковий ракетний комплекс «Фагот» (9К111М), призначений для боротьби з броньованими рухомим цілями, руйнування укриттів та знищення вогневих засобів та точок противника, вертольотами, що низько летять на відстані до 2 км:

ПТРК «Фагот»

— дальність стрільби — 75–2500 м;

— швидкість стрільби — 3 постр./хв.;

— середня швидкість польоту ракети — 180 м/с:

— середній час польоту ракети на максимальну дальність до цілі — 13,5 с;

— маса бойової частини ракети — 2,5 кг;

— здатність до пробивання броні: нормальна — 460–500 мм; під кутом у 60–230 мм.

Зафіксовані випадки застосування даного ПТРК у період проведення АТО (2–8 травня 2014 року) під час вогневих зіткнень у районах міст Слов'янськ та Краматорськ.

Ручний протитанковий гранатомет РПГ-26 («Аглень»), призначений для ураження броньованих цілей противника, живої сили противника, яка знаходиться в захищеному укритті та бойової техніки на відкритій місцевості:

— калібр — 72,5 мм;

— маса РПГ у зібраному варіанті — 2,9 кг;

гвардії будь-якої протидії. При цьому всіма способами демонструється підкреслено «мирний» характер блокування — часто за участю жінок, дітей, людей похилого віку.

Незабаром у «мирному натовпі», який оточив районний відділ міліції або декілька БМД, з'являються вже далеко не мирні люди в «балаклавах», масках і зі стрілецькою автоматичною зброєю та гранатометами. Досить скоро, прикриваючись «мирними громадянами» (яким до цього достатньо щедро заплатили) бойовики пропонують військовим або національним гвардійцям скласти зброю, «перейти на бік народу» або залишити будівлю, мотивуючи ці вимоги «непотрібністю зайвих жертв» на випадок вчинення силовиками спротиву. Результати таких «інформаційно-силових» акцій ми могли спостерігати в ході нинішніх подій неодноразово.

Помічений останнім часом певний дисбаланс і різночитання в діях різних груп сепаратистів обумовлюється виключно динамічною зміною тактичної обстановки... і ходом української АТО.

Наприклад, суцільне блокування території навколо «базового» міста сепаратистів — Слов'янська підрозділами українських силових відомств (виставлено до 14 блокпостів та повністю взято під контроль «зовнішнє» кільце оборони сепаратистів) вкрай обмежило для сепаратистів можливість своєчасно отримувати підкріплення, зброю або навіть збільшити інтенсивність бойових дій.

Кримінальні ігри в сепаратизм

Також, як вже стає зрозумілим, в межах організації, планування та проведення спеціальними службами Російської Федерації нинішньої «спливаючої» операції вони провели низку відповідних підготовчих заходів перед початком її активного етапу — наприклад, створення і вдосконалення агентурної мережі, накопичення в районі ТВД запасів озброєння і МТР, проникнення в місцеві структури влади і інфраструктурного управління в регіоні, порушення режиму охорони державного кордону України.

Здійснювалося це шляхом використання підготовлених осіб з 3-ї цільової групи (передусім громадян України), їхнього введення за певною легендою на територію, де планувалось провести операцію з дестабілізації. Результатом цього комплексу підготовчих заходів став фактично тотальний контроль з боку сепаратистів над системою інфраструктурного управління на ТВД, органів влади і місцевих сил МВС, створення режиму «сприяння» в районі державного кордону.

Для ефективного використання 4-ї цільової групи в ході активного етапу операції активно долучалися сили і засоби місцевого кримінального соціального прошарку. Шляхом надання так званого «режиму сприяння», зокрема озброєння окремих бойових груп (банд), що складаються з представників цієї підгрупи, виконувалося завдання щодо дестабілізації соціально-політичної ситуації в окремо вибраних районах і населених пунктах. Головною метою такого роду дій була необхідність нейтралізації протидії українських силових відомств розгортанню і структуризації сил «народного ополчення». Інакше сепаратисти ризикували ще на початковому етапі наштовхнутися на опір.

Але, виконавши це завдання, сепаратисти втратили контроль над процесом використання криміналу. А це вкрай негативно позначилось на подальшій реалізації їхнього загального плану. Адже значне збільшення кількості кримінальних злочинів у регіоні, їхня зухвалість та суспільна небезпечність (адже бандити відтепер озброїлись автоматичною стрілецькою зброєю) створили вкрай несприятливе для маневрів сепаратистів «поле». Неконтрольоване поширення насильства в регіоні явно не додали їм прихильників. Відтепер місцеве населення почало розглядати їх не як «борців за інтереси Донбасу», а як банальних бандитів та терористів.

Як створити штучний когнітивний дисонанс

Для проведення комплексу дезінформаційних заходів, а також забезпечення надходження своєчасної і якісної розвідувальної інформації про склад сил і засобів, які українська влада залучила до проведення АТО, у складі 1-ї групи сепаратистів була створена спеціальна цільова підгрупа, орієнтована передусім на проведення інформаційно-силових акцій (базувалася на Донецьк — Слов'янськ), з таких собі «асів шпіонажу та маскування». Забезпечення цієї групи транспортом, спеціальними засобами (зокрема зв'язку) та озброєнням здійснювалося централізовано, із додатковим залученням місцевих сил і засобів, здобутих шляхом захоплення різних українських об'єктів. Це дозволило сепаратистам мати достатньо повну інформацією про хід та зміст проведення АТО.

Наприклад, захоплення бронетехніки 25-ї повітряно-десантної бригади ВДВ в Краматорську, розстріл групи рекогносцировки Управління «А» АТЦ СБУ під Слов'янськом та захоплення 3-х офіцерів підрозділу «А» СБУ у Горлівці стали можливі завдяки інформації, наданій сепаратистам саме представниками цієї групи, і були реалізовані бойовиками 2-ї групи.

Утім її головним завданням стало формування і «легітимізація» так званої «народної влади», надання їй усіх необхідних атрибутів управління (широко залучаючись сили і можливості, насамперед фінансові, місцевих фінансово-кримінальних угруповань, підконтрольних російським спеціальним службам). У межах виконання цього завдання і була створена вся система «народних мерів і губернаторів», різноманітних «народних спікерів», які в реальності є виключно демонстраційною складовою процесу захоплення влади в регіоні.

Безумовно, головною метою операції російських ССО на території Донецької та Луганської областей України, а при нагоді (у разі успіху підготовчих заходів демонстраційного характеру) ще в низці областей Півдня та Сходу України, стала дестабілізація суспільно-політичної обстановки. Ухвалення рішення на політичне «оформлення» результатів цієї операції не входило в компетенцію сил, що залучались до її проведення і належало до сфери дій курируючого центру на території суміжної держави, а саме політичного керівництва Російської Федерації. Яке рішення воно прийме щодо даної ситуації, покаже час. Не викликає сумніву лише те, що для проведення в захоплених районах так званого «референдуму» самого бажання місцевих мешканців навряд чи вистачило б. А поки ж українська влада, проводячи в цьому регіоні АТО, демонструє готовність покласти край агресії і вакханалії «братських почуттів» не зовсім адекватного сусіда.

Костянтин МАШОВЕЦЬ,
«Народна армія»

ФЕДЕРАЛІЗАЦІЇ

— дальність прямого пострілу — 170 м;
— прицільна дальність — 250 м;
— здатність до пробивання броні — 440 мм;
— маса гранати — 1,8 кг;
— початковаа швидкість — 144 м/с;
— принцип дії — кумулятивний.

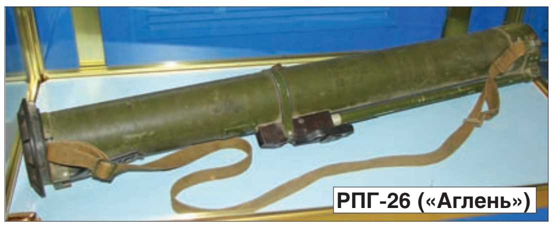
Зафіксовані випадки застосування сепаратистами в ході інтенсивних боїв в районі міста Слов'янськ під час проведення АТО в період 2–15 травня 2014 року.

«Автомати Калашникова» АК-102, 103/104, 105 («сотої серії») — індивідуальна штурмова автоматична стрілецька зброя, призначена для ураження живої сили противника та боротьби із легкоброньованими цілями за умови використання спеціальних боєприпасів:

— маса (із знаряддженим магазином) — 3,5-4,1 кг;
— типи використовуваних боєприпасів — 5,45х39 мм, 7,62х39 мм, 5,56х45 мм НАТО;
— калібр — 5,45 мм; 5,56 мм; 7,62 мм;
— швидкострільність — 600 постр./хв.;
— початкова швидкість кулі — 670-910 м/с;
— прицільна дальність — 500-1000 м.

Використання даного типу стрілецької зброї формуваннями сепаратистів відзначається протягом усього періоду проведення АТО.

АК «сотої» серії

РПГ-26 («Аглень»)

Костянтин МАШОВЕЦЬ,
«Народна армія»

ДЕЩО З ПРИВОДУ

КОЛИ КРАЩЕ ПРОМОВЧАТИ...

Антитерористична операція (АТО), яка проводиться в низці районів південно-східного регіону нашої країни, викликає в сусідній Російській Федерації, м'яко кажучи, не зовсім адекватну реакцію. Достатньо ознайомитись із відповідними коментарями підконтрольних російській владі ЗМІ, щоб зрозуміти вкрай негативне ставлення з боку правлячого у РФ режиму до дій нинішньої української влади в Донецькій та Луганській областях. Мабуть, найбільш «м'яким» визначенням тут буде — «каральна операція київської хунти». З цього приводу згадується давня східна приказка — «Собака гавкає, а караван їде…» Але чи мають росіяни дійсні підстави звинувачувати Україну в тому, в чому самі небезгрішні?

Сьогодні найчастіше з російського боку лунають закиди про нібито «невиправдане застосування українською владою військової сили по відношенню до мирного населення регіону». У Кремлі з цього приводу насуплюють брови, грозять Україні всілякими карами, включаючи «миротворчу військову операцію», і взагалі демонструють роздратування та висловлюють безпрецедентно наполегливі побажання щодо зупинення АТО. Як висловився сам російський президент: «...Відтягніть від народу війська».

Але наскільки діючі на Донбасі проти українських силових відомств проросійські бойовики є мирні, ми всі вже бачили. Збиті за допомогою специфічної піхотної зброї (якою за кілька днів не оволодіти) вертольоти, тактично грамотні у військовому відношенні засідки на наших військових, захоплення заручників, а також тортури та звірячі вбивства проукраїнських активістів із розрізанням животів та виколюванням очей — все це, безсумнівно, є свідченням «виключно мирного» характеру протестних дій так званого «народного ополчення» сепаратистів на Донбасі. Росіян зовсім не засмучує той факт, що сепаратисти на Сході України сьогодні демонструють усі ознаки грамотного ведення диверсійно-партизанської війни, а зовсім не мирного прагнення міфічної «федералізації» країни.

На думку російської влади, ці бойовики та терористи є виключно «ангелами та херувимами», вони суто «мирно» протестують проти «дій незаконної київської хунти». У цьому контексті не завадило би нагадати росіянам, як з такими «ангелами та херувимами» чинять у самій Російській Федерації.

Отже нагадуємо, що зовсім недавно — 24 квітня нинішнього року — на околиці Хасав'юрта (республіка Дагестан) російськими військами було заблоковане приватне домогосподарство. В якому, за даними російських силовиків, засіла група так званих «ісламських бойовиків». Одночасно з цим у Дербентському та Табасаранському районах цієї ж республіки розпочалися так звані «зачистки», що досить прикметно, із залученням бронетехніки. Отже, в процесі знищення «ісламських бойовиків» загинули дійсно мирні люди, серед них і вагітна жінка.

А загалом протягом так званої контртерористичної операції російських федеральних сил на Північному Кавказі лише за перший квартал 2014 року її жертвами стали 133 людини, з них щось із 84 загинули, ще 49, як мінімум, отримали поранення. Причому ніяких обмежень щодо задіяння сил та засобів для проведення «контртерористичних дій» представники російських силових відомств не відчувають. За потреби досить сміливо залучають танки, бойову авіацію. У методах також не надто соромляться. Зазвичай оточують та блокують визначені будівлі (навіть із дійсно мирними мешканцями, які не мають ніякого відношення до «кавказького сепаратизму», дітьми та жінками) і впевнено розстрілюють їх з важкого піхотного озброєння, включаючи танкові гармати. Наприклад, 3 січня нинішнього року саме так російські війська «ліквідували» групу «ісламських терористів», попередньо заблокувавши їх на п'ятому поверсі житлового будинку на околиці Махачкали.

У цьому контексті виникає запитання: якщо росіяни діють по відношенню до власних громадян, яких вони лише підозрюють в якихось «сепаратистських діях», більш жорсткими методами, ніж сьогодні собі дозволяє українська влада, то чи мають вони якесь право, навіть моральне, звинувачувати Україну у «надмірному застосуванні сили»? Українські військові не дозволяють собі розстрілювати житлові будинки з танків або при вогневих контактах із «виключно мирними ополченцями» завдавати «загороджувальні артилерійські удари».

Костянтин МАШОВЕЦЬ,
«Народна армія»

«ГАРЯЧІ» ДЗВІНКИ НА УРЯДОВУ ТЕЛЕФОННУ ЛІНІЮ

КОМПЕТЕНТНІ ВІДПОВІДІ НА ГОСТРІ ЗАПИТАННЯ

Тиждень тому ми у шістдесят дев'ятий раз відзначили День Перемоги. І вперше свято відбулося в умовах війни. Хоча вона неоголошена, але на ній гинуть люди. Ми маємо протистояти дуже непростому, підступному, добре підготовленому ворогу. Напруженість бойових дій на Сході України висока. За цих умов військовослужбовці Збройних Сил в межах антитерористичної операції з честю і гідністю виконують поставлені завдання. Перебуваючи на передовій, вони демонструють відданість Українському народові, встановлюють мир і спокій у регіоні. Про це сказав на прес-конференції перед проведенням прямої телефонної лінії в Кабінеті Міністрів виконувач обов'язків Міністра оборони України генерал-полковник Михайло Коваль. Докладно розповівши про готовність Збройних Сил нашої держави до виконання завдань за призначенням, він доручив відповісти на запитання громадян, що зателефонували на неї, першому заступнику Міністра оборони України Богдану Буці. Переважна більшість звернень стосувалися мобілізації, гострих проблем, виниклих у цих резервістів, членів їхніх сімей.

Цей захід засвідчив, що хвиля патріотизму, готовності народу дати відсіч агресору набирає висоту. Так, колишній прикордонник, що проживає в Києві, поцікавився, як потрапити на охорону державного кордону. Богдан Буца оцінив цей порив колишнього воїна в зеленому кашкеті, порадив, як це зробити.

Дізнався про відновлення строкової військової служби юнак Сергій Б. Він виявив готовність у цей складний для держави час стати її захисником, поцікавився, чи відбудуться зміни у грошовому забезпеченні строковиків. Йому повідомили, що відтепер такі воїни отримуватимуть 1150 гривень.

Та більшість дзвінків на урядову телефонну лінію були від дружин, матерів мобілізованих. Одні цікавилися, коли цих військовозобов'язаних відпустять додому. Другі нарікали, що їхніх чоловіків призвали до війська без урахування сімейних обставин. Порушувалися також питання про надання відпустки для складання іспитів у вишах, збереження робочих місць за мобілізованими, відтермінування виплат за банківськими кредитами. Перший заступник Міністра оборони України повідомив, що мобілізовані повернуться додому, коли буде відповідний указ про демобілізацію. Поява такого законодавчого акта залежатиме від нормалізації обстановки в державі, зменшення загроз національній безпеці. А щодо сімейних обставин, виниклих у деяких родинах, було доручено провести розслідування кожного такого випадку, а за результатами цього можуть таких громадян демобілізувати. Було підтверджене право тих військовозобов'язаних, що навчаються у вишах, на перенесення іспитів на період завершення військової служби. У стані опрацювання перебуває питання відстрочки погашення банківських кредитів.

Про гостроту деяких проблем, виниклих у мобілізованих, свідчить звернення на урядову пряму телефонну лінію Світлани М. — матері солдата. Вона повідомила, що він був основним годувальником сім'ї. До недавнього часу син отримував 1300 гривень, має значний борг за отриманий у банку кредит. З місця праці вже повідомили, що взяли на роботу іншу особу. «Як мені жити, на що розраховувати?» — запитала мати цього військовослужбовця. Їй повідомили, що у травні син отримуватиме 3000 гривень. А щодо банківського кредиту, то передбачається надати відстрочку мобілізованим у сплаті відсотків. За законом вони матимуть право на поновлення на роботі по завершенні служби.

Не одну гостру проблему порушили громадяни в ході проведення прямої урядової телефонної лінії. Так, журналіст з Одеси Євген К. вніс пропозиції щодо посилення інформаційного спротиву повідомленням російських засобів масової інформації. Перший заступник Міністра оборони України Богдан Буца розповів, що робиться в цьому напрямку. Майже щодня хтось з керівників військового відомства інформує громадян про участь військовослужбовців в антитерористичній операції, про приклади виконання ними військового обов'язку. На цей час створено єдиний інформаційний центр силових відомств. Вживаються інші заходи щодо підвищення оперативності та ефективності такої роботи.

Володимир ЧІКАЛІН,
«Народна армія»

ЗАПИТУВАЛИ — ВІДПОВІДАЄМО

ВІДВЕРТО ПРО НАБОЛІЛЕ

До приймальні Міністра оборони України щодня надходить чимало дзвінків від наших співвітчизників із різноманітними запитаннями.

Представник Відділу по роботі з громадянами та доступу до публічної інформації МО України Тетяна Шибіцька розповіла, що сьогодні найчастіше звертаються з проханнями дати роз'яснення про розмір грошового забезпечення призваних до війська за мобілізацією співвітчизників, неправомірного звільнення їх з робочих місць на підприємствах, установах та організаціях та про використання оборонним відомством зібраних у межах акції «Підтримай Українську армію» коштів. На ці запитання неодноразово давалися відповіді на сторінках газети «Народна армія». Також надійшли й запитання, які стосуються військової служби за контрактом, мобілізації тощо. На них дали відповідь працівники приймальні Міністра оборони України.

— Хто не підлягає мобілізації в Україні? — запитує Іван Р. з Дніпропетровщини.

Згідно із Законом України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію» призову на військову службу під час мобілізації не підлягають військовозобов'язані, заброньовані на період мобілізації та на воєнний час за органами державної влади, іншими державними органами, органами місцевого самоврядування, а також за підприємствами, установами і організаціями в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

До лав війська не потраплять й ті громадяни, які визнані відповідно до висновку військово-лікарської комісії тимчасово непридатними до військової служби за станом здоров'я на термін до шести місяців (з наступним проходженням військово-лікарської комісії).

Чоловіки, на утриманні яких перебуває п'ять і більше дітей віком до 16 років, також не підлягають мобілізації. Щоправда, якщо вони все ж виявлять бажання боронити Батьківщину, їх з власної згоди можуть призвати на військову службу за місцем проживання.

До тих, хто не підпадає під мобілізацію, входять і жінки, на утриманні яких перебувають діти віком до 16 років, та вони, як і в попередньому випадку, можуть призватися за власною згодою і тільки за місцем проживання.

За законодавством України не можна призивати у військо зайнятих постійним доглядом за особами, що цього потребують, якщо більше нема кому здійснювати такий догляд; народних депутатів України; інших військовозобов'язаних або окремі категорії громадян у передбачених законами випадках.

— Кого можуть прийняти на військову службу за контрактом та яке сьогодні грошове забезпечення, соціальні гарантії в контрактників? — просить розтлумачити Олег Б. зі Львова.

Відповідно до ст. 20 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу» на службу за контрактом на посади солдатів, матросів, сержантів і старшин приймають громадян України, які пройшли професійно-психологічний відбір і відповідають вимогам військової служби. Згідно із чинним законодавством контрактниками можуть бути громадяни призовного віку, які мають вищу професійно-технічну або повну загальносередню освіту і не проходили строкової військової служби; військовозобов'язані, а також жінки, які не мають військових звань, офіцерський склад з відповідною освітою та спеціальною підготовкою віком від 18 до 40 років.

Держава гарантує: стабільне грошове забезпечення, безкоштовне медичне забезпечення, пільговий відпочинок у санаторіях Міністерства оборони України з членами сім'ї, обов'язкове державне страхування, пільги при вступі у вищі навчальні заклади України, соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їхніх сімей згідно з чинним законодавством.

Військовослужбовці за контрактом отримують грошове забезпечення від 2000 до 5000 гривень залежно від посади й вислуги років.

Розширення вікового діапазону прийняття на військову службу від 18 до 40 років дозволяє окремим громадянам мати право на пенсійне забезпечення при звільненні з військової служби за віком або станом здоров'я за наявності в них загального трудового стажу не менше 25 років.

Згідно із законом військова служба у Збройних Силах України є державною службою особливого характеру. Час проходження військової служби зараховується громадянам до загального стажу роботи, стажу роботи за спеціальністю, а також до стажу державної служби.

Микола ФЕДОРКІВ,
«Народна армія»

«ГАРЯЧА» ЛІНІЯ

Щосереди з 16.00 до 17.00 редакція газети «Народна армія» проводить пряму телефонну лінію з читачами.

На запитання наших читачів відповідатиме представник Відділу по роботі з громадянами та доступу до публічної інформації Міністерства оборони України.

Чекаємо ваших звернень із наболілих проблем за телефоном: 0(44) 489 50 06. Обов'язково телефонуйте, якщо у вас вимагають хабар за сприяння у розв'язанні житлових та інших соціальних питань, службових та кадрових проблем тощо.

Читачі, які з певних причин не матимуть можливості зателефонувати до редакції, можуть завчасно надіслати свої запитання електронною поштою: n_army@army.kiev.ua

НАШ ПОТЕНЦІАЛ

УНІВЕРСАЛЬНА ВІТЧИЗНЯНА НАВІГАЦІЯ

Поряд із великою кількістю аспектів, що стосуються шляхів подальшого розвитку українського війська, є оснащення Збройних Сил України сучасними зразками озброєння і техніки. Одним із важливих напрямків переозброєння війська є забезпечення сучасними засобами навігації. Єдиним в Україні розробником і виробником апаратури супутникової навігації для авіаційних, морських і наземних об'єктів, спеціальної техніки військового призначення, залізничного транспорту для жорстких умов експлуатації є ДП «Оризон-Навігація».

На підприємстві організований замкнутий виробничий процес. Самостійно розробляються структурні схеми і топологія мікросхем, які виготовляються на замовлення на підприємствах у США, Великобританії, Німеччині в заданому виконанні. Подальше складання пристроїв відбувається безпосередньо на підприємстві. Компанією вже розроблено та налагоджено виробництво понад 50 моделей апаратури користувачів супутникових навігаційних даних.

Як відомо, особливістю створюваної на вітчизняному підприємстві продукції є можливість працювати за двома супутниковими навігаційними системами — GPS (США) і ГЛОНАСС (РФ), а останні моделі — ще й за європейською системою EGNOS. У перспективі розглядається можливість використання апаратури і з такими системами як GALILEO (ЄС) і COMPASS (Китай), а також WAAS (США) та MSAS (Японія).

На сьогодні для української армії доволі актуальним залишається питання створення екіпірування «солдата майбутнього». Так, на підприємстві вже розроблені прилади для наземних рухомих об'єктів, а також апаратура індивідуального користування. Насамперед йдеться про виріб СН-3003М. Вже кілька років ці прилади в різних модифікаціях постачаються на підприємства Києва і Харкова, є перспективи з розширення ринку збуту. Важливо, що виконуються поставки даних приладів в інтересах Українського війська.

Разом з тим фахівці ДП «Оризон-Навігація» опрацьовують можливість створення сучасного портативного комп'ютера, з'єднаного з навігаційним приймачем, для польових умов експлуатації у форматі електронного планшета. Макетний зразок такого приладу в ініціативному порядку вже виготовляється на підприємстві. На думку експертів, такий формат з його можливостями і компактністю буде затребуваний в майбутньому. У ньому будуть застосовані потужні обчислювачі, сучасні дисплеї і нові типи інтерфейсів, зокрема бездротові.

Крім того, на сьогодні підприємством проведені випробування і впроваджена електронна картографія. Розроблено технологію конвертації і завантаження електронних карт у навігаційний прилад. Карти векторні, що дозволяє змінювати масштаб картинки, не втрачаючи при цьому якість даних, що відображаються. Також проводяться роботи з поєднання апаратури супутникової навігації зі штатними засобами радіозв'язку — цифровими і аналоговими. А це дуже важливий напрямок роботи. Адже не секрет, що більшість радіостанцій в Українській армії — аналогові. З метою нейтралізації цієї ситуації і зменшення ризиків у комплекти серійної апаратури підприємства включені модеми. Всі ці напрацювання є основою екіпіровки «солдата майбутнього».

Ще одним цікавим напрямком роботи ДП «Оризон-Навігація» є створення багатофункціонального комплексу розвідки та управління. Вперше його проект був презентований керівництвом підприємства в межах минулорічної виставки «Зброя та безпека». Комплекс складається з лазерного далекоміра, електронного компаса і супутникового прийомообчислювача. Підприємство виконало інтеграцію цих складових частин і відпрацювало алгоритми отримання координат віддалених об'єктів. Робота за цим проектом перебуває на стадії завершення.

В інтересах підрозділів ВДВ ЗС України виконуються роботи зі створення навігаційно-інформаційного комплексу для спеціальних підрозділів. Комплекс забезпечить планування маршруту, навігаційне забезпечення під час десантування, навігаційно-інформаційне забезпечення в районі приземлення, вихід у призначену точку (маршрутна навігація) і багато іншого.

У якості концепції проведення робіт пропонується подальша модернізація навігаційного комплексу (НАК) СН-3210 «Базальт-К» з метою доведення його характеристик за рівнем вимог до системи управління класу С2 (Command and control).

Для модернізації літаків типу «Су» і «МіГ» підприємством виготовляються комплекти апаратури СН-3307, а їхнім продовженням і розвитком є багатофункціональні індикатори СН-4307, СН-4308, СН-4309. Головний сенс і перевага нових виробів полягає в тому, що вся необхідна інформація виводиться на одному дисплеї, який може відображати електронну карту місцевості, місце розташування літака на ній і низку іншої інформації. Пілот шляхом перемикань може вибирати той набір параметрів, який йому потрібен. У комплекті цієї апаратури є обчислювач для обробки даних від бортових систем літака.

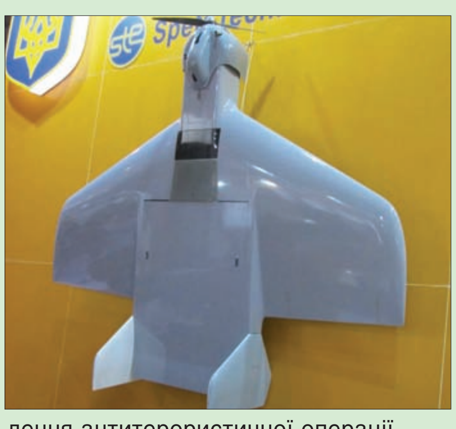
Сподіватимемося, що суттєві напрацювання перспективних засобів навігації, що має у своєму арсеналі підприємство, будуть вчасно профінансовані. Якщо так станеться, то це зміцнить наше військо.

ПЕРСПЕКТИВНА РОЗРОБКА

Р-100 — НАШ ВАРІАНТ БЕЗПІЛОТНИКА

Нещодавно ДК «Укроборонпром» організував на аеродромі в Бородянці (Київська область) практичну демонстрацію українських розробок у галузі безпілотної техніки. Про це повідомила прес-служба концерну.

За словами виконувача обов'язків генерального директора «Укроборонпрому» Юрія Терещенка, розробники продемонстрували виконання розвідувальної місії багатоцільовим безпілотним авіаційним комплексом БПАК Р-100 з передачею даних у режимі реального часу. Також були продемонстровані можливості безпілотних мультироторів вітчизняного складання. Вони здатні суттєво посилити розвідувальні можливості українських силових структур, зокрема в межах проведення антитерористичної операції.

На розгляд представників силових відомств також представили в дії двота тримісні дельтаплани для оснащення сил спеціальних операцій. Дані літальні апарати також можуть оснащуватися спеціальними безпілотними системами для виконання розвідувальних і ударних місій.

— Це — лише частина розробок, які можуть надати українські підприємства. На даному етапі важливо інтегрувати напрацьований потенціал в надійні серійні зразки. Як зауважив Юрій Терещенко, потреба в такій техніці, враховуючи виклики для безпеки країни, висока.

«Потрібно збалансувати найближчі та середньострокові потреби силових відомств України, можливості державних і приватних компаній щодо створення даної техніки. При необхідності залучимо до реалізації вітчизняних проектів провідні іноземні компанії, — додав він.

ПІДСИЛЕННЯ ВІЙСЬКА

МОДЕРНІЗОВАНІ ЗРК З РЛС ВІД «ІСКРИ»

На одному з підприємств ДП «Укроборонсервіс» підписано акт прийняття з середнього ремонту зенітного ракетного комплексу С-300ПС. Вже у червні він буде залучений до бойового чергування з охорони повітряного простору. Про це повідомляє Управління преси та інформації МО України.

У Командуванні Повітряних Сил ЗС України зазначають, що обслуговувати його буде новостворений підрозділ, сформований майже повністю з військовослужбовців зенітних ракетних частин тактичної групи «Крим», які залишилися вірними Військовій присязі та мають досвід експлуатації ЗРК даного типу. Роботи з ремонту зенітних ракетних комплексів на підприємстві продовжаться. Наступний, вже десятий ліком, відремонтований С-300 заводчани обіцяють повернути в одну з частин Повітряних Сил до кінця поточного року.

— До кінця місяця ми очікуємо отримати з ремонту ще один зенітний ракетний комплекс Бук-М1. А місце цього комплексу в цехах підприємства займе черговий ЗРК такого типу, — повідомив начальник зенітних ракетних військ Командування Повітряних Сил Збройних Сил України генерал-майор Дмитро Карпенко.

Передбачається, що спеціалісти державного підприємства «Укроборонсервіс» на цьому комплексі вперше замість російської РЛС встановлять українську, яка розроблена на підприємстві «Науково-виробничий комплекс «Іскра». У процесі експлуатації буде перевірено, наскільки адекватною є дана заміна та як вона позначиться на бойових характеристиках комплексу.

МІЖНАРОДНА СПІВПРАЦЯ

ПОЛЬСЬКИЙ SOKOL З УКРАЇНСЬКИМ «СЕРЦЕМ»

Польське авіаційне підприємство PZL Swidnik проводить переговори з українським підприємством «Мотор Січ» про співпрацю з виробництва польських вертольотів Мі-2 і Sokol. Про це повідомляє польське видання Dziennik Gazeta Prawna.

«Вже створені робочі групи для проведення дослідження рентабельності такого співробітництва. Якщо дві фірми зможуть домовитися, то можемо стати свідками угоди не тільки на рівні бізнесу, але й політики», — наголошує видання.

Також відзначається, що до цієї співпраці змогло б у майбутньому долучитися польське авіапідприємство ITWL і WZL-1, що дало б можливість здійснювати модернізацію вертольотів Мі-8, Мі-24 і SW-3, використовуючи українські двигуни.

Газета підкреслює, що співпраця українців з поляками має сенс у світлі погіршення відносин України та Росії. Загалом польські експерти стверджують, що співпраця з українцями є корисною для цієї країни, оскільки Україна залишається одним з провідних виробників і експортерів зброї у світі.

Матеріали сторінки підготував Сергій ВОРОНКОВ, «Народна армія»

ДЕЩО З ПРИВОДУ

ЛОЖКА ДЬОГТЮ МОРЕ НЕ ЗАМУТИТЬ

Днями один із популярних телеканалів показав сюжет про групу резервістів, які самовільно залишили військову частину. Кілька з них зробили це зі зброєю, а заразом захопили приватний автомобіль, придбали оковиту.

Коли їх затримали співробітники ДАІ, порушники були вже добряче напідпитку і спочатку не розуміли, що накоїли. Тепер їх очікує суворе покарання.

Звісно, що це поодинокий випадок і він не може кинути тінь на всіх мобілізованих воїнів, які знаходяться на передовій неоголошеної війни, демонструють зразки мужності, високої дисципліни, вірності військовому обов'язку. Як сонце не можна заслонити рукою, так і ці кілька відступників від присяги не спроможні замутити чисте море високого патріотизму українських військовослужбовців.

Таку думку висловив виконувач обов'язків Міністра оборони України генерал-полковник Михайло Коваль на нещодавній прес-конференції. Коли його попросили прокоментувати цей випадок, то він заявив: 99 відсотків мобілізованих — це справжні чоловіки. Ну а ті, яких показали в телесюжеті, є винятком. Керівник військового відомства порадив журналістам не «рекламувати» в майбутньому таких «героїв» у телесюжетах. Бо не вони, а саме справжні чоловіки у військовій формі захищають мир і спокій наших людей.

Михайло Коваль навів приклади мужності й відваги, які демонструють у ці дні солдати, сержанти, офіцери в ході виконання антитерористичної операції. Кращим із них просто на блокпостах вручили відзнаку Міністерства оборони України — пам'ятний знак «За воїнську доблесть». Сьогодні ці українські військовослужбовці виявляють таку ж доблесть і мужність, як їхні діди й прадіди в роки Великої Вітчизняної війни. Тоді близько 2,5 мільйона українців були нагороджені орденами і медалями. За надзвичайну мужність 2072 наші земляки були удостоєні звання Героя Радянського Союзу. Їхньою переможною зброєю були не лише гвинтівки, автомати, гармати, літаки, танки, а й високий патріотизм, вірність військовому обов'язку.

Наведу один з прикладів. На Черкащині проживає 90-річний ветеран війни Григорій Безпалий, який пройшов бойовий шлях від рідного села Ребедайлівка до Праги. Після визволення цього населеного пункту його призвали до Червоної армії. Чимало мобілізованих не мали військової форми, зброї, зірки на шапки вони вирізали з консервних банок. Але всі добре усвідомлювали свою відповідальність за виконання військового обов'язку. Були випадки, коли їм не вистачало набоїв, доводилося ходити у штикові атаки. Та ніхто з бойових побратимів Григорія Безпалого й подумки не міг залишити поле бою. Бо фронтовики найбільшою ганьбою та злочином вважали дезертирство, а надто — зраду…

Сьогодні на долю українських військовослужбовців випало діяти в умовах війни нового типу, складовою якої є заслання на територію України диверсійно-терористичних груп. Нові виклики національній безпеці вимагають від них високої відповідальності, витримки, мужності. За це вони вже зажили авторитет, визнання, повагу, підтримку усього народу. Що ж до тих мобілізованих, про яких йшлося вище, то не за ними визначають честь, гідність справжніх захисників Вітчизни!

Володимир ЧІКАЛІН,
«Народна армія»

ІНФОРМАЦІЙНІ ВІЙНИ

Треба визнати, що результати російської інформаційної війни проти України не були б настільки сумними для нас, якби в попередні роки не були створені сприятливі умови для поширення російської пропаганди. Особливо в південних та східних регіонах України.

«ДОБРОСУСІДСЬКА» БРЕХНЯ

Якщо проукраїнські ЗМІ через штучно нав'язані минулою владою «обмеження», не були належно присутніми на Сході й у Криму, то українофобське російське телебачення навпаки отримало можливість плідно «працювати» на українському інформаційному полі. Ще до початку активних воєнно-політичних дій Росія розгорнула проти України потужну пропагандистську кампанію. Як наслідок брехня в діяльності російських ЗМІ стала домінуючою. Основний принцип — чим вона більша, тим більше схожа на правду.

— 54% росіян вважають, що ЗМІ дозволено спотворювати інформацію, якщо того потребують державні інтереси. Якщо ж йдеться про приховування якихось даних, то цей показник ще вищий — 72%. Про це повідомляється в новому дослідженні «Фонду громадської думки». Основним джерелом новин для росіян служить федеральне телебачення, яке набрало 88% голосів. Інтернет відстає від нього більш ніж удвічі: його як джерело об'єктивної інформації розглядає лише 41% опитаних. Останнє ж місце дісталося радіо.

Дві третини опитаних вважають, що роботу російських журналістів визнають і поважають у суспільстві. При цьому 47% учасників опитування впевнені, що за останній час у журналістів побільшало можливостей вільно висловлювати свою думку. З ними категорично не згодні лише 8% росіян. Тож хочеться навести кілька типових прикладів цієї «вдалої» роботи російських ЗМІ.

Брехня російських ЗМІ: **У Криму озброєні молодики вбивають громадян Росії.**

Однією з причин введення військ в Україну Володимир Путін назвав загрозу для життя громадян Росії у Криму. Для підтримки міфу про вбитих і українських екстремістів у Криму російське телебачення опублікувало сюжет про нібито перестрілки в Сімферополі.

Як встановили журналісти, насправді «люди в чорному», що зображали бандерівців, приїхали до Криму на автобусах з кримськими номерами. Окрім того, вони на відео були озброєні новітньою російською зброєю — автоматами АК 100-ї серії й гранатометом РГ-94, яка є на озброєнні виключно в армії РФ.

Автори постановки також прорахувалися із декораціями цієї «вистави», зокрема зі слідами крові — її взагалі немає, хоча люди лежать на бруківці, немов убиті…

Схожий за змістом сюжет показав державний телеканал Росія 24 у програмі «Вести». Але там була зовсім інша риторика й, описуючи події в Криму, протягом усього сюжету канал показував замість реальних зйомок архівні з бійками, знятими під час протистоянь у Києві. При цьому їх титрували і коментували як події в Сімферополі.

Брехня російських ЗМІ: **Російський канал стверджує, що в Україні відбувається кримінальне переслідування російськомовних громадян.**

Такі заяви є відвертою російською провокацією. Не було надано жодного реального доказу чи відеопоказу заяв політиків України, в яких лунали б погрози на адресу російськомовних українців. Фактів про загрозу життю етнічних росіян в Україні немає. За даними опитування Міжнародного республіканського інституту, опублікованими 5-го квітня, 74% російськомовного населення південних і східних регіонів України повідомили, що вони «не піддаються тиску або погрозам через мову».

Брехня російських ЗМІ: **Російські агенти не задіяні в операціях на території України.**

За останні кілька тижнів в Україні було затримано більше десяти підозрюваних агентів російських розвідслужб, озброєних стрілецькою зброєю російського виробництва.

Брехня російських ЗМІ: **Лідери сепаратистів на Східній Україні користуються широкою підтримкою населення.**

Останні демонстрації в цьому регіоні є штучними і не мають значної підтримки. Згідно з опитуванням, проведеним Донецьким інститутом соціальних досліджень і політичного аналізу в березні, переважна більшість жителів Донецька хочуть жити в єдиній Україні й не бажають приєднання до Росії.

Брехня російських ЗМІ: **Росія не використовує енергоресурси і торгівлю як зброю проти України.**

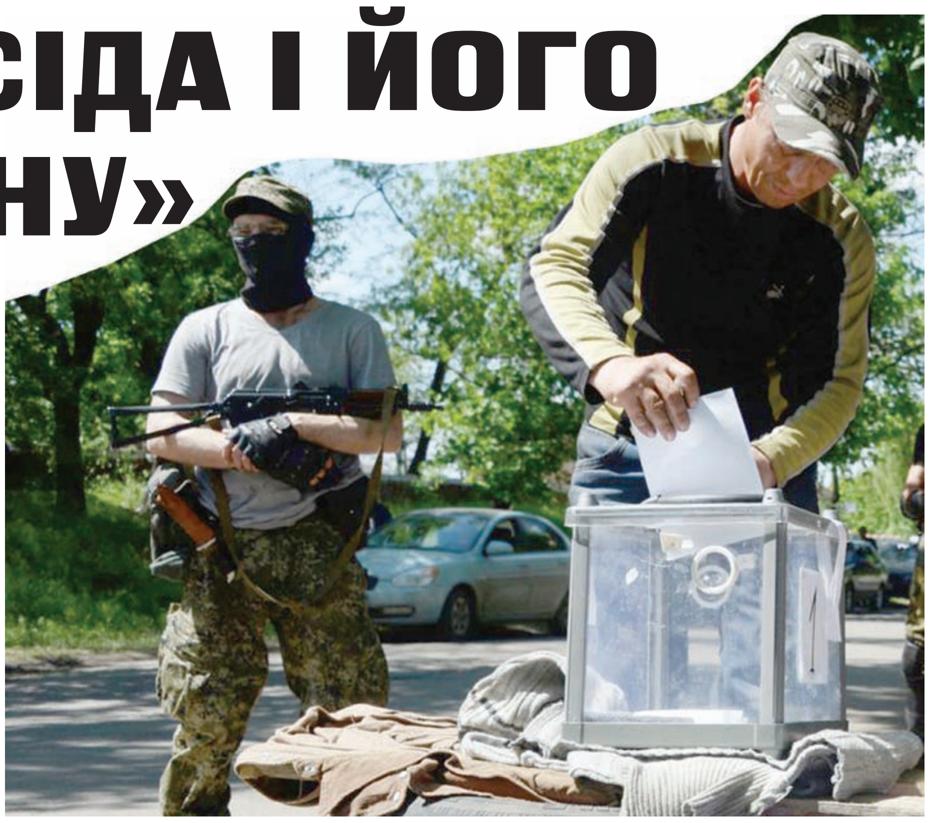
Після анексії і окупації Росією Криму РФ протягом двох тижнів підвищила ціни на газ для України на 80%. Також вона вимагає повернення 11 млрд доларів як результат денонсації Харківських угод. Окрім цього, продовжує обмежувати український експорт на свою територію.

Інформаційна війна Росії проти України триває. Тільки за останній місяць в російський медіапростір було «вкинуто» близько сотні завідомо фейкових новин про події в Україні, повідомляють активісти руху Stopfake.

Інна МАЛЕВИЧ,
Роман ВУС,
«Народна армія»

ФАРС ЗА СЦЕНАРІЄМ

«ЗА СУСІДА І ЙОГО ДРУЖИНУ»

Безпрецедентний факт — проведення 11 травня поточного року на території Донецької та Луганської областей так званого «референдуму». Цей акт «регіонального волевиявлення» є продовженням «кримського сценарію». Так зване волевиявлення в цьому регіоні нічого спільного зі справжнім референдумом не має. Те, що відбулось — фікція чистої води. Це навіть не соцопитування. Це суто політичний сценарій, спланований, з передбачуваними результатами.

Насправді переважна більшість населення східних областей України (70%) віддає перевагу її єдності, тоді як підтримують від'єднання регіону тільки 18% його населення. Про це йдеться в офіційному коментарі Міністерства закордонних справ України з посиланням на результати опитувань громадської думки, проведені дослідним центром Pew Research Center.

Водночас соціологічні дослідження показали, що протестні дії не були спричинені мовною проблемою, адже тільки 6,5% громадян південно-східних регіонів України виступають проти обов'язкового знання української мови, радше в основі заворушень лежать соціально-економічні причини. А ще — величезний вплив російської пропаганди.

— Проблема полягає в тому, що переважна більшість місцевих жителів, які є справжніми патріотами і прибічниками єдиної і неподільної Української держави, не можуть вільно висловлювати свою думку. Причиною того є залякування озброєними проросійськими терористичними бандформуваннями, — говориться в заяві Міністерства закордонних справ України.

Аби забезпечити «потрібні результати» «референдуму», сепаратисти вжили певні заходи. Як передають «Новини Донбасу», в Донецьку можна було проголосувати необмежену кількість разів і за будь-яку людину. Аби переконатись у цьому, журналіст видання без проблем проголосував на 4-х ділянках одночасно, як то кажуть, «за сусіда і його дружину».

Щоб надати масштабності своїй акції, сепаратисти створювали штучні черги. Наприклад, тільки в Маріуполі, де живе близько 450 тисяч городян, бойовики відкрили лише чотири дільниці замість 200, як це зазвичай буває на виборах.

За кілька днів до проведення цього псевдореферендуму на блокпосту біля Маріуполя (Донецька область) українські силовики затримали групу озброєних осіб, яка перевозила на власному автомобілі картонні коробки із надрукованими 10 000 бюлетенями для голосування. Причому в них уже були проставлені позначки у графі «Так» за підтримку так званої «Донецької народної республіки». Крім того, СБУ записала розмову сепаратистів з їхніми кураторами в Москві. Бойовики пояснювали, що не можуть провести чесний референдум, але з Росії їх закликали будь-що «намалювати» потрібні результати.

Власне, таким же «прозорим» можна назвати і сам процес голосування. На нього не було запрошено жодного спостерігача від європейських чи міжнародних організацій. Свідками такого «референдуму», але не учасниками процесу волевиявлення, були лише представники ЗМІ. І вкрай чудувалися таким правовим свавіллям.

Представники самопроголошеної «Донецької народної республіки» хоча й визнали, що голосування на деяких ділянках завершилося навіть о 22.00, вже близько опівночі проголосили результати «волевиявлення». При цьому залишилося нерозкритим «ноу-хау», як за півтори години можна було обрахувати майже 3 млн бюлетенів.

— Про легітимність «референдуму» не може бути й мови, — заявив заступник глави ЦВК Андрей Магера. — Місцевий референдум не може проводитися на рівні області, оскільки не існує обласних громад. У Європі і США його ніколи не визнають, оскільки підтримують територіальну цілісність і суверенітет нашої держави.

Незалежні спостерігачі не мали можливості контролювати хід голосування і процес підбиття підсумків. Оскільки не існувало офіційних списків виборців, їх також неможливо було перевірити. Ніхто точно не знає, скільки людей проголосувало насправді. Тому світова спільнота не може і не буде визнавати цей псевдореферендум.

Відповідно до офіційної позиції США, яку висловила речник Державного департаменту Джен Псакі, голосування проводилося нелегально, з масовими повторними видаваннями бюлетенів, голосуванням дітей і осіб, які не є мешканцями регіонів. І на думку представників луганського відділення Всеукраїнської громадської організації «Комітет виборців України», результати таких «голосувань» не витримують жодної критики і не можуть бути критерієм для встановлення вільного вибору народу.

«Робота виборчкомів була закрита для незалежних спостерігачів і багатьох представників ЗМІ, що не дозволяє дати незалежні оцінки як щодо результатів голосування, так і щодо кількості людей, які взяли в ньому участь. А там, де для незалежного спостереження (журналістам) були зроблені послаблення, отримані ними дані щодо кількості тих, хто проголосував, дуже відрізняються від оголошених», — підкреслюють у Луганському відділенні комітету виборців.

За словами ж заступника голови Центрвиборчкому України Андрія Магери, «проведений 11 травня в Донецькій і Луганській областях «референдум» не матиме жодних юридичних наслідків тому, що він суперечить Конституції України».

На нашу думку, окрім правничої оцінки цього заходу, необхідна ще й юридична. Адже від швидкості реагування на такі свідомі дії залежатиме майбутнє країни, зокрема, цілісність нашої держави.

ДУМКИ ЕКСПЕРТІВ

Політолог Олександр ПАЛІЙ:

— У них, як і в Криму, не буде можливості продавати продукцію на зовнішніх ринках, але у Криму виробництва — мізер, а по Донбасу відокремлення відчутно вдарить. У них залишиться тільки російський ринок, а це катастрофа, тому що економіка регіону не витримає конкуренції і не отримає достатньої кількості замовлень навіть для простого виживання. Що б не говорили про зв'язки з РФ, реальність інша: торік експорт з Донецької області становив $12,5 млрд, з них тільки 2,5 млрд — в Росію. А понад 80% експорту йде на інші ринки, які для Донбасу виявляться закритими. Це призведе до перетворення регіону на «чорну діру». Росії наше вугілля непотрібне, бо в неї є своє».

Російський опозиційний політик Борис НЄМЦОВ:

— Я вважаю, що висловивши «повагу» до псевдореферендуму в Донецькій і Луганській областях, президент Росії Володимир Путін таким чином прагне створення підконтрольної Москві Східної України за прикладом Придністров'я, але не більше. Донбас Росії нині не по кишені, тому до складу федерації його не візьмуть. Занадто дорого. Шахти суцільно збиткові, пенсіонерів більше 2-х мільйонів і бюджетників годувати потрібно. А ще треба Крим облаштовувати. Перспектива стати Придністров'ям не має радувати сепаратистів. Скоро їх звинуватять у злиденності й безробітті. І тоді навіть ті, хто прийшов на референдум 11 травня, зрозуміють, що їх жорстоко обдурили.

Володимир ФЕСЕНКО, очільник Центру прикладних політичних досліджень «Пента»:

— Ще ніколи президентські вибори в Україні не мали такого важливого значення. Невизнання нинішнього керівництва нашої країни Росією, спроби сепаратистів на Сході України зірвати президентські вибори — все це складові однієї стратегії руйнації української державності. Якщо в нас не буде нового президента, це буде підставою для тверджень, що у країни немає легітимного керівництва. Тож обраний президент буде одночасно і головою держави, і представником державності. І саме тому обрання президента в нинішній ситуації кризового протистояння з Росією на Сході України є однією зі складових офіційних передумов як виходу з кризи, так і збереження державності, що надважливо.

Щодо зриву з якихось причин президентських виборів, то тут не варто гратися в песимістичні прогнози. Проте такий сценарій можливий лише в одному випадку — за прямої військової агресії з боку Росії.

Існує інший ризик, така собі потенційна дірка щодо легітимності обраного президента — це зрив виборів на території Донбасу та деяких виборчих дільницях у Харкові або Одесі. Але головним є те, навіть якщо на території Донбасу не відбудеться голосування на виборах президента, безумовно, це не зірве їх. Навіть у цьому випадку вибори відбудуться і будуть цілком законними.

Керівництво РФ у заяві голови Держдуми вже висловило свою позицію щодо неповної легітимності виборчого процесу в разі зриву виборів на Донбасі. При цьому Росія також починає розуміти, що відмовлятися від визнання нового українського керівництва, зокрема, від українського президента, буде зрештою неправильно. Адже це означатиме продовження кризи у стосунках як із Заходом, так і з Україною. На мій погляд, Росія зараз шукатиме гнучку політику, але так чи інакше, безумовно, вона буде підтримувати сили дестабілізації і спроби часткового зриву виборів в окремих регіонах. Утім я переконаний, що вибори таки відбудуться.

ОГЛЯД ІНОЗЕМНОЇ ПРЕСИ

«ОБМАН, ВИГІДНИЙ КРЕМЛЮ»

Так званий «референдум» у Луганській і Донецькій області не можна назвати «святом народного волевиявлення», оскільки лише наявності урн та бюлетенів для цього замало. Так сьогодні пише італійська газета Corriere della Sera, зауважуючи, що голосування на Сході України — це обман, вигідний Кремлю.

— Вчорашній референдум служить Володимиру Путіну способом обґрунтування свого бачення кризи: українці не є справжньою нацією, а йдеться про

розколоту країну, в якій населення східних областей прагне російського покровительства. Мета, яку Кремль переслідує проведенням референдуму, полягає в ослабленні центральної влади в Києві і підкоренні східних областей Кремлю. Розкол України завадить їй приєднатися до Європи. У зв'язку з цим, напевне, варто сказати, що тисячі українців, які виходили на майдани впродовж останніх місяців і близько сотні загиблих, мріяли про західне майбутнє, а не про те, щоб стати країною-васалом, — йдеться в статті.

Не визнають референдумів на Сході України президент Франції Франсуа Олланд і канцлер Німеччини Ангела Меркель, які виступили «єдиним фронтом». Більше того, як повідомляє українська служба BBC, Меркель пообіцяла закликати лідерів Євросоюзу запровадити щодо Росії нові санкції, якщо в Україні не відбудуться заплановані на 25 травня президентські вибори.

Іноземні ЗМІ пишуть, що за допомогою «референдумів» усупереч всій міжнародній критиці планується здійснити розкол України. Голосування в Донецьку і Луганську суперечило українській Конституції. Його організаторами були і залишаються озброєні сепаратисти, які брали штурмом будівлі органів державного управління і відділення міліції. Цих людей ніхто не обирав, вони здобули собі владу силою зброї.

Матеріали сторінки підготували Тетяна МОРОЗ, Вадим КОВАЛЬОВ, Наталія ПЕЧОРІНА «Народна армія»

Народна армія
12–17 травня 2014 року

З ПЛЕЯДИ ГЕРОЇВ

«НАД УСІЄЮ ІСПАНІЄЮ БЕЗХМАРНЕ НЕБО»

Хто б тоді міг подумати, що звичайне метеоповідомлення, озвучене 18 липня 1936 року диктором міста Сеута, розташованого поблизу Гібралтару, стане кодовим сигналом про початок війни проти Іспанської республіки, її законно обраного уряду.

У воєнний похід проти Іспанії виступили війська під проводом генерала Франциска Франка. Той день став початком жорстокої громадянської війни на Піренейському півострові. Спочатку заколот в основному придушили, але на допомогу франкістам прийшли Гітлер та Муссоліні. Натомість республіканців у їхній війні з фашистами підтримали радянські військовослужбовці — перші воїни-інтернаціоналісти…

…Жовтневий світанок. За пароплавом тягнувся білий пінний слід. Омелян Кондрат дивився на нього і відчував сум за Батьківщиною, яка все далі залишалася за кормою. Він згадав той день, з якого розпочався цей шлях у невідоме. Тоді теж був недільний ранок. На порозі його квартири з'явився посильний, який повідомив: «Вам потрібно терміново прибути… у Будинок Червоної армії». «Чому не до штабу його військової частини?» — подумав Омелян.

Постукав у двері вказаної кімнати. Там побачив своїх бригадних командирів і декількох незнайомих офіцерів. У центрі за столом — начальник політуправління Київського військового округу комісар 2 рангу Амелін. Він уважно з голови до ніг оглянув невисокого льотчика, поставив декілька запитань.

ВІН ВОЮВАВ В ІСПАНІЇ, НА ХАСАНІ, У ФІНЛЯНДІЇ, НА ФРОНТАХ ВЕЛИКОЇ ВІТЧИЗНЯНОЇ ВІЙНИ, У ЯПОНІЇ

— Пілот зразковий, — подав голос комбриг Король. — Енергії вистачить на двох. У акробатиці йому немає рівних.

Амелін ще декілька секунд дивився на Кондрата, потім накрив долонею якийсь папірець і промовив: «Ваші рапорти ми розглянули і на ваше прохання поїхати до Іспанії є дозвіл. Двадцять хвилин на збір. І пам'ятайте: все, що пов'язано з поїздкою до неї, — найсуворіша таємниця».

Через дві години потужні чорнолакові автомашини мчали з Житомира до Києва. На перон вокзалу провести «іспанців» прибув командувач військами Київського військового округу командарм 1 рангу Іона Якір. У далеку дорогу разом із Кондратом відбували його однополчани Віктор Матюнін і Микола Мірошниченко. Вже на палубі пароплава, що тримав курс на Іспанію, льотчик-винищувач Кондрат не мав ні імені, ні прізвища, ні військового звання. Тепер він був сербом Аліхновичем…

Розвантажили літаки і відбули до невеличкого міста Мурсія. Тут українські льотчики відразу знайшли своїх земляків. Серед них був полковник Хуліс, він же Петро Пумпур, який був призначений командиром авіаційної групи винищувачів. До її складу увійшли Антон Ковалевський, Іван Копець, Євген Єрликін, які прибули раніше і вже зробили декілька бойових вильотів на літаках часів Першої світової війни. Між тим на боці заколотників діяли досвідчені аси з фашистського легіону «Кондор». Керівник гітлерівських ВПС Геринг випробовував на іспанському «полігоні» нові літаки «мессершмітти» та «хейнкелі», екіпажі до них.

Ескадрильєю, в яку зарахували Омеляна Кондрата, командував старший лейтенант Павло Ричагов — він же був Паблом Паланкаром. У небі над Мадридом першим відкрив бойовий рахунок Карпо

ГЕРОЙ РАДЯНСЬКОГО СОЮЗУ ГЕНЕРАЛ-МАЙОР АВІАЦІЇ ОМЕЛЯН КОНДРАТ ПРОСЛУЖИВ У ВИНИЩУВАЛЬНІЙ АВІАЦІЇ ТРИДЦЯТЬ ШІСТЬ РОКІВ, ПРОВІВ У НЕБІ ПОНАД ТРИ ТИСЯЧІ ГОДИН

Ковтун, два літаки звалив на землю Павло Ригачов. Незабаром повів у бій свою «Чайку» — І-15 — і Омелян Кондрат. Він стріляв, і по ньому стріляли. Але що це? Один наш літак задимів і різко пішов до землі. А 13 листопада над Мадридом загинув лейтенант Ковтун, у госпіталі від ран помер Михайло Воронін. А у Омеляна Кондрата від бою до бою міцніли крила у польотах. Багато їх було вже на рахунку цього льотчика.

Якось після одного бою до нього підійшов Микола Артем'єв. Його побілілі губи нервово тремтіли. «Ну, брат, дякую! — він обняв Кондрата. — Як побачив, що у мене на хвості ворожий літак, думаю, все, кінець. Таке відчуття, що ніби ножем поцілили в спину. Раптом бачу — пропорола його кулеметна черга, відкинула вбік. А замість нього з'явився ти. На борту бачу 32 — твій номер…» «Гаразд! — відповів тоді Омелян. — Наступного разу ти виручиш мене…»

Був випадок, коли до радянських льотчиків завітала Долорес Ібарурі разом з Михайлом Кольцовим — відомим журналістом, засновником журналу «Огонёк» і письменником Ернестом Хемінгуеєм. Поруч носився з кінокамерою Роман Кармен, обираючи зручну точку для зйомки. Ці кадри кінохроніки потім облетіли весь світ.

В Іспанії доля Омеляна Кондрата звела з Володимиром Бочаровим. З'ясувалося, що їхні шляхи перетиналися. Вони брали участь у першотравневому параді в Москві. Потім їх запросили до Кремля. Тоді Володимир отримав бойовий орден, а Омеляну нарком оборони Ворошилов вручив іменний патефон… А його командир Павло Ригачов став Героєм Радянського Союзу, знову очолив київську авіаційну бригаду, а через деякий час відбув у відрядження до Китаю.

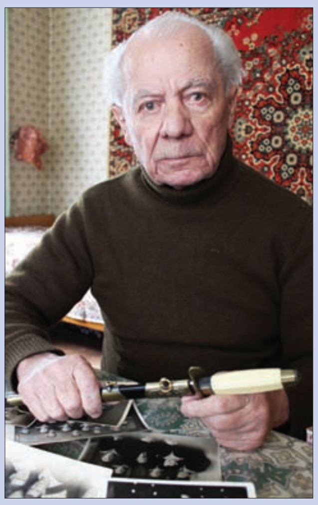
…Через дев'ять місяців повертався додому і Омелян Кондрат. Прощавай, Іспаніє! Йому назустріч десь плив льотчик з Житомирської бригади та давній друг Леонід Єрохін. Та з ним він вже не зустрінеться. Коли ступить на рідну землю, того поховають, і трикратний салют сухо розірве над могилою спекотне іспанське повітря. Згодом підрахують: майже три тисячі радянських добровольців воювали в Іспанії. Понад двісті з них залишилися там назавжди.

Герой Радянського Союзу генерал-майор авіації Омелян Кондрат прослужив у винищувальній авіації тридцять шість років, провів у небі понад три тисячі годин. Воював в Іспанії, на Хасані, у Фінляндії, на фронтах Великої Вітчизняної війни, у Японії. Після тих «мандрів» війнами Омелян Філаретович командував авіаційною дивізією, опанував реактивні літаки, закінчив академію генштабу, був військовим авіаційним радником у Китаї. Мало кому з радянських військовослужбовців доводилося брати участь у стількох війнах!

Леонід ЮДІН, Київ

НАШІ ФРОНТОВИКИ

ФЛОТ — МРІЯ З МРІЙ

Учасник Великої Вітчизняної війни капітан першого рангу у відставці Василь Величко й досі з гордістю представляється — «моряк Балтійського, Тихоокеанського флотів і Дунайської військової флотилії». У свої 93 роки ветеран займає активну громадську позицію та працює на посаді заступника голови Львівської міської ради Організації ветеранів України.

У 1939 році його призвали до армії та, задовольнивши прохання юнака служити на флоті, спрямували у ленінградську школу водіння торпедних катерів Балтійського флоту.

Велику Вітчизняну війну військовий моряк зустрів у бухті «Горностай» на приймальному радіоцентрі... Пам'ять про ті дні Василь Величко й досі зберігає у своєму серці. Разом з орденом Великої Вітчизняної війни та медаллю «За відвагу» він береже грамоту Верховного Головнокомандувача Радянського Союзу, датовану серпнем 45-го, в якій написано: «…за відмінні бойові дії в боях з ворогом».

Саме про таких, як Василь Андрійович, кажуть: людина старого «гарту» — порядний, чесний, принциповий.

Віталій СТЕЧИШИН, «Народна армія»

ШАНА ВИЗВОЛИТЕЛЯМ

80-РІЧНІ ВЕТЕРАНИ ХОЧУТЬ СЛУЖИТИ

На Тернопільщині безпосередніх учасників бойових дій у Другій світовій війні залишилося небагато. Одному з найстарших у Тернополі ветеранів — полковнику у відставці Дмитру Студенікіну вже виповнився 91 рік. Коли почалася минула війна, він працював на шахті «Сталін» у Донецьку. Далі — повістка і фронт під Москвою. Три поранення і сьогодні нагадують про себе.

— Рани загоїлися, проте болять й дотепер. От за оборону Москви маю дві медалі. Орден Вітчизняної війни за підбитий танк під Орлом, медаль «За відвагу» отримував у Москві. Особисто Михайло Калінін вручав, — розповідає полковник у відставці Дмитро Студенікін.

Після перемоги чоловік повернувся до військової частини в Золочеві, одружився і залишився жити на Тернопільщині. Сьогодні, зважаючи на ситуацію в державі, коли проти України ведеться неоголошена війна, колишній артилерист хоче знову служити. Нині на запитання про здоров'я Дмитро Іванович відповідає: «Нормально, я хочу писати заяву та йти служити, захищати Україну. В лави яких військ? Моя артилерійська система стоїть у парку Слави в Тернополі — 152-міліметрова пушка. Артилерія».

Полковник у відставці Дмитро СТУДЕНІКІН

Ще одному ветерану війни генерал-майору у відставці Михайлу Наумову нині 88. Ще юнаком у 17 років його призвали до армії, а за півроку він уже воював під Ковелем Волинської області. Там отримав перше бойове хрещення.

— Везли на передову військовий ешелон із Забайкалля. І гітлерівці, певно розвідка спрацювала, розбомбили нас, — пригадує генерал-майор у відставці Михайло Наумов.

Далі ветеран Другої світової війни з боями пройшов до Берліна, поблизу Вісли був поранений. Пан Михайло родом з Росії, та вже багато років одружений з тернополянкою Марією Іванівною. Тепер же подружжя непокоїть складна ситуація у країні. Люди кажуть, що у голові не вкладається, як хороші сусіди раптом стали непримиренними ворогами.

Щороку з нагоди 9 Травня тернопільські військові вітають ветеранів Другої світової війни. Тимчасовий виконувач обов'язків Тернопільського обласного військового комісара полковник Володимир Катинський розповідає, ці люди, попри вік, і нині готові воювати. До обласного військкомату приходять навіть 80-річні добровольці.

— Вони розуміють, що їх за віком не можуть взяти, але готові навіть з вилами боронити рідний край, — каже офіцер.

Василь ЛАБАЙ, Тернопіль

АКТУАЛЬНА ТЕМА

ХТО В БРОНЕПОЇЗДІ НА ЗАПАСНІЙ КОЛІЇ?

За часів моєї юності популярною була ця пісня. Я дотепер пам'ятаю рядки з неї: «Мы мирные люди, но наш бронепоезд стоит на запасном пути».

Сприймали представники мого покоління її слова як заклик до кожного знайти своє місце у сталевій фортеці на колесах у разі загрози військової агресії. Ми, діти війни, батьків-фронтовиків, усвідомлювали, що вона несе нашим людям. Тому зі шкільної парти готувалися до захисту Вітчизни.

Пригадую заняття за програмою допризовної підготовки. На них ми навчилися до автоматизму розбирати та збирати гвинтівку, автомат фронтової пори, ходити в штикову атаку, кидати гранати на дальність. Ну, і, звісно, виконували вправи стрільб із малокаліберної гвинтівки, пістолета, вчилися на швидкість надівати протигази. Нас водили на ознайомлення з правилами поведінки до бомбосховища на випадок війни, навчали, як гасити на дахах будинків запальні бомби. Викладав нам цей предмет майор запасу, фронтовик Іван Захаров, який мав у школі свій кабінет, де зберігалася зброя. І, що важливо, на той час ніхто навіть подумки не мав заволодіти нею.

МИНУЛОГО РОКУ ЗА УЧАСТЮ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ БУЛО ПРОВЕДЕНО ПОНАД ШІСТЬ ТИСЯЧ ЗАХОДІВ ВІЙСЬКОВО-ПАТРІОТИЧНОГО СПРЯМУВАННЯ

Усе це було у звичайній середній школі № 75 міста Донецьк, яка працювала ще з довоєнної пори. Серед її випускників були бійці героїчних шахтарських дивізій, які в роки Великої Вітчизняної війни виявили зразки героїзму і мужності в боях за звільнення від фашистських окупантів української землі. У післявоєнні роки сотні юнаків пройшли школу загартування, життя, патріотичного виховання під час проходження строкової військової служби. Пройшов її і випускник нашої школи Василь Стус — майбутній поет-шістдесятник, активний борець за незалежність держави, Герой України. У приміщенні школи, де він навчався на початку 50-х років, створено музей цього видатного патріота нашої країни.

Такий екскурс у свої шкільні роки мимоволі зробив, коли слухав виступи учасників форуму представників громадських організацій, які займаються військово-патріотичним вихованням учнівської та студентської молоді. Той захід організував і провів Департамент соціальної та гуманітарної політики Міністерства оборони України.

Учасники форуму високо оцінили внесок у цю справу Збройних Сил України. Так, минулого року за участю військовослужбовців було проведено понад шість тисяч заходів військово-патріотичного спрямування. Це уроки мужності із залученням до виступів перед молоддю учасників війни, бойових дій, дні відкритих дверей у військових частинах. Українські військовослужбовці надають допомогу в проведенні Всеукраїнської військово-патріотичної спортивної гри «Зірниця», організації початкової військової підготовки з курсу «Захист Вітчизни».

Жваве обговорення відбулося навколо саме цього курсу. Виступаючі говорили про те, що зміст предмета потребує розширення вивчення початкової військової підготовки в школах, створення відповідної її матеріально-технічної бази, участі держави у фінансуванні всіх заходів.

Існують проблеми і у керівників військово-патріотичних клубів, організацій, об'єднань. Особливо їх хвилює брак коштів на проведення польових зборів, походів місцями бойової слави, обмундирування юних бійців. На думку цих активістів, держава має фінансово підтримувати всю діяльність з вивчення початкової військової підготовки.

Уперше всі ми на цей час вже відчули подих війни. Керівництво держави, Міністерства оборони України за таких умов вимушене було переглянути низку питань з підвищення боєздатності Збройних Сил, формування потужного оборонного та військово-патріотичного потенціалу всього народу. Так склалося, що понад 20 років нас заколисували тим, що на кордонах України — лише миролюбні люди. Тому немає потреби утримувати під рушницею чисельну армію, озброювати її новітніми зразками бойової техніки. На другому плані роками залишалося фінансування соціально-побутових умов життя захисників Вітчизни.

Звісно, що прояви такої «турботи» про людей у погонах не могли не зачепити стан військово-патріотичного виховання молоді. Приміром, хто може пригадати хоча б кілька художніх кінострічок, книг, пісень, створених за роки незалежності, про життя, службу українських воїнів? А хто може порахувати всі «мінуси» відмови від строкової служби як школи загартування, мужніння, патріотичного виховання молоді? Ми пам'ятаємо часи, коли призовники мали право служити поруч зі своєю домівкою. Відтак дещо зекономили на перевезенні новобранців з одного регіону до другого. Але ми вже сьогодні відчули негативне відлуння цього питання. Припускаю, що якби тепер на теренах Криму, Донбасу, інших «неспокійних» регіонів служили солдати-строковики з представників західної України, то вони б не мирилися з проявами сепаратизму, спокусою порушити цілісність держави.

ЯКЩО НАРОД ПРОЙШОВ КУРС ЗАХИСТУ ВІТЧИЗНИ, ТО ПЕРЕМОГТИ ЙОГО НЕСПРОМОЖНА ЖОДНА АРМІЯ БУДЬ-ЯКОГО АГРЕСОРА. ОСОБЛИВО ЗА УМОВИ, КОЛИ ЗАБЕЗПЕЧЕНО ЙОГО ЄДНІСТЬ ЗІ ЗБРОЙНИМИ СИЛАМИ

Коли виникли реальні загрози національній безпеці, нове керівництво держави вдалося до дієвих та оперативних заходів щодо її зміцнення. Так, Верховна Рада України ухвалила постанову «Про додаткові заходи для зміцнення обороноздатності України». Враховуючи подальше загострення суспільно-політичної ситуації на сході та півдні України, виконувач обов'язків Президента України, Голова Верховної Ради України Олександр Турчинов 1 травня 2014 року підписав Указ «Про заходи щодо підвищення обороноздатності держави». Ним, зокрема, відновлено призов на строкову військову службу до Збройних Сил та інших військових формувань юнаків, які не служили в армії та не мають права на відстрочку. У 2014 році відбудеться також призов на військову службу за призовом осіб офіцерського складу громадян України, які здобули вищу освіту за освітньо-кваліфікаційним рівнем не нижче бакалавра, пройшли повний курс військової підготовки за програмою підготовки офіцерів запасу.

Вищеназваною постановою Верховної Ради Міністерству освіти і науки України рекомендовано опрацювати доцільність розширення вивчення початкової військової підготовки у курсі «Захист Вітчизни» в середніх загальноосвітніх навчальних закладах. А при вищих — відновити діяльність військових кафедр. Уже є плани реалізації цих положень постанови Верховної Ради. Так, за словами Міністра освіти і науки України Сергія Квіта (свого часу він проходив строкову військову службу в Прикарпатському військовому окрузі), з вересня цього року в школах предмет «Захист Вітчизни» посилять уроками цивільної оборони. Планується з початку навчального року в університети повернути військові кафедри.

Нині ми є свідками того, що високий масовий патріотизм людей, єдність армії і суспільства — це могутня зброя. Чим більшого запалення набувають прояви агресії, тим вище піднімається хвиля народного патріотизму, готовності людей морально та матеріально підтримати Збройні Сили України, боронити рідну землю!

Володимир ЧІКАЛІН, «Народна армія»

МІЖНАРОДНИЙ КОНКУРС З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

МОВНИЙ МАРАФОН-МІЛЬЙОННИК ВИЗНАЧИВ ПЕРЕМОЖЦІВ

У Національному академічному драматичному театрі імені Івана Франка відбулась урочиста церемонія закриття вже чотирнадцятого Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика. Щороку мовна естафета збирає мільйони учнів різного віку та рівня освіти, які зголошуються позмагатися між собою у знанні рідної мови. Однак географія конкурсу не обмежується Україною. Пишуть диктанти, виконують граматичні завдання і в багатьох інших країнах, де вивчають українську мову.

— Як відомо, наш конкурс проводиться завдяки небайдужим людям та меценатам, які преміюють дітей за їхні бездоганні мовні знання. Однак головне, що діти продовжують вивчати рідне слово та пишатись тим, що вони — українці, — зазначив у вітальному слові виконавчий директор Ліги українських меценатів, співорганізатор конкурсу Михайло Слабошпицький.

Сам «масовий марафон», як його називають організатори конкурсу, тривав понад шість місяців, починаючи з листопада минулого року. Він проводився в декілька етапів. До змагання долучились школярі всіх класів, учні професійно-технічних училищ, технікумів, коледжів, студенти вищих навчальних закладів різних міністерств і відомств, а також молодь української діаспори. Загалом понад мільйон юних учасників спробували свої сили на краще знання української мови. Всі вони виконували однаковий пакет завдань незалежно від мови викладання. Переможець визначався за найбільшою набраною кількістю балів.

Так, цього року перше місце виборов курсант другого курсу Харківського університету Повітряних Сил імені Івана Кожедуба Микита Чеботарьов. Він вже не перший представник Харківщини серед переможців, вони щороку пробиваються до числа кращих юних мовознавців країни. Однак в активі Микити ще й перемога в аналогічному мовному конкурсі імені Тараса Шевченка. Разом із ним на сцену зійшов і курсант четвертого курсу столичного Військового університету телекомунікацій та інформатизації Державного університету телекомунікацій Євген Галушка. Цього року він посів друге місце у мовному марафоні імені Петра Яцика. До речі, він уже виборював третє місце на цьому ж конкурсі.

— Приємно знову перемагати та демонструвати свої знання не на словах, а на практиці, — ділиться враженнями Євген. — Оскільки перша премія мною ще не підкорена, маю шанс спробувати піднятись на найвищий щабель п'єдесталу пошани.

Наступний, 15-й, мовний марафон стартуватиме в День української писемності та мови на Вінниччині.

Максим ХОРОШУНОВ, «Народна армія»

Народна армія
12–17 травня 2014 року

2014 — РІК УЧАСНИКІВ БОЙОВИХ ДІЙ

Шановні читачі!

Напишемо книгу про учасників бойових дій!

Як уже повідомляла газета «Народна армія», Центральний друкований орган Міністерства оборони України започаткував редакційну акцію з написання книги про учасників бойових дій. Вона присвячена проведенню в 2014 році Року учасників бойових дій.

Редакція звертається з проханням надіслати свої спогади про пережите на тих війнах, приклади бойового братерства, відваги і мужності при виконанні військового обов'язку, особисті фотографії.

На матеріалах, надісланих до газети «Народна армія», зробіть позначку «Редакційна акція: «Напишемо книгу про учасників бойових дій».

Наша адреса: 04655, м. Київ, вул. Мельникова, 24. E-mail: n_army@army.kiev.ua

МАЛОВІДОМА СТОРІНКА ПРО АФГАНСЬКУ ВІЙНУ

ОПЕРАЦІЯ «ПОВІТРЯНИЙ МІСТ»

Однією з останніх крапок, поставлених в Афганській війні, стала операція «Повітряний міст». Її можна вважати зразком високого професіоналізму командарма Бориса Громова, штабу 40-ї армії, мужності й героїзму тих, хто брав участь у ній.

В одному з інтерв'ю у 1992 році відомий керівник афганських моджахедів Ахмад Шах Масуд визнав: «Кілька разів радянські війська вводили нас в оману…» Операція «Повітряний міст» стала саме тим випадком, коли нашим військовим вдалося обвести душманів, як-то кажуть, навколо пальця.

Як душманів обвели навколо пальця

Небагатьом відомі її деталі. Тому, як безпосередній учасник тих подій, хочу поділитися з читачами своїми спогадами про ту операцію. Нею передбачалося завезти матеріальні засоби і боєприпаси до Кандагара. Варто зазначити, що на етапі виведення радянських військ з Афганістану моджахеди виношували плани захоплення міста і створення там опозиційного уряду на противагу законній владі в Кабулі. З листопада 1988-го обстановка тут загострилася. Місто було блоковано бунтівниками. Під контролем державної влади залишалися лише його центр і територія аеропорту. Виходячи з умов реальної ситуації в районі Кандагара, командуванням 40-ї окремої армії була розроблена операція під кодовою назвою «Повітряний міст». Керівником оперативної групи призначили генерал-майора Миколу Харчового. Зокрема планувалося 21 січня 1989 року п'ятьма літаками Ан-12 перекинути перший ешелон десанту, що складався з розвідників, зв'язківців, оперативної групи армій і засобів охорони. А у подальшому переправити головні сили 650-го окремого розвідбату (близько 600 чоловік) із завданням утримати під контролем територію аеродрому Кандагара та забезпечити прийом літаків із вантажами для потреб 2-го афганського армійського корпусу.

Політ у невідоме

Першим повинен був десантуватися командир розвідбату підполковник Микола Мауренко і 52 його бійця. Він мав завдання раптово захопити аеродром та забезпечити прийом наступних літаків з вантажем. І він виконав його відмінно. З невеликим розривом у часі сіли ще два борти. На другому літаку прибули військовослужбовці під командуванням офіцера оперативного відділу штабу армії підполковника А.Чесакова. Третім бортом були доставлені сімнадцять радистів.

Перші випробування

Перша висадка десанту вимагала особливої відповідальності від екіпажу військово-транспортного літака. Адже вони мали здійснити нічний політ на перевантаженому кораблі, а посадку — без прожекторів. Я був свідком того, як, приховуючи хвилювання, підполковник Віктор Царалов інструктував свої екіпажі: «Сідаємо, не вимикаючи двигунів. На розвантаження піхоти даю хвилини. Стежити за мною, першим злітаю я…»

Прогноз досвідченого льотчика виправдався. Не встигли ми вистрибнути з літаків і скинути на землю основну частину вантажів, як два душманських «ереса» вибухнули з правого борту неподалік від нас. У той перший день по аеродрому було випущено 47 таких ракет. У відповідь артилерія афганців за уточненими цілевказівками радянського офіцера з оперативної групи випустила 88 снарядів. Втрати противника склали 20 убитими, знищено безвідкатну гармату, міномет.

Про нас писала газета «Правда»

Завдяки тому, що ми організували оборону аеродрому, радянською авіацією було здійснено 32 вильоти. Ними для воїнів афганської армії було доставлено 326 тонн вантажів, зокрема боєприпасів для артилерії. З метою посилення нашого розвідбату перевезли шість бронетранспортерів, два міномети, три автоматичних станкових гранатомета АГС-17, шість кулеметів і 14 вогнеметів.

Третя доба перебування на аеродромі розпочалася з інтенсивного обстрілу з мінометів і реактивними снарядами. У безпосередній близькості від розвідників і членів опергрупи впало 28 «ересів». Було пошкоджено ще один військово-транспортний літак, який перебував під розвантаженням. За ту добу 37 бортами доставлено ще 313 тонн вантажу. А наступну посадку здійснили лише 17 бортів, з яких ми розвантажили понад 173 тонни. При приземленні чергового Ан-12 з боєприпасами літак був обстріляний і отримав пошкодження. Екіпаж зробив неможливе і посадив крилату машину на аеродром. Але удар об землю був такої сили, що та розвалилася і загорілася. Льотчики дивом залишилися живі…

За даними радіоперехоплення, нам стало відомо, що в район аеродрому з глибини провінції висунулися дві автоколони противника. У темний час доби диверсійна група проникла на територію аеродрому з метою пошкодити відновлену нами систему його освітлення. У перестрілці з диверсантами отримали поранення наші розвідники: молодший сержант А. Арістанов, сержант В.Чечелюк, єфрейтор С. Богуцкій, рядовий С. Бабенко. А потім нас всіх підкинуло вгору вибуховою хвилею. Виявилося, що диверсійна група «духів», користуючися втомою афганських вартових, які сховалися в укриття, проникла на склад боєприпасів і знищила його. На щастя, більшість наших військовослужбовців отримали переважно легкі поранення і тимчасово втратили слух. А от старшого сержанта Саідмуратова важко контузило. Це був досвідчений розвідник, узбек за національністю. Восени 1988 року закінчувалася його строкова служба. Але кавалер медалі «За відвагу» написав рапорт з проханням не звільняти його в запас до виведення батальйону на територію СРСР, тобто до 15 лютого 1989 року.

Усі наступні дні противник підтягував до аеродрому свіжі сили. Наш артилерист підполковник Ісаченко запросив надати додатково загін гаубиць Д-30 і одну машину БМ-21 «Град». Льотчики авіаційного винищувально-бомбардувального полку організували прикриття посадки на аеродром радянських транспортників Ан-12. Завдяки цьому в денний час на летовище сів літак, що доставив технічну групу для демонтажу розбитих і ушкоджених літаків, а також запчастини до артилерійських систем. Однак противник, застосувавши «стінгери», вразив наш Су-25 (пілот — старший лейтенант Б. Гордієнко). Штурмовик так і не вийшов з піке на виявлену ним пускову установку ворога і вибухнув при зіт-кненні із землею. Впав у горах і МіГ-27, який забезпечував бойові дії в районі Кандагара. Льотчик, на щастя, зумів катапультуватися і був врятований.

Незважаючи на описані труднощі, завдання, поставлені командуванням 40-ї армії з проведення операції «Повітряний міст», виконувалися успішно.

Газета «Правда» в ті дні так про нас писала: «Знову наші в Кандагарі? Кілька місяців не було в цьому місті жодного радянського солдата. Зараз вони є... Безупинно діє повітряний міст. Там не припиняються важкі бої…»

Евакуація… під вогнем

Третього лютого радисти оперативної групи отримали наказ командарма Громова про негайну евакуацію всього десанту. Тоді навіть для нас, що так його очікували, стало несподіванкою, коли з непривітного афганського неба на аеродром буквально «звалилися» на нас шість Ан-12. «Духи», розслаблені негодою, спочатку остовпіли, а потім відкрили по сідаючим літакам щільний вогонь. Ситуація була драматична. Ось по смузі котиться літак, розкривши рампу, а до нього з усіх боків біжать, закриваючи обличчя руками від піску і дрібного каміння, наші солдати і офіцери. Падають, піднімаються і на ходу заскакують у крилаті машини. Фонтани розривів праворуч і ліворуч, тріск автоматних черг. Всю цю картину покриває гуркіт працюючих двигунів. Літаки вирулюють, закриваються рампи, і одна за одною машини різко йдуть вгору в чорноту ночі. А коли ми були вже в повітрі, і стрілянина стихла, на аеродромі залишилося тільки кинуте озброєння і техніка. Радянських у Кандагарі не залишилося ні душі. Вся авіагрупа з батальйоном розвідників і офіцерами оперативної групи успішно приземлилася на нашому аеродромі…

Пригадуючи ту операцію, слід зазначити, що в екстремальній обстановці на аеродромі Кандагара високий організаторський талант, мужність і залізну волю виявив насамперед командир розвідбату Микола Мауренко. Завдяки йому розвідники не втратили жодної людини. Чи це не показник військового таланту і майстерності офіцера!

За наказом командарма Громова всі учасники операції «Повітряний міст» були представлені до урядових нагород. Командир розвідувального батальйону підполковник Микола Мауренко мав отримати орден Червоного Прапора. Потім я дізнався, що бойова нагорода за кандагарську операцію обійшла свого головного героя. А між тим на таких комбатах, як він, трималася вся 40-ва окрема армія радянських військ в Афганістані.

Олег КРІВОПАЛОВ,
полковник запасу,
почесний десантник України

ГЕРОЇ НЕ ВМИРАЮТЬ...

ЖИТТЯ ЗАРАДИ НОВОЇ УКРАЇНИ

«…Люди, молоді та не дуже, йдучи на бій з темною силою, втрачали життя. Перший упав, другий, третій — їхні серця зупинялися від куль. Але побачили люди, що герої не вмирають, що насправді їхні душі у світлі сходять у небо в золотих, сяючих обладунках, стаючи небесними ангелами, воїнами добра. Цілий загін ангелів, ціла небесна сотня постала перед райськими ворітьми. І Бог забрав їх до себе, всіх до одного, героїв із чистими душами, та наказав берегти свій народ, боронити від лихого. Відтоді наші ангели-охоронці ось такі — вродливі, сміливі, загартовані у бою воїни. І це вони бережуть нас від усього на світі зла…»

Ці рядки із оповідання, яке досі поширюється серед мільйонів людей. Його, як і безліч віршів та пісень, написали звичайні українці після кривавих подій на Майдані в пам'ять про загиблих.

Ким були люди, які ціною власного життя змінили історію України? «Народна армія» вирішила написати історію про кожного з них. Наш проект називається «Небесна сотня». Ми хочемо показати нашим читачам, що активісти, які полягли на Майдані, були з різних куточків України, різних національностей, різного віку й віросповідання, різних професій. Але їх назавжди об'єднали любов до України та прагнення змінити життя кожного українця на краще.

Хто вони — герої Майдану? Це київські студенти, які першими вийшли на акції у листопаді 2013 року, що стало початком Євромайдану. Це лікарі, які працювали в медичних пунктах на Майдані. Це воїни-афганці, які знають про війну не з чуток. Це тисячі волонтерів, які несли службу і в патрулі, і на кухні. Це священики, які завжди були на передовій, закликали до миру та припинення насильства. До кінця протистоянь в Києві вони надавали майданівцям психологічну підтримку. Це підприємці малого та середнього бізнесу, які були основним джерелом допомоги Євромайдану. Це митці, які неодноразово ставали опорою для багатьох акцій ненасильницького спротиву.

24 лютого Верховна Рада України присвоїла загиблим активістам Майдану звання Героїв України. Також Парламент розширив список вшанування учасників збройних конфліктів в Україні та надав звання «Герой України» всім загиблим від смертельних поранень і після 1 березня 2014 року.

У «Небесній сотні» на сьогодні 126 загиблих протестувальників.

Це Герої України, посмертно зараховані до «Небесної сотні». Сотні, яка піднялася у небо в ім'я свободи та справедливості. Сотні, яка навіки записана в історію України. Сотні титанів духу, які зайняли гідне місце в пантеоні великих героїв минулого.

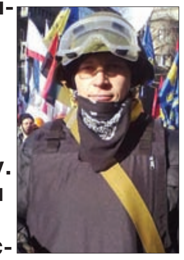
Ми великою ціною виграли революцію, сотні сердець згоріли за перемогу і запалили ще мільйони сердець. Слава Україні! І вічна пам'ять героям!

Василь МОЙСЕЙ

Василь Михайлович, 21-річний громадський активіст з Тернопільщини. Навчався в Луцькому інституті розвитку людини університету «Україна». Василь був щирим у спілкуванні, завжди веселим. Любив подорожувати містами України. Його брат священик, тож Василь часто прислужував йому, був глибоко віруючою людиною. Мати і сестра Василя, які працюють за кордоном, не раз пропонували йому поїхати до Італії. Проте хлопець був твердо переконаний, що варто не втікати в Європу, а створювати її в Україні. На своїй сторінці у соціальній мережі незадовго до смерті написав: «Краще вмерти вовком, ніж жити псом». На Майдан приїхав у ніч з 18 на 19 лютого. А вранці 20 лютого на вулиці Інститутській у нього влучив снайпер. 23 березня юнаку з прізвищем святого чоловіка було б 22 роки…

Едуард ГРИНЕВИЧ

Едуард Михайлович, 28-річний громадський активіст з Волині, боєць «Волинської сотні» Самооборони Майдану. Після розлучення батьків піклувався про матір і сестру. Добре знав комп'ютерну техніку, займався ремонтом мобільних телефонів. Заочно навчався в Рівненському гуманітарному університеті. Едуард на Майдані був тричі. Вважав це справою честі. Востаннє приїхав до Києва 16 лютого. А вже 20 лютого життя хлопця зупинилося від пострілу в скроню. Він до останнього стояв на барикадах, обороняючи кордони гідності та незалежності нашої країни.

Георгій АРУТЮНЯН

Георгій Вагаршакович, 53-річний євромайданівець. Народився у Батумі, громадянин Грузії, етнічний вірмен. Останні роки мешкав у м. Рівне. У 2012 році Георгій втратив дружину. Залишилися дві повнолітні доньки від першого шлюбу і трирічна донечка від другого шлюбу, яка тепер стала круглою сиротою. Георгій був життєрадісною та відповідальною людиною, оптимістом. Він не ховався за чужими спинами. На Майдані допомагав усім, чим міг. 20 лютого Георгій ішов до пораненого хлопця. Не дійшов. Загинув біля монумента Незалежності на Майдані від кулі снайпера.

Володимир ЖЕРЕБНИЙ

Володимир Миколайович, 28-річний учасник Євромайдану родом зі Львівщини. Навчався у Вишнянському коледжі Львівського національного аграрного університету. Заочно закінчив Львівський національний аграрний університет. На Майдані Володимир стояв із перших днів протестів. Був бійцем першої сотні Самооборони, охороняв барикади. Приїздив додому лише на кілька днів, щоб перепочити, навідатися на роботу. Рідним говорив, що стоятиме на Майдані з народом до перемоги! 20 лютого він знову був на барикадах. І там, де чоловік так багато ночей охороняв людей, снайпер убив Володимира. Ще один боєць перейшов до лав «Небесної сотні»…

Анатолій ЖАЛОВАГА

Анатолій Григорович, 33-річний активіст Євромайдану з Дублян, що на Львівщині. Закінчив Львівський державний університет фізичної культури. Кандидат у майстри спорту. Працював на будівництві, на ремонтних роботах в Україні і за кордоном, але завжди повертався до батьків впевненим, що прийде час, і він буде достатньо грошей заробляти в Україні. Його найголовнішою мрією було «жити у вільній Україні без Януковича». Тож, не вагаючись, записався в Самооборону і поїхав до Києва. А в четвер 20 лютого Анатолій був убитий снайпером. У березні йому виповнилося б 34 роки. Не судилося… У його душі горіла любов до України. Тепер цей вогник світить нам із небес і нагадує про подвиг справжнього українця!

Сергій БАЙДОВСЬКИЙ

Сергій Романович, 23-річний активіст Євромайдану родом із Нововолинська. Рядовий Українського реєстрового козацтва. Народився в сім'ї шахтарів, дідусь був священиком. Мати поїхала на заробітки в Італію, а батько — в Росію. Сам Сергій працював на магістральних нафтопроводах «Дружба» в Дрогобичі. Хлопець був світлою людиною — завжди усміхнений, позитивно налаштований, терплячий. І водночас — борець за справедливість, не міг мовчати, коли ображали близьких, казав: «Я за своїх завжди піду, і ніколи не зраджу». На Майдан Сергій їздив постійно. Востаннє вирушив зі Львова у ніч проти 20 лютого. За кілька годин після приїзду куля снайпера обірвала життя Сергія.

Назар ВОЙТОВИЧ

Назар Юрійович, 17-річний майданівець. Наймолодший воїн «Небесної сотні». Мешкав у с. Травневе на Тернопільщині, був єдиною дитиною в сім'ї. Навчався у Тернопільському кооперативному коледжі на дизайнера. Не попередивши батьків, вночі 19 лютого юнак з друзями поїхав до Києва. А вже наступного дня загинув на Інститутській від снайперського пострілу. Назар став прикладом для усіх нас як треба жити, мріяти і так любити свою країну, що заради неї віддати своє життя.

Матеріали сторінки підготувала Марина ХЛІБКО, «Народна армія»

Народна армія
12–17 травня 2014 року

ДО 70-Х РОКОВИН ДЕПОРТАЦІЇ КРИМСЬКИХ ТАТАР

ТРАГІЧНА ДОЛЯ НАРОДУ СОНЯЧНОГО ПІВОСТРОВА

Крим — це той край, де пройшли всі роки мого буття. Тут відбулись ключові події, що формували мене як особистість, громадянина, людину. Сонячний півострів — земля моїх предків, це моя земля.

Я був свідком повернення кримських татар на історичну Батьківщину — в Крим. Мабуть, зайве розповідати про тодішні свої острахи та перестороги, адже радянська пропаганда відчутно вправляла мізки мешканцям «совка». Чимало з нас боялися тих, хто повертався з депортації на рідну землю. Лише значно пізніше стали відомі факти трагедії цілого народу.

Цілком таємну постанову Державного комітету оборони СРСР «Про кримських татар», датовану 11 травня 1944 р. нині неважко знайти в всесвітній павутині.

«У період Великої Вітчизняної війни багато кримських татар зрадили Батьківщину, дезертирували з частин Червоної армії, що обороняли Крим, і переходили на бік противника, вступали до сформованих фашистами добровольчих татарських частин...

Кримські татари особливо відзначилися своїми звірячими розправами над радянськими партизанами, а також допомагали окупантам в організації насильницького вигнання радянських громадян у німецьке рабство... «Татарські національні комітети» вели роботу з підготовки насильницького відторгнення Криму від Радянського Союзу...»

Маючи такий карт-бланш, правляча верхівка СРСР дала доручення голові НКВС Лаврентію Берії в термін до 1 червня (тобто протягом 20 днів) «всіх татар виселити на постійне проживання в районі Узбецької РСР».

І це тоді, коли з початку війни до Червоної армії було мобілізовано понад половину дорослого кримськотатарського населення. Окрім того, кожен десятий пішов у гори, звідки бив гітлерівців у складі підпільних і партизанських загонів.

СТАНОМ НА СЬОГОДНІ ЄДИНИЙ В КРИМУ УКРАЇНСЬКИЙ ПРАПОР МАЙОРИТЬ НАД БУДІВЛЕЮ МЕДЖЛІСУ КРИМСЬКОТАТАРСЬКОГО НАРОДУ В СІМФЕРОПОЛІ

Кожен четвертий татарин заплатив за перемогу над фашизмом своїм життям.

І саме тоді, коли один Герой Радянського Союзу — Сейтнафе Сейтвелієв — підривав ворожі танки в лісах Білорусії, а інший — Узеїр Абдурахманов — форсував Дніпро й визволяв наш золотоверхий Київ, народ — стариків, жінок і дітей — було примусово виселено.

Геройство, ордени та медалі не врятували воїнів-татар. Під наглядом «смершівців» — у штрафних батальйонах — вони завершували війну й їхали до рідних у... Самарканд, Андижан, Чирчик, Кувасай, інші узбецькі міста й містечка.

Масштаби трагедії, що відбулася у травні 1944-го, вражають. Згідно з офіційними даними Народного комісаріату внутрішніх справ, операція розпочалася на світанку 18 травня, а завершилася о 16 годині 20 травня, тобто за 2,5 доби.

Берія добре розумів бажання Сталіна, й усе зробив блискавично й майстерно. У «столипінські» вагони було запроторено щонайменше 180014 громадян, з них абсолютна більшість — малі діти та люди похилого віку. Згодом радянська історія оприлюднила офіційну цифру людських втрат у дорозі — 191 особа.

Історики, пов'язані з кримськотатарським національним рухом, наводять зовсім інші цифри — 423 тисячі виселених, з яких 195 тисяч осіб загинули в дорозі та протягом першого півтора року життя у спецпоселеннях. Жахливі дані! Людські втрати сягнули майже 50 відсотків від загальної кількості депортованих.

Влада країни рад зробила все можливе, щоб знищити історичну пам'ять, викоренити все, що могло нагадати про «татарський Крим». І до сьогодні у кримській топономіці є селище Чорноморське замість Ак-Мечеті, Октябрське замість Бюк-Онлара.

Невдовзі після лицемірного викриття Микитою Хрущовим «культу особи», Президія Верховної Ради СРСР прийняла указ про звільнення з-під режиму адміністративного нагляду громадян СРСР кримськотатарської національності, а також курдів, вірмен-мусульман та турків. Проте документ не надав права на повернення до батьківських домівок, не повертав майно та цінності, відібрані під час депортації.

Частина кримських татар на свій страх і ризик вирушила у бік Криму і спочатку спробувала оселитися в Краснодарському краї, Херсонській та Запорізькій областях. Рада Міністрів СРСР «визнала недоцільним» розселення кримських татар на півдні України — тож навіть ті, хто встиг прописатися, мусили повертатися до Середньої Азії.

Та у другій половині 50-х років розгортається національний рух кримських татар, що мав у своєму складі чимало яскравих особистостей. У цій когорті й донині перебуває правозахисник, політв'язень, духовний лідер кримських татар Мустафа Джемілєв.

Відчайдушна боротьба проводирів кримських татар призвела до «маневрів» влади. Президія Верховної Ради СРСР зняла обмеження на повернення до Криму кримських татар, греків, вірмен і болгар. Одночасно з цим створювала безліч перешкод, аби не допустити депортованих на історичну Батьківщину.

Всі ці роки кримські татари не залишали спроб де-факто закріпитися у Криму, але реалізувати своє прагнення вдавалось небагатьом.

Новий сплеск активності кримськотатарського руху припав на 1987 рік. Саме тоді з'явилося ганебне «Повідомлення ТАРС», де кримським татарам знову нагадали, що вони «зрадники», а їхню проблему не можна зараз вирішити, «зважаючи на реальну ситуацію, що склалася у Криму протягом останніх десятиліть».

Але прагнення народу, його волю до життя на історичній землі неможливо було зупинити. Відтоді сотні тисяч кримськотатарських сімей повернулись до Криму. Зіткнулись з чималими труднощами та проблемами, зневагою та протидією з боку представників влади. Але споконвічне прагнення народу жити на своїй землі згодом було реалізоване. Пошук порозуміння, гармонії та напрацювання спільних рішень, спрямованих на комфортне та конструктивне співіснування на кримській землі, дарував «процвітання в єдності», мир та спокій сонячному півострову аж до того часу, коли в Крим прийшов агресор під триколором. Відтоді тут пишеться нова історія...

Радянська влада ставила за провину кримським татарам участь у кримськотатарських комітетах, організованих гітлерівською окупаційною адміністрацією. Так, справді, це мало місце. Але в кожному з районів Криму діяли точнісінько такі ж російські комітети.

То чому ж насправді Сталін депортував кримських татар? За наслідками депортації загинула мало не половина кримськотатарського народу. За що ж страждала абсолютна більшість цих людей, які не співпрацювали з фашистами?

Серед кримськотатарського народу поширюється думка, що справжньою причиною страждань депортованих були не події, що відбувались на території окупованого Криму. А дивовижна краса цього краю, де не мало бути «нацменів», які мали національну історію, а також надзвичайна мстивість радянського диктатора. Вочевидь, по головному радянському курорту не повинні були ходити представники етносів, котрі нагадували б своєю присутністю глибоку доросійську історію Криму. Тим більше, що ця історія була для Москви певною мірою травматичною.

Ернст Кудусов, голова московського земляцтва кримських татар, говорив: «Сталін вирішив знищити кримських та-

ПСЕВДОРЕФЕРЕНДУМ 2014 РОКУ: 84 КРИМСЬКИХ ТАТАРИНА ПРОГОЛОСУВАЛИ ЗА КРИМ У СКЛАДІ РФ З 300000, ЯКІ НИНІ МЕШКАЮТЬ НА ТЕРЕНАХ ПІВОСТРОВА

Нині ведеться чимало дискусій стосовно того, чи була «корисною» депортація цілого народу. Як не пригадати в цьому контексті відому тезу: «Сказати, що депортація була «порятунком», може хіба що людина, спроможна називати Голодомор дієтою, а газові камери — вентиляцією легенів».

тар тому, що це народ, який не раболіпствує, він ніколи не знав рабства. А Сталін звик керувати рабами. Тому йому дуже подобалися руські — колишні раби, потомствені раби. Тисячолітнє рабство, нічого тут не вдієш».

Владислав СЕЛЕЗНЬОВ, «Народна армія»

НА ОКУПОВАНІЙ ТЕРИТОРІЇ

СУМНІ РЕАЛІЇ СЬОГОДЕННЯ

В окупованому росіянами Криму найбільш вразливими є кримські татари та етнічні українці. Такого висновку дійшло Управління верховного комісара ООН з прав людини за підсумками роботи моніторингової комісії. Порушення прав людини щодо кримських татар є численними, констатують в установі. Жертвами свавілля кримської «самооборони» та бездіяльності місцевої поліції стають дедалі більше кримських татар.

Попри обіцянки представників вищої влади Росії відновити права кримських татар, в анексованому Криму частішають випадки порушення базових прав людини стосовно корінного народу півострова. Про це свідчить голова Меджлісу кримських татар Рефат Чубаров.

Він вкотре підтвердив інформацію про переслідування кримських татар, які брали участь у перекритті трас півострова на початку травня на знак протесту проти недопущення лідера кримських татар Мустафи Джемілєва на територію Криму.

— Можу сказати, що перед приїздом до Меджліса я отримав інформацію про перші результати судів, які сьогодні вже відбулися щодо учасників акцій у Криму. Дві людини вже отримали покарання по 10 тисяч рублів штрафу. Це значна сума для пересічної людини, — говорить пан Чубаров.

Останнім прикладом правового свавілля, жертвою якого можуть стати пересічні мешканці Криму, стало застосування представниками кримської «самооборони» сили до члена Меджлісу Абдурамана Егіза, коли той відмовився пред'явити їм документи.

— Їхній представник, так само одягнений у форму «самооборони», показав мені якийсь документ, але він не виглядав офіційно. Тому я сказав, що все ж таки прошу, щоб підійшли представники поліції. На що вони надягнули мені наручники, почалася колотнеча, — розповідає потерпілий.

Згодом «самооборонівці» його звільнили, але не пояснили своїх дій і не вибачилися. Раніше Меджліс кримськотатарського народу звертався з вимогою негайно розпустити парамілітарне формування — кримську «самооборону» як «головне джерело беззаконня та злочинів» на півострові. Тим часом кримська влада продовжує наділяти «самооборонівців» дедалі більшими повноваженнями та нагороджує їх медалями.

Факти порушення Росією прав громадян України, які проживають у Криму, ретельно фіксуються для інформування міжнародної громадськості. Про це йдеться в заяві вітчизняного МЗС за підсумками заборони щодо в'їзду народного депутата України Мустафи Джемілєва на територію Криму.

— Ми вважаємо абсолютно неприйнятним і неприпустимим те, що Джемілєв не був допущений на територію Криму. Це чергове підтвердження агресії РФ, демонстрація абсолютної відсутності поваги до прав і свобод людини, до демократичних стандартів, — повідомив речник МЗС пан Лубківський.

Слід зазначити, що у важку ситуацію потрапили всі жителі Криму, оскільки вони зазнали не тільки економічних проблем, а й піддаються політичному тиску, порушуються їхні права.

Цілком зрозуміло, що наведені факти потребують систематизації, аби бути представленими світовій спільноті. І в ім'я цього об'єдналися зусилля багатьох фахівців і правників, які фіксують приклади порушення РФ прав людини та основних фундаментальних норм міжнародного права і цивілізованих відносин між державами.

Владислав СЕЛЕЗНЬОВ, «Народна армія»

ДО МІЖНАРОДНОГО ДНЯ МУЗЕЇВ

Починаючи з 1977 року, світ щорічно відзначає 18 травня Міжнародний день музеїв. Сьогодні в Україні функціонують близько 5 тисяч музеїв різної форми власності: за роки незалежності їхня кількість зросла майже вдвічі. Зокрема, в державних та комунальних зберігається близько 12 мільйонів різноманітних предметів. На жаль, лише десята частина з них експонуються.

Чільне місце серед музеїв України посідають ті, які висвітлюють життя, творчість великого Кобзаря. Зокрема, на Черкащині діють Літературно-меморіальний музей Тараса Шевченка, Канівський музей Тараса Шевченка, Музей «Кобзаря» Т. Г. Шевченка та Тарасова світлиця. У Київській області про поета нагадують Баришівський музей Т. Г. Шевченка та Музей Заповіту Тараса Григоровича Шевченка, який знаходиться у Переяславі-Хмельницькому.

Навряд чи міг передбачити великий поет, що після смерті його так вшановуватимуть. І не лише в Україні, а й за кордоном.

Сьогодні ми розповімо вам про два музеї, присвячені Кобзареві: літературно-меморіальний будинок-музей Тараса Шевченка та відділення Національного музею Тараса Шевченка, які розташовані там, де колись жив та творив великий поет.

«ПРИЇЖДЖАЮЧИ В УКРАЇНУ, НЕ МОЖУ ОБМИНУТИ ЦЕЙ МУЗЕЙ...»

Такі відгуки залишають відвідувачі літературно-меморіального будинку-музею Тараса Шевченка. Знаходиться він в одному з найзатишніших куточків центру столиці, лише за кілька хвилин пішки від Хрещатика. Але це тепер тут центр міста, а в 1835 році, коли дрібний чиновник Іван Житницький звів дерев'яний будиночок, це була околиця. Зведена хатина мала, окрім сіней, 6 кімнат і стояла на цегляному напівпідвалі, де було ще 4 кімнати, кухні й пральня. Тоді цю місцину звали Козиним болотом…

Власник помешкання Іван Михайлович приятелював з художником Іваном Сошенком — товаришем Тараса Шевченка, який допоміг йому вступити до Санкт-Петербурзької академії мистецтв. Тож по закінченні заслання, яке відбував у Седневі, Тарас Григорович завітав на береги Дніпра і за пропозицією Сошенка навесні 1846 року поселився саме тут.

«Коли Шевченко повернувся… ми зустріли його давнього приятеля художника Михайла Сажина і незабаром оселилися всі разом на Хрещатику, на вулиці, яка називалася Козине болото», — писав у своїх спогадах український поет Олександр Афанасьєв-Чужбинський.

СЬОГОДНІ УВАГУ ВІДВІДУВАЧІВ ПРИВЕРТАЮТЬ ОСОБИСТІ РЕЧІ, ЯКИМИ КОРИСТУВАВСЯ ТАРАС ГРИГОРОВИЧ

Завітавши до музею в наш час, кожен відвідувач може переконатись, що побутові умови геніального поета були доволі скромні. Наприклад, його помешкання складалося з невеличкої кімнати, вікна якої виходили на вулицю, а також майстерні, що розташовувалася на мансарді. Саме в цих «апартаментах» поет прожив рік, наповнений, як він згадував потім, цікавими зустрічами і творчою роботою. Бо, як писав Афанасьєв-Чужбинський, саме «тут почалося нове життя у надзвичайно поетичній атмосфері». Адже разом з товаришем Михайлом Сажиним Тарас Григорович малював київські краєвиди, сподіваючись видати альбом, повністю присвячений древньому Києву, і навіть деякий час працював у Київській археографічній комісії. Подорожуючи різними українськими губерніями, Кобзар створив серію архітектурних пейзажів. Окрім цього, спільно з професором Миколою Іванишевим та вченим Михайлом Максимовичем він брав участь в археологічних розкопках стародавніх поховань неподалік Києва.

Звісно, не забував Шевченко і про поезію: саме проживаючи в Києві, він написав дві балади — «Русалка» та «Лілея», опираючись при цьому на народні перекази і легенди. А політичні поеми Тараса Григоровича, які поширювалися в рукописах, справляли неабияке враження на читачів, насамперед на студентів Київського університету святого Володимира та київську інтелігенцію.

Тарас Шевченко, як відомо, переймався слов'янською ідеєю, ставши учасником таємної політичної організації «Кирило-Мефодіївське братство». Отримавши призначення викладачем малювання в Київський університет, він почав пропагувати серед студентства ідеї братства і незабаром був заарештований. Так, у музеї зберігається лист, написаний студентом, у якому він «сигналізує» поліції про «вільнодумство» Шевченка. Арешт у квітні 1847 року надовго розлучив поета з Україною…

Після смерті Тараса Григоровича будинок, в якому він провів рік життя, манив до себе багатьох людей. До Тарасової оселі вони ставились з особливим пієтетом. Наприклад, викладачі київських вищих навчальних закладів приводили своїх студентів на вулицю, де розташована будівля, щоб вони подивились, «де жив і творив великий поет».

Художня майстерня Тараса ШЕВЧЕНКА

По смерті Івана Житницького будинок успадкував його син, згодом, змінивши кількох власників, у 1917 році він став комунальним помешканням, в ньому оселилися кілька сімей. У 1918-му будівлю занесли до реєстру історичних пам'яток Києва. Незабаром професор художнього інституту Василь Кричевський порушив питання про відкриття в ній музею Шевченка: 12 серпня 1925 року Київський окружний комітет прийняв рішення про виселення мешканців та переведення будинку під юрисдикцію Всеукраїнської академії наук. Протягом кількох років його капітально ремонтували та реставрували, і 10 листопада 1928 року відбулося урочисте відкриття будинку-музею Тараса Шевченка.

Сьогодні увагу відвідувачів привертають рукописи відомих поем і віршів, особисті речі, якими користувався Тарас Григорович. Це годинник, чорнильниця, його малярське приладдя, літній білий костюм, у якому він так любив прогулюватись вечірнім Києвом. У Шевченківській майстерні також експонуються фарби, якими він малював, маленький розкладний стільчик та етюдник, з якими Тарас писав київські краєвиди.

«Приїжджаючи в Україну, не можу обминути цей музей. Тут стільки можна навчитися і набратися такої атмосфери, яка пізніше працює для дальшого розвитку українства на українських теренах Словаччини», — написав у книзі відгуків редактор словацького україномовного журналу Іван Яцканин.

ТАРАСОВА «ХАТА НА ПРІОРЦІ»

Там, де влітку 1859 року жив Тарас Шевченко, востаннє завітавши до Києва, сьогодні функціонує музей «Хата на Пріорці». Перебуваючи на берегах Дніпра і не бажаючи селитись у центрі міста, поет подався у передмістя, де зазвичай мешкали прості люди.

«Йшов та йшов — бачу, хатина стоїть, не то панська, не то мужича, біла-біла, наче сметана. Та ще й садочком обросла, а на дворі розвішані дитячі сороченята та й рукавчатами махають, ніби кличуть до себе», — писав згодом поет, згадуючи ті дні.

Господинею тієї «білої хати» виявилася Варвара Пашковська — напрочуд гостинна жінка, яка відразу ж прийняла Тараса як дорогого гостя. Тут він провів два тижні, оглядаючи місто, насолоджуючись привітністю місцевих жителів і радіючи спілкуванню з їхніми дітьми. Ставши дорослими, ті хлопчики і дівчатка згадували, як «дядько Тарас» пригощав їх цукерками, іншими солодощами. Останній київський прихисток став для поета розрадою, замінивши рідну домівку, а прості люди, з якими заприятелював — сім'ю.

Проводжали його до Петербурга зі сльозами на очах, дітвора все допитувалась, коли «дядько Тарас» ще приїде до них у гості. Проте ніхто не почув конкретної відповіді. Хату ж ще довго називали Тарасовою…

Будинок пережив революцію, Громадянську війну і навіть фашистську окупацію. Весь цей час у ньому жили пересічні кияни. Коли ж навколо повиростали, як гриби після дощу, багатоповерхівки, він продовжував залишатись часточкою мальовничої природи і певною мірою — духовності, нагадуючи киянам про свого давнього пожильця.

У 1964 році — з нагоди 150-річчя від дня народження великого поета — на ньому встановили меморіальну дошку. А ще за чверть століття, у 1989-му, Київська міськрада прийняла рішення про створення там відділу Музею Тараса Шевченка «Хата на Пріорці». Хатчину обережно розібрали, а потім так само дбайливо склали, замінивши деякі «деталі», що під плином часу струхлявіли.

— Загалом сьогоднішня хата, в якій міститься музей, є абсолютно такою ж, як і 155 років тому, коли тут жив Тарас Григорович, — розповідає старший науковий працівник Національного музею Тараса Шевченка «Хата на Пріорці» Надія Наумова. — У нас експонуються етнографічні та побутові речі, які переносять відвідувачів у ті часи. Тут, зокрема, є рушники, ікони, інші предмети, що відтворюють атмосферу позаминулого століття. До речі, спогади Варвари Пашковської про перебування Тараса записала її сестра — письменниця Стефанія Крапівіна, опублікувавши їх 1875 року в петербурзькій газеті «Бджола». Також неподалік будинку росте кількасотлітній дуб, у тіні якого любив відпочивати поет.

— Інколи можна почути, що ми живемо в часи, коли людина цікавиться лише матеріальним, геть забувши про духовність, поезію, — продовжує Надія Григорівна. — Певною мірою це так. Але, слава Богу, вистачає людей, які цінують своїх поетів, на прикладі життя Шевченка вчать своїх дітей любити Україну та її народ. Кажу так тому, бо щодня до нас приходять десятки, а інколи і сотні киян, гостей міста. Разом з дітьми й онуками. Отже, не заростає і не заросте ніколи стежка до Тарасової хати.

Матеріали сторінки підготував Сергій ЗЯТЬЄВ, «Народна армія»

Народна армія
12–17 травня 2014 року

НА МУЗИЧНІЙ ХВИЛІ

ШОУ «ВІДМОВНИКІВ»

59-й пісенний конкурс «Євробачення» у Копенгагені увійде в історію, мабуть, не тільки перемогою епатажної (епатажного) Кончіти Вурст (Томаса Нойвірта), а й тим, що від участі в шоу з різних причин відмовилась рекордна кількість країн.

Передусім — через фінансові проблеми. Це Андорра, Болгарія, Боснія і Герцеговина, Кіпр, Сербія, Словаччина, Хорватія. Ліхтенштейн хотів дебютувати цьогоріч у «Євробаченні», але в останню мить теж відмовився. Люксембург же вирішив не повертатися в шоу, пояснюючи своє рішення «відсутністю суспільного зацікавлення конкурсом». Марокко (як не дивно пролунає назва цієї африканської країни в контексті «Євробачення») також вирішила не повертатися. Чехія просто зрозуміла, що не варто битися головою у стіну, адже її представнику ніколи не вдавалося навіть потрапити до фіналу. А у півфіналах Чехія ніколи не набирала більше 9 балів. Та найпринциповішою виявилася Туреччина. Представник її національного мовника TRT заявив, що його країна не повернеться на конкурс у 2014 році. Причиною стало голосування 50х50 (журі/телеглядачі) та участь у фіналі країн Великої п'ятірки.

І справді: скандали при проведенні голосування вже стали невід'ємною частиною «Євробачення», а автоматичне потрапляння до вирішального туру Франції, Німеччини, Великої Британії, Іспанії та Італії (вона після тривалого бойкотування повернулась на конкурс 2011 року) давно обурює значну частину країн. І тільки Туреччина нарешті демонстративно виявила своє невдоволення. Хоча задля справедливості зазначу, що цим країнам таке право було надано не тільки тому, що вони є засновниками конкурсу. Саме ця п'ятірка вкладає в організацію конкурсу більшу частину фінансів.

Деякі оглядачі західних країн вважають, що конкурс дедалі менше є пісенним змаганням, а перетворюється на арену виявлення геополітичних симпатій. Після конкурсу 2008 року в британській пресі заявлялося, що «перед змаганням постає загроза перетворення на гарячий казан у результаті блокового голосування Східної Європи». Ця тенденція набула колосального розмаху в XXI столітті, коли географія конкурсу значно розширилася. З кожним роком країн-учасниць ставало дедалі більше, а голосування телеглядачів щорік більше підпадало під схему «сусід за сусіда». Прибалтійські країни за Скандинавію і навпаки, Балкани і країни колишнього СРСР також одна за одну.

А починалось «Євробачення» дуже романтично. У далекому 1955 році під час зустрічі в Монако у групи активістів на чолі Марселем Безансоном виникла ідея проведення музичного змагання на кшталт італійського «Сан Ремо», яке б об'єднало європейські країни. Справжнім проривом у цьому сенсі стало те, що конкурс із самого початку транслювався в прямому ефірі, що й стало характерною рисою «Євробачення» й зрештою призвело до того, чим воно є тепер.

Українська учасниця «Євробачення» Марія Яремчук з піснею «Tick-Tock» посіла на конкурсі шосте місце, програвши у підсумку групі The Common Linnets з Нідерландів, Санні Нільсен зі Швеції, Араму MP3 з Вірменії та Андрашу Каллаї-Сондерсу, який представляв Угорщину. Наша співачка зазначила, що в захваті від переможниці конкурсу Кончіти Вурст: «У неї значно більше жіночності, ніж у багатьох конкурсанток!»

Й ТОМ СТВОРИВ ЖІНКУ...

Можна по-різному ставитися до переможця нинішнього «Євробачення», але якщо в Європі є попит на таке, отже, є і пропозиція. Хто ж він, переможець нинішнього «конкурсу домогосподарок»?

Том Нойвірт народився 6 листопада 1988 року, дитинство провів у Штирії, на південному сході Австрії.

Публічний дебют в образі Кончіти Вурст відбувся три роки тому. Його перший штурм «Євробачення» був невдалим. У 2012-му він посів друге місце в національному відборі на конкурс. Наступний рік став успішнішим. 10 вересня 2013 року було оголошено, що Кончіта Вурст представлятиме Австрію на «Євробаченні-2014», яке відбудеться в Копенгагені. Це рішення викликало в країні суперечки. Проти нього на сторінці «Anti-Wurst» у Facebook проголосувало понад 30 тисяч осіб.

Протест вийшов і на міжнародний рівень. Принаймні у жовтні Міністерство інформації Білорусі отримало петицію, що закликала телеканал БТРК вирізати виступ Вурст з мовлення «Євробачення». У петиції заявлялося,

що він може перетворити конкурс «на поширювач содомії». У відповідь офіційний представник Євробачення пригрозив виключенням Білорусі з конкурсу. Сам Том заявив, що був готовий до негативної реакції. З критичними заявами на адресу артиста виступили деякі російські організації. Вони зазначили, що це не перша «неоднозначна жінка» на Євробаченні. Нагадаємо, у 1998 року конкурс виграла ізраїльтянка Дана Інтернешнл, у 2007 році українець Андрій Данилко в образі Вєрки Сердючки посів друге місце, а травесті-артист DQ — став тоді 19-им у півфіналі...

КІНОСФЕРА

УКРАЇНСЬКЕ «ПОСОЛЬСТВО» В КАННАХ

Україна вперше вагомо представлена в офіційній програмі Каннського міжнародного кінофестивалю, який відкрився 14 травня.

На цьому наголосив генеральний директор МКФ «Молодість» Андрій Халпахчі на прес-конференції, присвяченій діяльності Українського національного павільйону на 67-му Каннському МКФ. Про це повідомляє Укрінформ.

— Цього року для нас Каннський фестиваль є особливим не тільки тому, що за півроку відбулися політичні зміни в Україні, але вперше таким яскравим акцентом присутності українського кіно на цьому кінофестивалі. Картина Сергія Лозниці — повнометражний двогодинний документальний фільм «Майдан» — представлений в офіційній програмі Каннського фестивалю як спеціальна подія. Другий фільм, «Плем'я», дебютанта в повнометражному конкурсі Мирослава Слабошпицького бере участь у конкурсі паралельної програми «Тиждень критики» — найпочеснішої програми Каннського фестивалю. І крім того, цей фільм змагатиметься за «Золоту камеру» — приз за найкращий дебют», — зазначив Халпахчі.

Він уточнив, що окреме журі присуджує цю премію, яка буде вручена 24 травня на урочистому закритті МКФ. «Мені здається, що цей фільм має шанси», — підкреслив Халпахчі. Офіційний показ фільму «Майдан» у Каннах відбудеться 21 травня.

Крім того, за словами Халпахчі, на Каннському фестивалі працюватиме Short Film Corner — важлива програма, що є майданчиком для старту молодих кінематографістів. Участь у ній візьмуть 5 українських короткометражок: три власне українських («Прості речі» Олександра Ратія; «Інь, і що з цим робити» Мирослави Хорошун; «Абонент» Оксани Артеменко) і дві, знятих у копродукції («Love Changes» Джейн Капрісс (США/Україна) та «Balazher. Korrekturen der Wirklichkeit» Лесі Кордонець (Швеція/Україна).

«Український національний павільйон вже всьоме існує на Каннському фестивалі. Це майданчик не просто для просування українського кіно, а й для створення позитивного іміджу України», — підкреслив Халпахчі й додав, що головною складовою роботи павільйону буде саме представлення подій, які змінили нашу державу за останні півроку, а тема України і Майдану стала настільки актуальною, що директор кіноринку Каннського кінофестивалю Жером Паяр пішов назустріч Україні і вперше в практиці Каннського кіноринку сума оренди українського павільйону цього року зменшена вдвічі.

Сторінку підготував Костянтин НІКОЛАЄВ, «Народна армія»

БАСКЕТБОЛ

«БУДІВЕЛЬНИК» ЗАХИСТИВ ЧЕМПІОНСЬКИЙ ТИТУЛ

Баскетболісти київського «Будівельника» вдруге поспіль і втретє за останні чотири роки завоювали золоті нагороди чемпіонату України серед команд Суперліги. У четвертому поєдинку фіналу «Будівельник» переміг команду «Хімік» — 85:77. Слід додати, що «Будівельник» уперше з 1997 року оформив золотий дубль, здобувши титули чемпіона і володаря Кубка України.

Після рівної боротьби в дебютній чверті «Будівельник» здійснив ривок наприкінці наступної десятихвилинки, повівши +8. Спершу активізувалася передня лінія господарів паркету, яка загалом програла боротьбу за відскоки, а остаточний підсумок першої половини (37:29) підбив влучний дальній кидок Яніса Стрельнієкса.

Утім вже в середині третього періоду «Хімік» зусиллями Роландса Фрейманіса й Ромео Тревіса відіграв відставання, а потім вийшов уперед. Надалі на паркеті розгорнулася запекла боротьба, адже жодна з команд не бажала поступатися. До завершальної десятихвилинки суперники підійшли з двоочковою перевагою «Хіміка», проте, поступово господарі перехопили ініціативу й завдяки фінішному спурту, організованому лідерами, вирвали перемогу, яка принесла їм «золото».

Рахунок у серії до трьох перемог став 3:1. Попередні зустрічі суперників завершилися з такими рахунками — 74:65, 70:73, 82:72.

Таким чином столичний клуб другий рік поспіль і вдев'яте в своїй історії виборов золоті медалі чемпіона України.

Нагадаємо, бронзовим призером Суперліги став маріупольський «Азовмаш», який в серії до трьох перемог переграв БК «Донецьк» із рахунком 3:0.

БОКС

«РИНГОВІ» ПЕРСПЕКТИВИ

Володимир КЛИЧКО

Чемпіон світу серед боксерів-професіоналів у суперважкій вазі за трьома престижними версіями українець Володимир Кличко має намір провести наступний бій 6 вересня в Німеччині. Про це повідомляє УНН із посиланням на іноземні ЗМІ.

Зазначається, що 38-річний Кличко, який володіє титулами, за версіями Міжнародної боксерської федерації (IBF), Всесвітньої боксерської організації (WBO) і Всесвітньої боксерської асоціації (WBA), вже забронював на цей день критий футбольний стадіон у німецькому Гамбурзі.

Раніше IBF зобов'язала Кличка провести захист титулу в поєдинку з Кубратом Пулєвим з Болгарії. Болгарин став обов'язковим претендентом після перемоги над американцем Тоні Томпсоном у серпні 2013 року.

Нагадаємо, востаннє українець виходив на ринг 26 квітня, коли захистив титул чемпіона за трьома версіями, перемігши нокаутом у п'ятому раунді австралійця Алекса Леапаї. При цьому Кличко неодноразово заявляв про те, що має намір провести об'єднувальний бій, щоб повернути в сім'ю титул чемпіона за версією WBC, яким раніше володів його брат Віталій, а зараз — канадець Бермейн Стіверн, який здолав американця Кріса Арреолу.

Нагадаємо, раніше почесний чемпіон світу за версією WBC Віталій Кличко заявив, що його молодший брат Володимир одержав завдання повернути в сім'ю титул, яким він (Віталій) володів до грудня минулого року.

Визначився зі своїм наступним супротивником інший український боксер — Олександр Усик. Ним стане аргентинець Сезар Давид Кренс на прізвисько El Ruso («росіянин»). Поєдинок відбудеться 31 травня в одеському Палаці спорту в межах чергового турніру «K2 Promotions». Це буде четвертий вихід на ринг нашого важковаговика в якості професіонала. У трьох попередніх поєдинках Усик здобув дострокові перемоги.

За свою кар'єру Кренс зустрічався з багатьма іменитими боксерами — Павлом Колоджеєм, Уго Ернаном Гараєм, Хуаном Пабло Ернандесом, Рудольфом Краєм та іншими. У червні 2012-го він уже відвідував Україну, коли достроково поступився нашому співвітчизнику Дмитру Кучеру.

Аргентинець програв три з чотирьох останніх боїв, будучи двічі нокаутованим. Загалом же на його рахунку 21 перемога на рингу, з них 13 — нокаутом і 8 поразок.

Олександр УСИК

ГАНДБОЛ

ДОМАШНІ МАТЧІ В ЧУЖИХ СТІНАХ

EHF EURO 2014
HUNGARY-CROATIA
WOMEN • 7-21 DECEMBER

Національна жіноча збірна України з гандболу проведе домашні відбірні матчі чемпіонату Європи з командами Данії та Австрії у Словаччині, повідомляє прес-служба Федерації гандболу України. Таке рішення було прийняте через нестабільну ситуацію у нашій країні, йдеться у повідомленні.

Після трьох ігор кваліфікації Євро-2014 підопічні Леоніда Ратнера посідають 3-тє місце у своїй відбірній групі. В активі «синьо-жовтих» домашня перемога над збірною Литви (30:27) при двох поразках в Австрії (28:34) та Данії (26:28).

4 червня наші гандболістки зіграють «домашній» матч зі збірною Данії, а на 15 червня запланована зустріч з австрійками. На цей період «рідними стінами» для українок стане майданчик у словацькому місті Михайлівці.

ОЛІМПІАДА-2016

ЗНОВУ ЛОНДОН?

Бразильське місто Ріо-де-Жанейро можуть позбавити права на Олімпіаду 2016 року. В такому разі господарем літніх Олімпійських ігор може стати Лондон.

Представники Міжнародного олімпійського комітету зустрічалися з владою Лондона для того, щоб з'ясувати, чи здатне місто вдруге поспіль прийняти Олімпійські ігри замість Ріо-де-Жанейро, йдеться у повідомленні британських ЗМІ.

Проблема в тому, що бразильці можуть не встигнути підготуватися до Олімпійських ігор. Під час інспекційної поїздки ще у квітні представники 18 міжнародних федерацій з різних видів спорту спільно заявили, що незадоволені обсягом виконаних містом робот. А президент Міжнародної федерації гандболу Хасан Мустафа взагалі стверджував, що «Ріо потрібно забути про Олімпіаду».

Варто зазначити, що будівництво деяких стадіонів у Ріо-де-Жанейро ще не розпочиналося, міська інфраструктура не розвивається, а особливе занепокоєння інспекторів викликав стан водойми, визначеної для проведення змагань з марафонського плавання, адже рівень забрудненості в цьому місці в багато разів перевищує всі норми безпеки.

ФУТБОЛ

«БРАВО, ФЕДЕРАЦІЄ!»

Підготовка до фінального матчу Кубка України з футболу, в якому зустрілися київське «Динамо» та донецький «Шахтар», нагадувала все що завгодно: від гостросюжетного детективу до дешевої трагікомедії з елементами фарсу. Здавалося, наша Федерація футболу щосили намагалася спростувати давню аксіому: «Футбол — для вболівальників». А як ще можна оцінити недолугі потуги наших футбольних функціонерів будь що провести без перебільшення найважливіший матч сезону посеред робочого тижня та й ще за порожніх трибун.

Але про все по порядку. 7 травня МВС звернулося до Федерації футболу України (ФФУ) з проханням проводити футбольні матчі в робочі дні та за відсутності глядачів. З МВС усе зрозуміло, адже наші правоохоронці завжди сприймали футбольні матчі здебільшого як зайвий головний біль. Але повторюся, до ФФУ було направлено прохання. Не вимога, не рекомендація, а лише прохання. Проте Федерація майже миттєво взяла його «під козирок», і матчі 29-го туру вже «прикрашали» порожні трибуни.

З фіналом Кубку України все набагато складніше. На проведення цього матчу спочатку претендували 4 міста: Київ, Одеса, Донецьк та Харків. На вимогу фанатів до цього переліку було додано Львів. Проведення фіналу в Києві чи Донецьку ставило в нерівні умови одного з фіналістів. Одесу було виключено з переліку через неспокійну ситуацію в регіоні. Залишалися Львів чи Харків. А от з цього місця детальніше.

Річ у тім, що київське «Динамо» користується більшою підтримкою саме у Західних та Центральних регіонах країни. Натомість південно-східні вболівальники віддають перевагу донецькому клубу. Отже, при проведенні матчу у Львові більшість глядачів була б на боці «Динамо», відповідно «Шахтар» отримував би вболівальницьку прихильність у Харкові. Як ви гадаєте, яке місто отримало право на проведення фіналу? Правильно — Харків! Саме у столиці Слобожанщини вчетверте (!) за останні шість років мав би визначитися володар Кубка України 2014 року. Натомість Львів ще жодного разу не приймав фінал цього турніру. Навіть не намагайтеся знайти якесь логічне обґрунтування рішення ФФУ на користь Харкова. Впевнений, що його немає і в цій організації.

Наприклад, на вимогу пояснити таке рішення Федерації керівник інформаційного департаменту ФФУ Павло Терновий так відповів віце-президенту львівських «Карпат» Тарасу Павлbackward: «Львів — чудове місто, таке саме, як і Харків. Обидва ці міста є гордістю України. Потрібно враховувати спортивний принцип вибору міста для проведення фіналу». Вам все зрозуміло? Особисто мені — ні… Але якщо заглибитися у «закулісні ігри», то все стає на свої місця, проте залишимо це на совісті футбольних чиновників.

Згодом керівництво харківського УМВС звернулося до ФФУ з проханням провести фінал в іншому місті через складну оперативну обстановку в Харкові. Отже, здавалося, Львів врешті-решт отримає право на проведення фіналу, до того ж з такою пропозицією до ФФУ зверталися вболівальники 16 українських клубів. Проте виконком ФФУ знову пішов своїм, лише йому відомим шляхом. Він приймає рішення «провести фінальний матч розіграшу Кубка України з футболу сезону 2013/2014 рр. 15 травня 2014 року о 20:00 у Полтаві на стадіоні «Ворскла» ім. О. Бутовського без присутності глядачів».

Лише після численних звернень громадських організацій, посадових осіб та ветеранів спорту, після гучних пікетів Дому футболу ФФУ врешті-решт дозволила глядачам відвідати фінальний матч розіграшу Кубка України. Проте відбудеться він все одно в Полтаві, а не у Львові. Остаточне рішення було прийнято лише за добу (!) до початку матчу. Отже, Федерація зробила майже все, щоб матч пройшов за пустих трибун. Після такого рішення наших футбольних чиновників хочеться за прикладом Мірчі Луческу скинути шапку та іронічно проголосити: «Браво, Федераціє!»

Що ж до самого поєдинку, то «Динамо» та «Шахтар» видали феєричний матч, в якому з рахунком 2:1 перемогли кияни і вдесяте (!) завоювали Кубок України з футболу. Цією перемогою динамівці «підсолодили» гіркоту провального сезону і подарували своїм прихильникам надію на відродження великого клубу.

Андрій ЗАДУБІННИЙ, «Народна армія»

Народна армія
12–17 травня 2014 року

Нові технології відкривають людству нові можливості. Технологічні новинки нині широко застосовуються в усіх сферах нашої життєдіяльності. Те, що ще вчора здавалось мало не космічним відкриттям, зараз часто вже є звичним для широкого загалу гаджетом. Пропонуємо до вашої уваги технологічні новинки, які, сподіваюсь, зроблять ваше життя безпечнішим та комфортнішим.

ПЕРСПЕКТИВНА РОЗРОБКА

ІННОВАЦІЙНИЙ ТАНК-НЕВИДИМКА

Інноваційний танк-невидимку розробляють польські компанії OBRUM, Bumar та Huta Stalowa Wola спільно з британським оборонним гігантом BAE Systems. Головна особливість розробки під назвою PL-01 — спеціальні термопанелі, здатні імітувати температуру довкілля. Крім того, корпус повністю вкритий фарбою, яка поглинає радіовипромінювання. Ці технології, а також невелика висота танка дозволяють залишатись непоміченим для інфрачервоних датчиків та радарів.

Важить бойова машина лише 35 тонн, а рухає нею 940-сильний двигун, який працює на біодизелі. Екіпаж PL-01 — лише три людини, причому всі вони сидять у корпусі, а не в башті. Завдяки такому розміщенню людей конструкторам вдалося звільнити місце для додаткових боєприпасів та масивної 105- або навіть 120-міліметрової гармати, фактично прирівнявши цю машину до основного бойового танка США «Абрамс». Прототип PL-01 уже активно випробовують. На озброєння його можуть прийняти 2018 року.

АВТОМОБІЛЬ МАЙБУТНЬОГО

«ГУГЛОМОБІЛІ» В МІСТІ

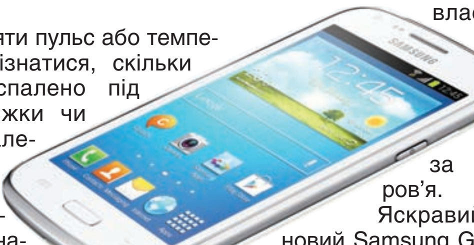
Компанія Google випробовує власні робомобілі в умовах міста. Спеціалісти компанії навчили автоматизовану систему керування «бачити» одночасно кілька різних об'єктів. Тож тепер автомобілі можуть спостерігати за пішоходами, іншими машинами, автобусами, а також розпізнавати нові дорожні знаки. А ще технологія здатна розгледіти велосипедиста і жести, якими він попереджає про повороти.

Випробування проводилися на вулицях каліфорнійського міста Маунтін-В'ю, неподалік штаб-квартири Google. За словами спеціалістів, безпілотний автомобіль вже успішно проїхав кілька тисяч миль. Виявилось — те, що здається хаотичним для людини, насправді є доволі передбачуваним для комп'ютера.

У планах учасників проекту — навчити систему розпізнавати нестандартну поведінку інших транспортних засобів.

НАТІЛЬНІ ҐАДЖЕТИ

СМАРТФОНИ З ДАТЧИКОМ СЕРЦЕВОГО РИТМУ

Виміряти пульс або температуру, дізнатися, скільки калорій спалено під час пробіжки чи коли належить приймати ліки, — усе це і навіть більше допоможуть зробити смартфони і новомодні натільні гаджети.

Здоров'я та фітнес стали справжнім трендом індустрії мобільної електроніки. Багато виробників вже створили, а ще більше — невдовзі вироблять власні пристрої і додатки, які допоможуть користувачам стежити за станом здоров'я.

Яскравий приклад — новий Samsung Galaxy S5 з датчиком серцевого ритму. Компанія навіть намагалась просувати цей смартфон як медичний пристрій. Щоб дізнатися частоту серцебиття, достатньо на кілька секунд притиснути палець до сканера. Дані відображаються за допомогою додатку S Health.

КОРИСНІ ПОРАДИ

ЧАС КОНДИЦІОНЕРІВ

Кондиціонер — товар тривалого користування. При правильному встановленні термін його служби становить від 7 до 12 років. А від правильного його вибору залежатиме ваш комфорт і раціональна економія власних коштів. При виборі кондиціонера необхідно здійснити такі кроки: оцінити продуктивність виробу; визначити марку; вибрати відповідну модель, керуючись тільки важливими для вас характеристиками; не переплачувати за те, в чому немає потреби.

Потужність

Вимірюється у кВт і є одним з найважливіших параметрів моделі. Кондиціонери, які працюють як на холод, так і на тепло розрізняються за потужністю по холоду і теплу. Наприклад, для кімнати 24 м² з висотою 3 м і двома людьми в ній потрібна потужність не менше 2.6 кВт.

Марки та моделі

Найнадійніше обладнання належить японським виробникам. Китайські, корейські кондиціонери коштують дешевше, але прослужать значно менше. Всі моделі різняться своїми технічними характеристиками, функціями, дизайном і ціною. Головне у виборі кондиціонера — наявність важливих для вас характеристик, не переплачуйте за зайві функції.

Оцінка продуктивності

Як же вибрати кондиціонер з необхідною продуктивністю? Розрахунки досить прості. Наприклад, для кімнати від 18 до 20 м² підходить «сімка», для кімнати від 25 до 27 м² — «десятка», для 35 м² — «п'ятнадцятка», для 55 м² — «двадцятка», для 70 м² — «двадцятьп'ятка», для 80 м² — «тридцятка». Вибираючи кондиціонер, приділіть увагу гарантійному терміну, наявності в постачальника сервісної служби.

Досить великі фірми зазвичай забезпечують гарантійний ремонт своїми силами і не користуються послугами сервісних центрів, що зменшує терміни служби й збільшує ціну на цей прилад.

Всі сучасні моделі незалежно від їхньої вартості мають споживчі функції для мінімальних зручностей: пульт ДУ, режим обігріву та охолодження, вентиляція, осушення, автоматична підтримка заданої температури, таймер на вкл./викл., електростатичні та вугільні фільтри. Тому при виборі виявляйте здоровий скептицизм щодо «додаткових можливостей», особливо стосовно очищення повітря.

Мобільний (підлоговий)

Ви цінуєте комфорт і зручність, але не бажаєте витрачатися на будівельні роботи? У цьому випадку можна вибрати мобільний (підлоговий) кондиціонер. Цей невеликого розміру прилад можна з легкістю переміщати на коліщатках з кімнати в кімнату. Крім цього, прилад не вимагає професійної установки. Він досить компактний, призначений для охолодження і нагріву кімнати. Не займає багато місця. Його можна встановити самостійно, не залучаючи монтажників. Просто потрібно буде вивести повітровід у вентиляційну шахту або на вулицю через кватирку.

БЕРІТЬ «НА ОЗБРОЄННЯ»

HD-м'яч для мундіалю

Компанія Adidas оснастила м'яч для чемпіонату світу з футболу 2014 HD-камерами. Загалом їх шість, всі вони протиударні та ширококутні. Завдяки такому обладнанню офіційний м'яч мундіалю під назвою Brazuca зможе знімати панорамні зображення.

Відеоролики публікуватимуть на YouTube-канал Adidas Football та офіційному сайті м'яча ще до початку чемпіонату.

Найбільша читалка від Sony

Sony найближчим часом випустить найбільшу «читалку». 13,3-дюймовий пристрій Digital Paper буде доступний орієнтовно за $1100. З огляду на високу ціну, гаджет не розрахований на масовий ринок. За словами розробників, ця «читалка» призначена для професіоналів юридичної, економічної та освітньої галузей. І повинна позбавити ділових людей від рутинної паперової роботи.

Windows в автомобілі

Microsoft розробляє новий Windows для автомобілів. Слідом за Apple, яка місяць тому представила платформу CarPlay на базі iOS, редмондська компанія запропонувала прототип власної «операційки» для автомобільних інформаційно-розважальних систем.

Новинка дозволить водію синхронізувати смартфон на базі Windows Phone з бортовою «мультимедійкою». Користувач зможе на великому сенсорному дисплеї переглядати та керувати дзвінками, повідомленнями, поштою, навігацією тощо.

Розумне ліжко

Побороти безсоння допоможе розумне ліжко під назвою Balluga. Воно складається з невеликих м'ячиків, наповнених повітрям і вкритих піною. Така конструкція, за словами розробника з Лондона, адаптує ліжко під будову тіла і вагу.

Крім того, Balluga оснащене системою контролю температури, яка дозволяє незалежно нагрівати або охолоджувати окремі частини. Це особливо актуально, якщо на ліжку сплять двоє.

Матеріали сторінки підготувала Світлана ЯРОВА, «Народна армія»

ПОРІВНЯЛЬНА ТАБЛИЦЯ

ДО ПРОЕКТУ ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО ВНЕСЕННЯ ЗМІН ДО КОНСТИТУЦІЇ УКРАЇНИ (ЩОДО ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ВЛАДИ)»

Чинна редакція Конституції України	Пропозиції змін до Конституції України
Стаття 85. До повноважень Верховної Ради України належить:	**Стаття 85.** До повноважень Верховної Ради України належить:
29) утворення і ліквідація районів, встановлення і зміна меж районів і міст, віднесення населених пунктів до категорії міст, найменування і перейменування населених пунктів і районів;	вилучити
30) призначення чергових та позачергових виборів до органів місцевого самоврядування;	вилучити
Стаття 116. Кабінет Міністрів України:	**Стаття 116.** Кабінет Міністрів України:
	2.1) приймає рішення щодо утворення і ліквідації районів, встановлення і зміни меж районів і міст, віднесення населених пунктів до категорії міст, найменування і перейменування населених пунктів і районів;
Стаття 118. Виконавчу владу в областях і районах, містах Києві та Севастополі здійснюють місцеві державні адміністрації.	**Стаття 118.** Виконавчу владу в областях і районах, місті Києві та у Севастополі здійснюють голови державних представництв.
Особливості здійснення виконавчої влади у містах Києві та Севастополі визначаються окремими законами України.	Особливості здійснення виконавчої влади у місті Києві, Севастополі визначаються окремими законами України.
Склад місцевих державних адміністрацій формують голови місцевих державних адміністрацій	вилучити
Голови місцевих державних адміністрацій призначаються на посаду і звільняються з посади Президентом України за поданням Кабінету Міністрів України.	Голови державних представництв призначаються на посаду та звільняються з посади Президентом України за поданням Кабінету Міністрів України в порядку, визначеному законом.
Голови місцевих державних адміністрацій при здійсненні своїх повноважень відповідальні перед Президентом України і Кабінетом Міністрів України, підзвітні та підконтрольні органам виконавчої влади вищого рівня.	Голови державних представництв при здійсненні своїх повноважень підзвітні Президенту України, відповідальні та підконтрольні перед Кабінетом Міністрів України.
Місцеві державні адміністрації підзвітні і підконтрольні радам у частині повноважень, делегованих їм відповідними районними чи обласними радами.	вилучити
Місцеві державні адміністрації підзвітні і підконтрольні органам виконавчої влади вищого рівня.	
Рішення голів місцевих державних адміністрацій, що суперечать Конституції та законам України, іншим актам законодавства України, можуть бути відповідно до закону скасовані Президентом України або головою місцевої державної адміністрації вищого рівня.	вилучити
Обласна чи районна рада може висловити недовіру голові відповідної місцевої державної адміністрації, на підставі чого Президент України приймає рішення і дає обґрунтовану відповідь.	вилучити
Якщо недовіру голові районної чи обласної державної адміністрації висловили дві третини депутатів від складу відповідної ради, Президент України приймає рішення про відставку голови місцевої державної адміністрації.	вилучити
Стаття 119. Місцеві державні адміністрації на відповідній території забезпечують:	**Стаття 119**. Голови державних представництв на відповідній території:
1) виконання Конституції та законів України, актів Президента України, Кабінету Міністрів України, інших органів виконавчої влади;	1) здійснюють нагляд за відповідністю актів органів місцевого самоврядування Конституції та законам України;
2) законність і правопорядок; додержання прав і свобод громадян;	2) координують та спрямовують роботу державних інспекцій на місцевому рівні;
3) виконання державних і регіональних програм соціально-економічного та культурного розвитку, програм охорони довкілля, а в місцях компактного проживання корінних народів і національних меншин - також програм їх національно-культурного розвитку;	3) координують роботу територіальних органів центральних органів виконавчої влади;
4) підготовку та виконання відповідних обласних і районних бюджетів;	4) координують діяльність усіх територіальних органів центральних органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування в умовах надзвичайного та воєнного стану;
5) звіт про виконання відповідних бюджетів та програм;	5) здійснюють інші повноваження, визначені Конституцією та законами України.
6) взаємодію з органами місцевого самоврядування;	Рішення голів державних представництв, що суперечать Конституції та законам України, можуть бути відповідно до закону скасовані Кабінетом Міністрів України.
7) реалізацію інших наданих державою, а також делегованих відповідними радами повноважень.	
Розділ IX **ТЕРИТОРІАЛЬНИЙ УСТРІЙ УКРАЇНИ**	**Розділ IX** **АДМІНІСТРАТИВНО-ТЕРИТОРІАЛЬНИЙ УСТРІЙ УКРАЇНИ**
Стаття 132. Територіальний устрій України ґрунтується на засадах єдності та цілісності державної території, поєднання централізації і децентралізації у здійсненні державної влади, збалансованості і соціально-економічного розвитку регіонів, з урахуванням їх історичних, економічних, екологічних, географічних і демографічних особливостей, етнічних і культурних традицій.	**Стаття 132.** Адміністративно-територіальний устрій України ґрунтується на засадах єдності та цілісності державної території, децентралізації у здійсненні державної влади, повсюдності та спроможності місцевого самоврядування, сталого розвитку адміністративно-територіальних одиниць, з урахуванням їх історичних, економічних, екологічних, географічних і демографічних особливостей, етнічних і культурних традицій.
Стаття 133. Систему адміністративно-територіального устрою України складають: Автономна Республіка Крим, області, райони, міста, райони в містах, селища і села.	**Стаття 133.** Систему адміністративно-територіального устрою складають адміністративно-територіальні одиниці: регіони, райони, громади.
	Умови та порядок утворення, ліквідації адміністративно-територіальних одиниць визначаються законом.
До складу України входять: Автономна Республіка Крим, Вінницька, Волинська, Дніпропетровська, Донецька, Житомирська, Закарпатська, Запорізька, Івано-Франківська, Київська, Кіровоградська, Луганська, Львівська, Миколаївська, Одеська, Полтавська, Рівненська, Сумська, Тернопільська, Харківська, Херсонська, Хмельницька, Черкаська, Чернівецька, Чернігівська області, міста Київ та Севастополь.	Регіонами України є: Автономна Республіка Крим, Вінницька, Волинська, Дніпропетровська, Донецька, Житомирська, Закарпатська, Запорізька, Івано-Франківська, Київська, Кіровоградська, Луганська, Львівська, Миколаївська, Одеська, Полтавська, Рівненська, Сумська, Тернопільська, Харківська, Херсонська, Хмельницька, Черкаська, Чернівецька, Чернігівська області, місто Київ, Севастополь.
Міста Київ та Севастополь мають спеціальний статус, який визначається законами України.	Статус та адміністративно-територіальний устрій міста Києва як столиці України та Севастополя визначаються окремими законами України.
	Громадою є утворена в порядку, визначеному законом, адміністративно-територіальна одиниця, яка включає один або декілька населених пункти (село, селище, місто), а також прилеглі до них території.
Розділ XI **МІСЦЕВЕ САМОВРЯДУВАННЯ**	**Розділ XI** **МІСЦЕВЕ САМОВРЯДУВАННЯ**
Стаття 140. Місцеве самоврядування є правом територіальної громади - жителів села чи добровільного об'єднання у сільську громаду жителів кількох сіл, селища та міста - самостійно вирішувати питання місцевого значення в межах Конституції і законів України.	**Стаття 140.** Місцеве самоврядування є правом і спроможністю жителів громад в межах Конституції і законів України самостійно вирішувати питання місцевого значення в інтересах місцевого населення як безпосередньо так і через органи місцевого самоврядування.
Особливості здійснення місцевого самоврядування в містах Києві та Севастополі визначаються окремими законами України.	
Місцеве самоврядування здійснюється територіальною громадою в порядку, встановленому законом, як безпосередньо, так і через органи місцевого самоврядування: сільські, селищні, міські ради та їх виконавчі органи.	Органами місцевого самоврядування громади є відповідно голова громади - сільський, селищний, міський голова; рада громади - сільська, селищна, міська рада; виконавчі органи ради.
Органами місцевого самоврядування, що представляють спільні інтереси територіальних громад сіл, селищ та міст, є районні та обласні ради.	Органами місцевого самоврядування, що представляють спільні інтереси громад району є районна рада та її виконавчі органи.
	Органами місцевого самоврядування, що представляють спільні інтереси громад області є обласна рада та її виконавчі органи.
	Розмежування повноважень у системі органів місцевого самоврядування та їх виконавчих органів різних рівнів здійснюється за принципом субсидіарності.
	Органи місцевого самоврядування, що діють на рівні областей здійснюють визначені законом повноваження, які виходячи з обсягу і характеру завдань, вимог досягнення ефективності та економії найкращим чином можуть бути здійснені на цьому рівні.
	Особливості організації місцевого самоврядування в місті Києві та у Севастополі визначаються окремими законами України.
Питання організації управління районами в містах належить до компетенції міських рад.	
Сільські, селищні, міські ради можуть дозволяти за ініціативою жителів створювати будинкові, вуличні, квартальні та інші органи самоорганізації населення і наділяти їх частиною власної компетенції, фінансів, майна.	Сільські, селищні, міські ради можуть наділяти органи самоорганізації населення частиною компетенції своїх виконавчих органів.
Стаття 141. До складу сільської, селищної, міської, районної, обласної ради входять депутати, які обираються жителями села, селища, міста, району, області на основі загального, рівного, прямого виборчого права шляхом таємного голосування. Строк повноважень сільської, селищної, міської, районної, обласної ради, депутати якої обрані на чергових виборах, становить п'ять років. Припинення повноважень сільської, селищної, міської, районної, обласної ради має наслідком припинення повноважень депутатів відповідної ради.	**Стаття 141.** Сільські, селищні, міські, районні, обласні ради складаються із депутатів, які обираються жителями громад на основі загального, рівного, прямого виборчого права шляхом таємного голосування. Строк повноважень сільської, селищної, міської, районної, обласної ради, депутати якої обрані на чергових виборах, становить п'ять років. Припинення повноважень сільської, селищної, міської, районної, обласної ради, має наслідком припинення повноважень депутатів відповідної ради. Порядок формування районних та обласних рад повинен забезпечувати представництво громад.
Територіальні громади на основі загального, рівного, прямого виборчого права обирають шляхом таємного голосування відповідно сільського, селищного, міського голову, який очолює виконавчий орган ради та головує на її засіданнях. Строк повноважень сільського, селищного, міського голови, обраного на чергових виборах, становить п'ять років.	Жителі громади на основі загального, рівного, прямого виборчого права обирають шляхом таємного голосування відповідно сільського, селищного, міського голову, який очолює виконавчий орган ради. Строк повноважень сільського, селищного, міського голови, обраного на чергових виборах, становить п'ять років.
Чергові вибори сільських, селищних, міських, районних, обласних рад, сільських, селищних, міських голів відбуваються в останню неділю жовтня п'ятого року повноважень відповідної ради чи відповідного голови, обраних на чергових виборах.	Чергові вибори сільських, селищних, міських, районних, обласних рад, сільських, селищних, міських голів відбуваються в останню неділю жовтня п'ятого року повноважень відповідної ради чи відповідного голови, обраних на чергових виборах.
	Позачергові вибори сільських, селищних, міських, районних, обласних рад сільських, селищних, міських голів призначаються згідно із законом у місячний строк з часу настання відповідних правових підстав.
Статус голів, депутатів і виконавчих органів ради та їхні повноваження, порядок утворення, реорганізації, ліквідації визначаються законом.	Статус сільських, селищних, міських голів, депутатів місцевих рад та їхні повноваження, порядок утворення, реорганізації та ліквідації виконавчих органів місцевих рад, їхні повноваження визначаються законом.
Голова районної та голова обласної ради обираються відповідною радою і очолюють виконавчий апарат ради.	Голови районної та обласної рад обираються відповідними радами та очолюють виконавчий комітет ради. Районна та обласна рада за поданням обраного голови формує склад виконавчого комітету ради.
Стаття 142. Матеріальною і фінансовою основою місцевого самоврядування є рухоме і нерухоме майно, доходи місцевих бюджетів, інші кошти, земля, природні ресурси, що є у власності територіальних громад сіл, селищ, міст, районів у містах, а також об'єкти їхньої спільної власності, що перебувають в управлінні районних і обласних рад.	**Стаття 142.** Матеріальною і фінансовою основою місцевого самоврядування є рухоме і нерухоме майно, доходи місцевих бюджетів, в тому числі місцеві податки і збори, частина загальнодержавних податків, земля, природні ресурси, що є у власності сільських, селищних, міських громад, а також об'єкти, що є у власності районних і обласних рад. Обсяг фінансових ресурсів органів місцевого самоврядування відповідає повноваженням, передбаченим Конституцією та законами.
Територіальні громади сіл, селищ і міст можуть об'єднувати на договірних засадах об'єкти комунальної власності, а також кошти бюджетів для виконання спільних проектів або для спільного фінансування (утримання) комунальних підприємств, організацій і установ, створювати для цього відповідні органи і служби.	
Держава бере участь у формуванні доходів бюджетів місцевого самоврядування, фінансово підтримує місцеве самоврядування. Витрати органів місцевого самоврядування, що виникли внаслідок рішень органів державної влади, компенсуються державою.	Витрати органів місцевого самоврядування, що виникли внаслідок рішень органів державної влади, компенсуються державою .
Стаття 143. Територіальні громади села, селища, міста безпосередньо або через утворені ними органи місцевого самоврядування управляють майном, що є в комунальній власності; затверджують програми соціально-економічного та культурного розвитку і контролюють їх виконання; затверджують бюджети відповідних адміністративно-територіальних одиниць і контролюють їх виконання; встановлюють місцеві податки і збори відповідно до закону; забезпечують проведення місцевих референдумів та реалізацію їх результатів; утворюють, реорганізовують та ліквідовують комунальні підприємства, організації і установи, а також здійснюють контроль за їх діяльністю; вирішують інші питання місцевого значення, віднесені законом до їхньої компетенції.	**Стаття 143.** Органи місцевого самоврядування та їх посадові особи вирішують питання місцевого самоврядування віднесені законом до їх компетенції.
Обласні та районні ради затверджують програми соціально-економічного та культурного розвитку відповідних областей і районів та контролюють їх виконання; затверджують районні і обласні бюджети, які формуються з коштів державного бюджету для їх відповідного розподілу між територіальними громадами або для виконання спільних проектів та з коштів, залучених на договірних засадах з місцевих бюджетів для реалізації спільних соціально-економічних і культурних програм, та контролюють їх виконання; вирішують інші питання, віднесені законом до їхньої компетенції.	
Органам місцевого самоврядування можуть надаватися законом окремі повноваження органів виконавчої влади. Держава фінансує здійснення цих повноважень у повному обсязі за рахунок коштів Державного бюджету України або шляхом віднесення до місцевого бюджету у встановленому законом порядку окремих загальнодержавних податків, передає органам місцевого самоврядування відповідні об'єкти державної власності.	Органам місцевого самоврядування можуть надаватися законом окремі повноваження органів виконавчої влади. Держава фінансує здійснення цих повноважень у повному обсязі за рахунок коштів Державного бюджету України або шляхом віднесення до місцевого бюджету у встановленому законом порядку окремих загальнодержавних податків, передає органам місцевого самоврядування відповідні об'єкти державної власності.
Органи місцевого самоврядування з питань здійснення ними повноважень органів виконавчої влади підконтрольні відповідним органам виконавчої влади.	
Стаття 144. Органи місцевого самоврядування в межах повноважень, визначених законом, приймають рішення, які є обов'язковими до виконання на відповідній території.	**Стаття 144.** Органи місцевого самоврядування в межах повноважень, визначених законом, приймають рішення, які є обов'язковими до виконання на відповідній території.
Рішення органів місцевого самоврядування з мотивів їх невідповідності Конституції чи законам України зупиняються у встановленому законом порядку з одночасним зверненням до суду.	Рішення органів місцевого самоврядуванням з мотивів їх невідповідності Конституції і законам України в порядку і строки, визначені законом зупиняються головами відповідних державних представництв з одночасним зверненням до суду.
Стаття 145. Права місцевого самоврядування захищаються в судовому порядку.	вилучити
Розділ XV **ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ**	

1. Цей Закон набирає чинності з дня наступного за днем його офіційного опублікування за винятком статей 118, 119, 133, 140-144, які набирають чинності з дня набрання чинності законів щодо адміністративно-територіального устрою, місцевого самоврядування, місцевих державних представництв, необхідність підготовки яких випливає з цього Закону, але не пізніше ніж через 2 роки з дня набрання чинності цим Законом.

2. Сільські, селищні, міські, районні та обласні ради, місцеві державні адміністрації продовжують здійснювати свою діяльність до формування складу рад, обраних на новій територіальний основі, сформованій відповідно до законодавства, ухваленого відповідно до п.1. перехідних положень.

3. Кабінету Міністрів України протягом 6 місяців з дня ухвалення цього Закону, підготувати та внести на розгляд Верховної Ради України законопроекти, необхідність підготовки яких випливає з цього Закону.

Народна армія
12–17 травня 2014 року

ВІД ВДЯЧНИХ НАЩАДКІВ

НА ЧЕСТЬ ВОЇНІВ-ВИЗВОЛИТЕЛІВ

З нагоди Дня Перемоги у місті-герої Києві на території меморіального комплексу «Національний музей історії Великої Вітчизняної війни 1941–1945 років» пройшли урочисті заходи.

Уперше в історії нашої держави люди прийшли сюди із приколотими на грудях червоними маками — символом, наповненим глибоко героїчним і водночас трагічним змістом. Адже там, де проливалася кров воїна, виростали маки. А посередині — чорна цятка — слід від кулі, яка пробила серце героя…

Кияни та гості столиці підходили до сивочолих захисників рідної землі, дарували квіти, бажали міцного здоров'я і довгих років життя. Ось 90-річний гвардії полковник у відставці Микола Царьов, який прошов чотири фронти, а неподалік 88-річна Олена Некрут, яку вивозили в Германію… Їх та багатьох інших пам'ятаємо та шануємо, адже з кожним роком свідків тих буремних років меншає. Приміром, лише до недавнього часу в одній ветеранській організації гвардійських мінометних частин було 598 чоловік. А зараз — п'ять, з яких два прикуті до ліжка. Тому цього дня онуки, сини та нащадки героїв тримали в руках дорогі для наших сердець фотографії тих захисників, яких вже немає поруч із нами...

Справжньою прикрасою свята став виступ зведеного військового оркестру Київського гарнізону під керівництвом начальника Військово-музичного управління Збройних Сил України, народного артиста України Володимира Дашковського. В атмосфері спільних спогадів та єднання заради мирного майбутнього лунали фронтові пісні. Військові музиканти майстерно виконали концертну програму «Армія з народом» на честь воїнів-визволителів, на честь нашого героїчного народу, який боронив свою рідну землю. Будемо гідними цього подвигу.

Руслан СЕМЕНЮК,
«Народна армія»

ЛЕЙТЕНАНТСЬКЕ ВЕСІЛЛЯ

ПАРАДНИЙ КІТЕЛЬ ЗАМІСТЬ ФРАКА

Серед ратних буднів військових випробувачів, які нещодавно передислокувалися з тимчасово окупованої АР Крим до Запоріжжя, знаходиться час для простого сімейного щастя.

Так, у Запоріжжі колектив Державного науково-випробувального центру Збройних Сил України та колеги з вітчизняного промислового гіганта АТ «Мотор Січ» привітали лейтенанта Павла Зеленого з народженням молодої сім'ї. Офіцер одружився зі своєю нареченою Наталією, яка заради коханого покинула сонячний півострів.

Оскільки багато родичів молодят залишилися в Криму та не змогли потрапити на весілля, колектив центру разом із керівництвом АТ «Мотор Січ» вирішили підтримати нову родину та організували гучне дійство в одному з ресторанів міста. Павла та Наталію привітали тво начальника центру Володимир Башинський, директор по корпоративним правам та інноваційним проектам АТ «Мотор Січ» Володимир Семенов, військовослужбовці, численні гості. Яким, до речі, дуже сподобалося те, що Павло на весілля одягнув свій парадний кітель. І це чергове свідчення відродження авторитету і поваги до своєї армії та своїх захисників у суспільстві.

Руслан СЕМЕНЮК,
«Народна армія»

ВІТАЄМО!

Свій черговий день народження відзначає командир військової частини полковник
БАЧУРІН
Сергій Миколайович

Ваш службовий і життєвий шлях від ліцеїста до командира частини позначений благородними, гідними справами. Доля та життя дали вам добру вдачу, творчість і талант, люблячу родину та щирих друзів.

Бажаємо вам міцного здоров'я, радості та сімейного благополуччя, всього найкращого в житті. Нехай молодість духу, творча енергія та натхнення на довгі роки приносять вам добробут, сприяють новим звершенням, здійсненню всіх планів, плідній праці задля подальшого зміцнення обороноздатності нашої держави на благо України та нашого народу!

Колектив військової частини

ПЕРЛИНИ МУДРОСТІ

Волі українського народу до самостійного життя не знищать ні ворожі тюрми, ні заслання, бо Україна є нездобутнім бастіоном героїв і борців.
Є. КОНОВАЛЕЦЬ

Усвідомлена любов до свого народу не поєднується з ненавистю до інших.
Д. ЛИХАЧОВ

Багато хто схильний плутати два поняття: «Вітчизна» і «ваше превосходительство».
М. САЛТИКОВ-ЩЕДРІН

Любіть Україну у сні й наяву, вишневу свою Україну, красу її вічно живу і нову і мову її солов'їну.
В. СОСЮРА

Кожному мила своя сторона.
Г. СКОВОРОДА

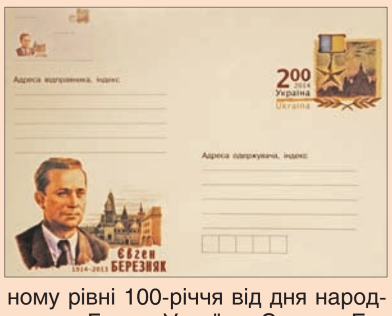
ЩОБ ПАМ'ЯТАЛИ

ПОШТОВА МАРКА ЄВГЕНА БЕРЕЗНЯКА

До дня відзначення свята Великої Перемоги у меморіальному комплексі «Національний музей історії Великої Вітчизняної війни 1941–1945 років» відбулася урочиста церемонія спеціального погашення художнього конверта з маркою «Євген Березняк».

«Євген Березняк — справжній герой України. Його неоціненний внесок як розвідника, так і педагога у розвиток українського суспільства залишиться у пам'яті багатьох поколінь. «Укрпошта» пишається тим, що може увіковічити пам'ять такого героя на поштовому конверті», — зазначив виконувач обов'язків генерального директора «Укрпошти» Роман Стасів.

Спеціально погашені конверти після церемонії були передані до меморіального комплексу «Національний музей історії Великої Вітчизняної війни 1941–1945 років» та Музею історії воєнної розвідки на згадку про подію, яка відбулась у межах цьогорічних заходів, присвячених відзначенню на державному рівні 100-річчя від дня народження Героя України Євгена Березняка.

Інф. «НА»

ОГОЛОШЕННЯ

Оголошується перелік вакантних посад та посад, на яких працівники Збройних Сил України перебувають
у відпустці по догляду за дитиною у Розрахунково-аналітичному центрі Збройних Сил України:

1. Водій автотранспортних засобів — 2 особи.

Кваліфікаційні вимоги до кандидатів: права категорії В,С; стаж роботи за фахом не менше 1 року.

2. Інженер-лаборант фізико-хімічної лабораторії — 1 особа.
3. Юрисконсульт — 1 особа.
4. Провідний бухгалтер — 1 особа.
5. Завідувач секретної частини — 1 особа.
6. Інженер з охорони навколишнього середовища — 1 особа.
7. Радіотелеграфіст — 1 особа.

Кваліфікаційні вимоги до кандидатів: освіта відповідного професійного спрямування; стаж роботи за фахом необов'язковий.

***

Департамент охорони державної таємниці Міністерства оборони України проводить добір кандидатів для участі в конкурсі на заміщення вакантної посади державного службовця — головного спеціаліста 3 відділу секретного документального забезпечення.

Вимоги до кандидата: вища освіта за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра, спеціаліста, стаж роботи у сфері охорони державної таємниці не менше п'яти років.

Термін прийняття документів — протягом 30 календарних днів з дня опублікування оголошення.

За довідками звертатись за телефонами 226-32-35, 454-45-70.

***

Вважати недійсним посвідчення офіцера Збройних Сил України серії УК № 186893, посвідчення військовослужбовця Військової служби правопорядку у Збройних Силах України серії УК № 006604, картку-замісник на зброю № 72 від 16.08.2011 р., видані ШУБЕНКО М.Є.

ЗАСНОВНИК – МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ
Реєстраційне свідоцтво КВ № 2026 від 25.06.1996 р.
Передплатний індекс – 68618

Газета надрукована у друкарні ТОВ «Мега–Поліграф» (м. Київ, вул. Марка Вовчка, 12/14).
Наклад 38782
Ціна вроздріб – договірна
Зам. **№35290**

Головний редактор Роман ДРАПАК
Відділ передплати: тел.: 0(44) 489 50 12
Чергові по номеру — Вадим КОВАЛЬОВ, Роман БАКУМЕНКО, Костянтин МАШОВЕЦЬ
Провідні літературні співробітники — Наталія ШАРОЙКО, Оксана МАРЧУК

Адреса редакції: вул. Мельникова, 24, м. Київ, МСП, 04655
e-mail: n_army@army.kiev.ua
http://www.narodka.com.ua

Рр - Реклама редакції (подається безкоштовно)
Р - Реклама платна

Листування з читачами тільки на сторінках газети.
Відповідальність за достовірність інформації та реклами несуть автори та рекламодавці.
Редакція може не поділяти погляди автора.
При передруку матеріалів посилання на «Народну армію» обов'язкове.